A°. 1863. N°. 36. Woensdag 6 Mei. Twaalfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIË.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor *Batavia* . . . . f 12,50.
" *Java* . . . . 15,—
" de *Buitenbezittingen* . . . . 15,—
" *Nederland* . . . . 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; Agenten: te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Passoeroean*, WILLERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORP; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, K. SUTHERLAND, en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór postdag.

Prijs der Advertentiën.
Voor de vijf regels . . . . f 1,—
idem bij eerste of meerdere herhaling . . 0,80.
Behalve het Zegel voor elke plaatsing.
Advertentiën voor de Halve Maand. tegen halve prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór 12 uur

Bij deze Courant behooren twee

BIJVOEGSELS.

Sluiting der Mail,

op Donderdag den 14den Mei.

Vendutiën.

Donderdag 7 Mei
Voor het woonhuis van wijlen den heer Kantz.
en
Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.
Vrijdag 8 Mei
Voor het woonhuis van Dr. Onnen door Cassalette & Co.
en
Voor het kommissiehuis van van den Abeelen & Co.

ADVERTENTIËN.

Bevallen van eene DOCHTER *T. van Beuningen van Helsdingen*, geliefde Echtgenoote van

W. J. LEYDS.

PADANG, 16 April 1863. (1651)

Bevallen van een ZOON *C. E. van Gorkum*, geb. *Hartog*.

M. W. VAN GORKUM.

PADANG, den 20sten April 1863. (1652)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Mevrouw *Gramberg—Jonckers*.

BATAVIA, 25 April 1863.

Eenige Kennisgeving. (1645)

Bevallen van een ZOON *L. W. Cramer*, geliefde Echtgenoot van

J. GAILLARD.

SIDHO-ARDJO, 25 April 1863. (1634)

Bevallen van eenen ZOON *W. M. C. Bonnike*, geb. *Gortmans*.

SOERABAIJA, 28 April 1863. (1640)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Mevrouw *C. J. Haus*, geb. *Varkevisser*.

BATAVIA, 29 April 1863. (1592)

Op den 1sten Februarij ll. overleed te Utrecht mijn geliefde echtgenoot *R. W. H. Ramdohr*.

A. RAMDOHR, *van der Linden*.

SOERABAIJA, 30 April 1863. (1644)

Heden overleed in den ouderdom van 52 jaren *Geertruida Leonora van Ossenbruggen*, geliefde echtgenoot van

J. SINECK.

SAMARANG, 27 April 1863. (1642)

Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze innig geliefde moeder en behuwdmoeder, Mevrouw de Weduwe *A. F. F. Offenhauser*, geboren *Wilfert*, in den ouderdom van 44 jaren.

E. OFFENHAUSSER,
C. OFFENHAUSSER,
N. D. ROOS VAN RAADSHOOVEN, geb. *Offenhausser*.
H. W. N. ROOS VAN RAADSHOOVEN.

SAMARANG, 30 April 1863. (1639)

Op de Vendutie

van Donderdag 7 Mei 1863, bij

CASSALETTE & Co.,

zullen nog worden verkocht:

Een PIANINO uit de Fabriek van C. Stapel te *Hamburg*.

Een PIANINO van H. Schultze te *Leeuwarden*,

beide voor het klimaat vervaardigd.

Eene groote partij PORCELEINWERK,
100 vergulde, gedecoreerde en effen witte WASCHSTELLEN.
100 stellen diverse THEESERVIEZEN.
500 dozijn " WAARLOOZE BORDEN,
500 dozijn KOPPEN en SCHOTELS, effen en verguld.
100 stellen TETE-à-TETE, enz., enz.
5 kisten Fijne Cristallen GLAZEN in stellen, Witte KARAFFEN Compleet.

Meubelen:

Een Factuur Chenille, Chales, Bournous,

40 IJZEREN LEDIKANTEN,

voor 1 en 2 Personen en voor Kinderen.
en

Circa 100 Engelsche Lampballons van 10 duim. (1661)

VENDUTIE

op Donderdag 7 Mei 1863,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

van diverse LIJNWADEN, verder KRAMERIJEN, als:

KNOOPEN, KRALEN, KRALEN MANDJES, MUURHANGERS en LAMPKLEEDJES, enz., TABAKSDOOZEN, SNUIFDOOZEN, LEIJEN, KARWATSEN, FLACONS, KAMMEN, WAAIJERS, NECESSAIRES, BORSTELS, SIGAARKOKERS, KOFFIJMOLENS, fraaije PENDULES, HEEREN- en DAMESHOEDEN, KARPETTEN en ALCATIVEN in verschillende grootte, SPIEGELS, PLEETWERK, als: BOUILLOIRS, KOFFIJKANNEN, BLADEN, OLIE- en AZIJNSTELLEN, THEESERVIEZEN, enz.

Zoo ook,

Fraai Glaswerk, Eetserviezen, Hangstolpen, IJzerwerk.

Japansche Poppen en Sambalbakken.

Provisiën en Dranken:

65 kisten à 4 dozijn BAOUR WIJN.
50 " RHIJNWIJN, JOHANNISBERGER.
40 " ASMANSHAUSER.
25 " STEINBERGER CABINET.
10 " MEIWEIN ESSENCE.
10 " PORTWIJN.
25 " CHERRY.
30 " MADERA.
5 " VERMOUTH.
10 " KIRSCHWASSER.
8 " ABSINTHE.
alles van Puike kwaliteit.

Amerikaansche Gort in kleine vaatjes, Erwten, Appelen, Kaas en Spek, Gelei, Epsom Zout, Chocolade. (1612)

Waarschuwing.

De 65 kisten à 4 dozijn **BAOUR** Wijn, ter verkoop geannonceerd door de Heeren **CASSALETTE & Co.**, op hunne Vendutie dato 7 Mei 1863, zijn **niet** eene importatie van de Heer **Baour & Co. te Bordeaux** aan de ondergeteekenden, tot heden de **eenigsten**, aan wie genoemde Firma **uitsluitend** Wijn, bestemd voor *Java*, nitzendt.

(1646) J. CEZARD & Co.

De in onze annonce ter verkoop aangekondigde

65 kisten, Roode Kist-Wijn,

verkoopen wij voor **die soort**, zoo als dezelve is geannonceerd; diegene welke ons het bewijs kan leveren van het tegendeel, kan bij eventuelen koop **des verkiezende** daarvan ontslagen worden en nog eene vergoeding bovendien erlangen.

(1676) CASSALETTE en Co. q.q.

Op Donderdag 7 Mei a.s.

zullen de ondergeteekenden

VENDUTIE houden

voor het woonhuis van wijlen den Heer

J. J. CANTZ, op Molenvliet,

bestaande uit: divers **MEUBILAIR**.

Verder.

Een HANDWAGEN, een BENDIJ en BENDIJTUIGEN.

Alsmede,

Een Buks met Kast, 1 Stokgeweer,
1 Jagtgeweer, 1 Slagzwaard, 1 Slijpbank,
1 Slijpsteen, 1 Dommekracht, 2 Karren,
1 Schoenmakersbank, 1 Vermolen,
1 IJzeren Olievat met Kraan, Zagen en Timmermansgereedschappen.

Voorts nog ZILVERWERK,

als: Lepels en Vorken, Theelepels, Horologiën,
1 Kistje wegd. 21 reaal, 1 Soeplepel,
1 Buikband en Broekgespen, en

GOUDWERK.

Een HALSKETTING wegd. 27½ reaal, 1 SNUIFDOOS wegd. 2 reaal, acht stuks ringen met Diamanten en Brillanten, 1 paar KRABOES met JUWEELEN, vier paar oorknoppen met Diamanten en Brillanten, 1 gouden Dockspeld met JUWEELEN en gouden BRADJESKNOOPEN met JUWEELEN.

Zoo ook:

101 Stuks gouden SOVEREIGNEN.
17 " " DUKATEN.
2 " 10 GULDEN STUKKEN.
2 "groote" VREEMDE MUNTSTUKKEN.
2 "kleine" " "
2 zilveren PILAARMATTEN.
4 "groote" VREEMDE MUNT.

Al hetwelk van af heden in de toko van de ondergeteekenden ter bezigtiging ligt, terwijl de opbrengst de Verkoop van de Huizen en Erven in het laatst dezer maand, bij eene nadere omschrijving zal plaats vinden.

(1565) BEDNON, HAMACHER & Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 8sten Mei 1863,

wegens vertrek,

ten huize van den heer

Dr. P. L. ONNEN,

te *Rijswijk*, door

Cassalette & Co.

van Wagens, Paarden, Tuigen, enz. enz.

verder:

Mahoniehouten en andere Houtsoorten, Meubels, IJzeren Ledikanten Spiegels, Schilderijen.

enz., enz. (1615)

Vendutie

Op Vrijdag den 8 Mei 1863,

voor het Commissiehuis van

van den Abeelen & Co.

Van puike BOTER, 50 vaten MEEL, KURKEN, 40 kisten SPIEGELTJES, PORCELEINEN THEE SERVIESEN; HANGSTOLPEN, ZEILDOEK, DRAADNAGELS, SLOEPRIEMEN, IJZEREN BALLAST, VLAGGENDOEK, HAVANA SIGAREN.

Voor rekening van belanghebbende:

CC No. 554. 561. } 4 kisten Madapollams
550. 545. }

Min of meer door het water beschadigd.

Voorts:

Een Newfoundlandsche

HOND,

Pas aangebragt per **Triton**. (1616)

De ondergeteekenden zullen op hunne VENDUTIE van Vrijdag aanstaande verkoopen:

600 Bundels Spijker IJzer,

6 Kisten gedrukte JACONNETS en MOUSSELINES,
1 " Vilten Fantasie HOEDEN en GALA-STEKEN,
1 " PERCUSSIONS,
1 Partijtje ASPHALT VILT,
96 Yorkshire HAMMEN,
10 Kisten à 20 SUIKERBROODEN in koopen gesorteerd voor huishoudelijk gebruik,
6 " WIJN-, BIER- en CHAMPAGNE GLAZEN,
BOTERVLOOTJES, enz.
2 " PROPATRIA PAPIER,

Voorts:

4 Extra fraaije Persische KATTEN,

waaronder een Kater en een Kat met Jong, pas aangebragt per *Helen Louisa*.

(1672) VAN DEN ABEELEN & Co.

Vendutie

op Maandag 11 Mei

voor het STERFHUIS van wijlen den Heer

BRUGMAN,

in de *Koestraat*, door

J. SPEET,

van diverse Meubelen, Paarden, Wagens,

en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

(1670)

Op Maandag den 11 Mei a.s., zal te

***KEDAONG* VENDUTIE**

worden gehouden van de nalatenschap van wijlen

TAN HOEN ENG.

(1650)

VENDUTIE

op DINGSDAG 12 Mei 1863,

voor een HUIS op Kampong *Bandan*,

door

van SLOOTEN, MORGAN & Co.

van diverse MEUBELEN, JUWEELEN GOUD- en ZILVERWERKEN

Voorts nog:

Paarden, Rijtuigen, Tuigen etc.

(1660)

Op de Vendutie

van DINGSDAG den 12den Mei zullen nog ***zonder reserve*** verkocht worden, de onlangs aangekomene per "FLORENCE NIGHTINGALE" aangebragte

PAARDEN, ALS:

1 Schimmel HENGST
1 Donkerbruin do.
1 Zwart do.
1 Zwart do.
1 Licht Bruin do.
1 Span Bruine WAGENPAARDEN.

(1671) JOHN PRYCE en Co.

VENDUTIE

op Dingsdag den 12den Mei 1863,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.

van 22 Pikols KOFFIJ,
2470 Stuks Hollandsche GOENIEZAKKEN,

een Partij IJZERWERK, JAPANSCHE GOEDEREN, als BEZEMS, SCHUTSELS, LAKWERK, enz. (1675)

Gebrs. Roselje & Co.

zullen op Woensdag den 13 Mei a. s., ten Elf ure, in VENDUTIE verkoopen:

het Pakhuis,

gelegen aan de Groote Rivier, toebehoorende aan de Heeren **Schimmelpenninck & Co.**

verder:

de Toko Inventaris, bestaande uit SCHRIJFTAFELS, BOEKENKASTEN, 1 IJZEREN BRANDKAST, de GELDKISTEN, BUREAU-STOELEN, diverse TAFELS, ROTTING-MATTEN, STELLINGEN, enz. (1567)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 15den Mei 1863,

à 1½ pCt. Vendusalaris,

in een der Lokalen der JAVASCHE BANK, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, van:

p.m. 154 krandjangs Java Suiker No. 16 à No. 18.

157 balen dito Koffij,

7 Vaten foelie.

11 Kisten thee.

min of meer beschadigd gelost uit het Nederl. Schip ***Australia***, Kapt. **SCHEMS**.

(1621) VAN DEN ABEELEN en Co.

VENDUTIE

op Maandag 18 en Dingsdag 19 Mei 1863,

wegens vertrek

voor het woonhuis van den Weled. Heer

E. FRANCIS,

op ***Djati***, bij ***Tanah-Abang***,

door

Cassalette & Co.

van eenen fraaijen en goed onderhouden **INBOEDEL,**

bestaande uit massief Mahonij- en andere houtsoorten Meubelen, waaronder 1 Ameublement bekleed met Velours d'Utrecht, 1 Canapé, en 6 Fauteuils bekleed met dezelfde Stof, Banken, Stoelen, Spiegels en Schilderijen, prachtige ronde Tafels van Amboinahout, ronde en ovale Tafels met en zonder marmeren bladen, Speeltafels, Consoles met marmeren bladen en groote Spiegels, 2 groote Buffetten met marmeren bladen, Ledikanten, Toilet-Spiegels, Engelsche kroon- Hang- en Wandlampen, Kristal-, Glas- en Zilverwerken, [illegible] [illegible] porceleinen Etensservies voor 72 personen (van zeer fijn porcelein), 1 Dessertservies, enz., enz.

Verder:

[illegible]

Een PIANINO van Rootsmee de klimaat vervaardigd, Een Engelsche TOONBANK, KOOKKACCHEL, KOOKGEREEDSCHAPPEN, IJZEREN POMP, etc.

Eene fraaije collectie Inlandsche WAPENS.

verschillende RIJTUIGEN, als: 1 Tentwagen, 2 Coupés, 1 Koets, 1 Reiswagen, Zadels en Tuigen, waaronder 1 nieuw Engelsch Dames-Zadel.

6 span jonge gezonde en hardloopende Overwalsche WAGENPAARDEN.

47 stuks KOEBEESTEN, waaronder melkgevende.

Daags te voren, 17 Mei, voor een ieder te bezigtigen.

REGELING DER VENDUTIE:

Maandag 18 Mei. Koebeesten, Paarden, Wagens, Tuigen, Zadels en alles wat *buiten* het huis is, en
Dingsdag 19 Mei, wat *binnen* het huis is, van Meubelen, enz.

(1566)

VENDUTIE

op Woensdag den 13den Mei 1863,

voor het woonhuis van wijlen

TJOA TIOK,

op Petodjo, door

Van den Abeelen & Co.,

van INBOEDEL, pl. m. 500,000 Metselsteenen, Vloertegels, Brandhout, Padi, Paarden, Rijtuigen, Twee Praauwen, voorts: Preciosa's, Goud en Zilverwerk.

(1675)

Groote en Belangrijke

VENDUTIEN.

Op Donderdag 21sten en Vrijdag 22sten Mei 1863,

voor de PAKHUIZEN der firma

L. PLATON & Co.

in liquidatie, aan de Groote Rivier, door

CASSALETTE & Co.,

van eene groote hoeveelheid DRANKEN, PROVISIËN MODEARTIKELEN, enz. enz., zullende nader, breeder omschreven, worden aangekondigd. (1644)

VERKOOP bij INSCHRIJVING.

VRIJDAG 15 Mei e.k.

zullen ten Kantore van de ondergeteekenden, alwaar monsters en voorwaarden ter inzage liggen, *te Koop* worden aangeboden:

Hoofdmerk C I V, 85 balen TABAK,

voor de Europesche Markt.

WERMUTH en Co.

SAMARANG, 1 Mei 1863. (1636)

Ontvangen direct van de Kaap,

een partijtje exquise **Wijnen**, die in het klein verkrijgbaar zijn, als:

CONSTANTIA PONTAC,
ROODE CONSTANTIA,
WITTE do. en
FRONTINIAC.

(1620) Gebrs. ROSELJE en Co.

Pas ontvangen:

bij BLOEM & Co.,

ZUURKOOL, ROODE KOOL, BOERENKOOL, BLOEMKOOL, ANDIJVIE, Brusselsche SPRUITJES, AUGURKEN, KOMKOMMERS, KETTINGSAUCIJS en gezouten VLEESCH in vaatjes, gedroogde APPELEN, PEEREN, ROZIJNEN, AMANDELEN, BANKET, Alkmaarder GORT, Bergsche ANCHOVISCH in stopflesschen, BOTER, SALADE OLIE, MADERA, PORTWIJN, SELTERSWATER en HAANTJES BIER.

(1609)

H. J. ROELOFS,

tegenover de Harmonie,

Heeft ontvangen:

Gouden en Zilveren Schouderkwasten,

Gouden Epauletten,

Model van het Leger en de Schutterij,

Dragons, Knoopen, enz.

een en ander à Contant bij hem verkrijgbaar. (1615)

TOKO SENIN VAN B. CHARLES.

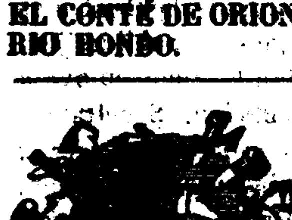
Ontvangen eene groote partij echte

HAVANNAH SIGAREN, als:

AL ACINERTO,
SEMERAME,
MORTIMER,
BALTIMORE CLUB,
LA FLOR,
LA HEROINE,
ESPERANCA,
EL CONTE DE ORION,
RIO HONDO.

per 100, 50 en 25 stuks te verkrijgen.

(1655)

N. PASCAL,

Sluisbrug,

Fabriekant van Schoenen en gros en détail,

heeft de eer het publiek van *Batavia* en *Java* te berigten, dat zijn **MAGAZIJN** ruim voorzien is van

HEEREN-, DAMES- EN KINDERSCHOENEN,

en dat hij een ***aanzienlijk rabat*** geeft bij verkoop ***à Contant***. (1533)

Verkrijgbaar bij den ondergeteekende:

puik puik HABANA MODEL

MANILLA SIGAREN No. 2.

(1619) JOHAN ARATHOON.

Weder ontvangen:

Eene Factuur

PHOTOGRAPHISCHE LIJSTEN,

waarbij OVALE en RONDE van bijzonder groot model.

Lijsten voor Visitekaartjes.

LIJSTEN voor groote en kleine SCHILDERIJEN, zeer fraai verguld, Palissander en Zwart Hout, van verschillende breedte.

PHOTOGRAPHISCHE ALBUMS.

FABERS Zwarte en Gekleurde TEEKENPOTLOODEN. TEEKENPAPIER, TEEKENKRIJT, PENSEELAARS, TEEKENPENNEN, ETC., ETC.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 17 April 1863. (1622)

Ontvangen:

PROPATRIA PAPIER

1e kwaliteit,

afgesneden en onafgesneden ƒ 9,—

do. 2e soort „ 8,—

do. 3e „ „ 7,—

(1623) H. M. VAN DORP.

DEPOT

van

Inlandsche en Europesche

MEUBELEN.

(1624) S. A. VAN DEN ABEELEN.

Gang Ketapang bij de Gas-fabriek.

MEUBEL-MAGAZIJN.

TOKO SENIN,

van

B. CHARLES.

Steeds voorzien van alle soorten van

MEUBELS,

beveelt zich aan tot de uitvoering van alle soorten van **Commissiën, verzending en verpakking van goederen, enz.** tot zeer matige prijzen.

(1625)

Kettner's Harmonica's,

à ƒ 35.—, ƒ 50.—, ƒ 75.— & ƒ 80.—,

met HANDLEIDING tot ZELFONDERRIGT, benevens eenige der meest gezochte ARIA'S voor dit Instrument gecomponeerd.

Te bekomen bij

(1628) G. KOLFF en Co.

Bij G. KOLFF en Co. te *Batavia*,

voorhanden de nieuwste mailbrochures:

DE VAYNES VAN BRAKELL, Verdediging van Ned.-Indië. Laatste stuk.
QUARLES VAN UFFORD, Wat is voor Ned.-Indië noodig?
TYDEMAN, Hoe zullen op Java spoorwegen worden aangelegd?
COUPERUS, Art. 10 Regerings-reglement. (Drukpers).

(1659)

Uitgegeven bij H. M. van Dorp:

Opmerkingen omtrent „de kwestie van den GELDSOMLOOP in *Nederlandsch-Indië*, van **N. P. van den BERG**,"

door

HYDORAEUS. (1649)

Prijs ƒ 1. —

MAGASIN DE MUSIQUE

de

H. M. VAN DORP, à *Batavia*.

Nouveautés.

BLUMENTHAL, Le gondolier du Lido.
PRUDENT, Oberon, la nymphes de la mer,
HERZ, Le chant du pélerin, élégie pour Piano.
„ Grand galop brillant.
VALENTIN, Come t'adoro, reverie.
GORIA, Tannhäuser, Fantaisie caprice de concert.
FAVARGER, Fantaisie sur des motifs de l'opera Oberon de Weber.
BLUMENTHAL, Une nuit sur le Lac majeur, reverie.
ROSELLEN, Fantaisie sur la Favorite.
CROISEZ, Le lever du soleil.
ASCHER, Ave Maria, meditation.
„ Linda di Chamounix, morceau caractéristique.
„ Quentin Durward, Fantaisie de Concert.
Osborne, A te o cara, quatuor de J Puritani. (1646)

VERSCHE GROENTENZADEN,

à contant verkrijgbaar tot ƒ 10,— per pakje.

Bestellingen van het binnenland zullen prompt worden geëffectueerd bij inzending van het bedrag.

(1657) F. GÖRING & Co.

CONSTANTIA-WIJN,

op heele en halve flesschen.

(1668) VAN RIET & WUNVELDT

Puike Roode en Rijnwijn,

MADERA, PORTWIJN, BOURGOGNE, MALAGA, alle soorten FRUITS au JUS, FRUITS à L'EAU DE VIE, FRUITS CANDIS, GELEIS, LIKEUREN en diverse soorten Hollandsche, Engelsche en Fransche PROVISIEN, zijn steeds in de beste kwaliteiten te verkrijgen bij

(1654) B. CHARLES, *Toko Senin.*

HET PHOTOGRAPHISCH ATELIER

van

WOODBURY & PAGE,

op RIJSWIJK is dagelijks, uitgezonderd Vrijdags, geopend van half 7 tot 10 uur 's morgens.

GEZIGTEN en TYPEN van *Java*.

AFDRUKKEN van negatieve PORTRETTEN, ten vorigen jare genomen, zijn te bekomen à ƒ 2,— per stuk. (1670)

Photographische TYPEN van Java à ƒ 3.— per stuk.

Te bekomen bij den Boekhandelaar

(1568) H. M. VAN DORP, te *Batavia*.

Ontvangen per Borneo:

AMERIKAANSCH MEEL van prima kwaliteit.
PILOT BROOD,
WATERCRACKERS,
SPLIT ERWTEN,
OSSENTONGEN in Vaatjes,
Gedroogde APPELEN in id.
ZWARTE en CARMINE INKT,
COPAL VERNIS.

VERSCHE PERZIKKEN.

Schelvisch.
Kreeften.
Stellen Meubelen.
Kinderwagens.
Timmermans- en Ingenieurs gereedschapskisten.
Mechaniek Speelgoed,
Farina Meel,

Een assortiment Stoelen.

8 Haagsche Klokken.

(1678) VAN DEN ABEELEN en Co.

De Ondergeteekenden, Agenten der

STOOMBOOTEN van de Services Maritimes des Messageries Impériales,

maken bij deze bekend, dat zij gemagtigd zijn, tot het afgeven van PASSAGE-BILLETTEN:

1o. *naar Marseille en tusschen liggende stations en tevens voor de reis door Egypte van Suez tot Alexandrië.*

2o. *naar Saigon, Hongkong en Shanghai.*

De prijzen der plaatsen van Singapore tot Marseille, exclusief de reis door Egypte, zijn als volgt:

EERSTE KLASSE.

Een passagier alléén in een hut	*fr.* 5500.—	*Ind. ƒ* 2619.09
Een passagier in eene hut met 2 slaapplaatsen	„ 3440.—	„ 1638.10
Een passagier in eene hut met méér dan 2 slaapplaatsen in het achterschip	„ 2750.—	„ 1309.72
Een passagier in eene hut met méér dan 2 slaapplaatsen in het vóórschip	„ 2745.—	„ 1178.58

Kinderen.

Een kind van 8—12 jaar . . . . halve passage.
Een kind van 3—12 „ . . . . kwart „
Een kind behoorende bij eene familie onder 3 jaar gratis.

Bedienden.

Een Europesche bediende	*fr.* 1240.—	ƒ 590.43
Een Inlandsche	„ 619.—	„ 294.77

Inlandsche Passagiers 1ste klasse.

Voor eene hut, de reiziger voor eigen voeding zorgende	*fr.* 2062.—	ƒ 981.91

TWEEDE KLASSE.

Voor eene slaapplaats tusschendeks	*fr.* 1240.—	ƒ 590.43
Dekpassagiers voor eigen voeding zorgende	„ 825.—	„ 392.86

Gouvernements Passagiers 1ste klasse.

Een passagier in eene hut met 2 slaapplaatsen	*fr.* 2497.—	ƒ 1189.05
Een passagier in eene hut met méér dan 2 slaapplaatsen in het achterschip	„ 2014.—	„ 959.05
Een passagier in eene hut met méér dan 2 slaapplaatsen in het vóórschip	„ 1821.—	„ 867.17

Gouvernements Passagiers 2de klasse

klasse	*fr.* 890.—	ƒ 422.81

BAGAGE.

Een passagier 1ste kl. heeft regt op 200 kilogrammes.
Een kind halve passage betalende 100 id.
Een kind kwart „ „ 50 id.
Een passagier 2de klasse 100 id.

TRANSIT DOOR EGYPTE.

Een passagier 1ste klasse met 3 cwt. of 152 kilogr. bagage vrij, fr. 175 ƒ 83.33.
Een passagier 2de klasse met 1½ cwt. of 76 kilogr. bagage vrij, fr. 87.50 ƒ 41.66.
Overwigt 6 ƒ per cwt. of 15 francs pr. 100 kilogrammes.

De ondergeteekenden zijn ook gemagtigd VRACHTGOEDEREN en SPETIE aan te nemen, en daarop, zoo ook op de Passagiersgoederen tegen afgifte van een bewijs, tevens dienende tot Assurantiepolis, assurantie te sluiten tegen vastgestelde premien en op voorwaarden ter inzage liggende ten hunnen Kantore.

N.B. De PASSAGE van hier naar *Singapore* is: Voor Passagiers 1ste kl. ƒ 140.—.
„ „ 3de „ „ 42.—.

Nadere informatien en prospectussen te bekomen bij *de Agenten*,

(1662) J. CEZARD & Co.

H. M. VAN DORP, *Batavia*,

BOEKBINDERIJ en LINIEERFABRIEK.

Prijzen van Bindwerk:

Een deel ingenaaid	ƒ —,75 à ƒ 1,—	
„ half linnenband	„ 1,— „ „ 1,50	
„ „ „ met verg. titel.	„ 1,50 „ „ 2,25	
„ „ leder.	„ 1,50 „ „ 2,25	
„ „ „ met verg. titel	„ 2,— „ „ 2,75	
„ heel linnen	„ 1,50 „ „ 2,50	
„ „ „ verguld	„ 2,— „ „ 2,50	
„ „ leder en verguld	„ 2,50 „ „ 2,75	
„ echt maroquin rijk verguld	„ 2,75 „ „ 5,50	
„ heel leder	„ 4,— „ „ 5,54	
„ „ linnen verg. op snede	„ 2,50 „ „ 5,50	
„ echt maroquin „ en plat	„ 4,— „ „ 8,—	

Bovenstaande prijzen zijn voor octavo formaat berekend; kwarto en folio in evenredigheid meer.

Folio Kantoorboeken, half bertsleder	ƒ 2,50 à ƒ 6,—	
„ „ heel „	„ 4,— „ „ 10,—	
„ „ „ linnen.	„ 4,— „ „ 10,—	

Liniëerwerk:

Gewoon Schrijfformaat met dwarslijnen, per riem ƒ 5,—
„ Postformaat „ „ p. r. van 960 vell. „ 10,—
„ „ met guldens lijnen „ 20,—
Klien en groot mediaan dwarslijnen, p. riem. „ 7,—
Alle opgegeven Modellen worden met den meesten spoed en naauwkeurigheid vervaardigd.

Met meer lijnen wordt de prijs iets hooger.

Lithographie

Voor Wissels, Kwitantien, Circulaires, Autographische Prijs-Couranten.

Rekening-Courant-, Faktuur-, Verkoop-Rekeningpapier van ƒ 6,— à ƒ 10,— per kwart riem. (1677)

Maatschappij van Toonkunst.

REPETITIE

op Vrijdag, den 8sten Mei,

in het Lokaal de ***Harmonie***, des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:

H. T. VON HEMERT.

BATAVIA, 6 Mei 1863. (1666)

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK

op Donderdag den 7den Mei 1863,

des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie,

(1633) L. J. H. BOUMAN, *Secretaris*.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

INSTRUCTIE-LOGE

op Vrijdag den 8sten Mei 1863,

des avonds ten 8 ure,

De 1ste Secretaris,

(1608) B. V. HOUTHUYSEN.

ORGELCONCERT

TE GEVEN DOOR DEN HEER

H. MEIJLL,

OP

VRIJDAG, den 15den Mei 1863, des avonds ten 8 ure,

IN DE WILLEMSKERK,

ten voordeele eener hulpbehoevende **Weduwe** van een Gouvernements-Onderwijzer met hare ZES ONVERZORGDE KINDEREN.

PROGRAMMA.

1. MAESTOSO en ALLEGRO voor Orgel van . . . . H. MEIJLL.
2. DANKGEZANG van . . . . . J. G. BASTIAANS. Te zingen door de kinderen van het Parapattan Weezen-gesticht.
3. PRAELUDIUM met doorgevoerde koraal-melodie van . . . . . J. S. BACH.
4. DUET voor twee Sopranen van F. MENDELSSOHN B.
5. VARIATIEN voor het Orgel van CH. H. RINCK.

Pauze.

6. FEESTVOORSPEL van . . . . F. BAAKE.
7. DIE BETENDE van . . . . A. DIABELLI. Voor vier mannenstemmen.
8. AVE MARIA STELLA van . . H. PROCH. Voor Sopraan, met accompagnement van vlool en orgel.
9. BEDE en DANK van . . . F. H. COENEN. Door de kinderen van het Parapattan Weezen-gesticht.
10. IMPROVISATIE van . . . . H. MEIJLL.

Eenige Dames en Heeren dilettanten hebben zich welwillend met de uitvoering der zangpartijen belast.

Entrée-Billetten zijn à *Twee Gulden* te bekomen bij:

W. BRUINING, in de Stad.	LANGE & Co., op Rijswijk.
H. M. v. DORP, „ „ „	W. OGILVIE, in de Stad.
G. J. C. KOLFF, „ „ „	G. WARNAR, bij de Willemskerk.

Plaatsen zijn tot elken prijs te bespreken op den dag van het Concert, van 's morgens 8 tot 's namiddags 1 uur. (1638)

Dames Zangvereeniging.

Wekelijksche bijeenkomst op Dingsdag, 's avonds ten 8 ure,

in het Lokaal der LOGE.

Dames en Heeren Leden der Zangvereeniging, die Partituren of enkele partijen der uit te voeren muziekstukken in hun bezit mogten hebben, aan de Zangvereeniging toebehoorende, worden vriendelijk verzocht dezelve terug te zenden aan den ondergeteekende.

H. T. VON HEMERT.

Batavia, 6 Mei 1863. (1667)

SPAARBANK.

Zitdagen 4 en 18 Mei.

(1605)

De ondergeteekende beveelt zich voortdurend aan voor al wat betreft:

Boekbinderij, Liniëerfabriek, Lithographie.

(1569) H. M. VAN DORP.

De Ondergeteekende maakt bekend, dat hij zich heden hier ter plaatse als ***Koopman*** en ***Commissionair*** gevestigd heeft, onder de firma

A. B. GOMES & Co.

(1574) A. B. GOMES.

RIOUW, 22 October 1862.

Krachtens acte, sub No. 105 dato heden voor Notaris *William Henry Herklots* en getuigen verleden, zal de Heer C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, op ultimo Junij 1863, ophouden te zijn deelgenoot in ons Administratie-kantoor, eindigende met genoemden datum daarin zijn voordeel en zijne verantwoordelijkheid. De zaken zullen, op denzelfden voet en onder dezelfde firma, worden voortgezet door de aanblijvende associés, de Heeren P. TIEDEMAN JUNR., F. H. TIEDEMAN en D. JANNETTE WALEN.

TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

BATAVIA, 30 April 1863. (1593)

INSCHRIJVING

voor de levering in 's Lands Graan- en IJzer-Magazijnen van

252 stuks Gewigten (a. pd.) van verschillende zwaarte

op MAANDAG den 11den dezer des middags 12 ure. Nadere inlichting te bekomen ten Residentie Kantore.

De Resident van Batavia,
SCHAAP.

Batavia, den 4 Mei 1863. (1635)

Met herinnering aan het voorgeschrevene bij art. 8 der bepalingen op het beheer van 's Lands GELDMIDDELEN *Staatsblad* 1851. No. **71**, worden ten vervolge der bekendmaking van 28 Februarij 1863, (*Javasche Courant* No. 20, 21, 26 en 27), belanghebbenden nogmaals uitgenoodigd, om hunne vorderingen ten laste van den Lande, loopende over het dienstjaar 1862, alsnog zoo spoedig mogelijk in te dienen, en om de in hun bezit zijnde ordonnanciën van betaling betrekkelijk dat dienstjaar vóór ultimo Junij 1863 bij 's lands kas aan te bieden, ten einde later in derzelver verevening of voldoening geene vertraging te ondervinden.

Batavia den 8 Mei 1863.

De Directeur van Financiën:
(1645) J. W. C. DIEPENHEIM.

WILLIAM HENRY HALL,
Shipping and General Commission Agent,
(1626) *BATAVIA.*

De Heer
PAUL FREDERICK TIDMAN,
heeft onze Generale Procuratie.
The BORNEO COMPANY LIMITED.

Batavia, 1sten Mei 1863. (1664)

De Ondergeteekende beveelt zich aan voor het waarnemen van ***Commissiën op vendutiën*** van losse goederen, tegen eene billijke provisie.

J. KLEIJKAMP,
Gang Noordwijk.

Huwelijks Aanzoek!

Iemand, oud 29 jaar, Protestantsche Godsdienst, over een klein kapitaal kunnende beschikken, door den aard zijner werkzaamheden moeijelijk in de gelegenheid om met een Meisje kennis te maken, wenscht in het huwelijk te treden, met een Meisje van middelbaren leeftijd, of Weduwe, niet onbemiddeld, en een minzaam en zacht karakter bezittende.

Op religie zal minder worden gelet.

Mogt iemand, langs dezen meer en meer gebruikelijken weg, hierop reflecteren, zoo gelieve men zich te adresseren bij de Boekhandelaren DE GROOT, KOLFF & Co. te *Samarang*, onder het woord: ***geheim!*** Letters A. A.

PS. Van de strengste geheimhouding wordt men verzekerd. (1641)

De Ondergeteekende heeft de Eer het Bataviaasch publiek te verwittigen, dat hij is gearriveerd met

eene groote partij uitstekend fraaije en zingende

DUITSCHE KANARIEVOGELS,

alsmede BLACKBIRDS. TREASURES. BULLFINCHES, SARFINCHES en LINNERDS, mede allen zingende. Hij beveelt zich beleefdelijk tot een bezoek aan, en is ten dien einde uitgepakt op ***Rijswijk***, tegenover ***de Societeit de Harmonie.***

(1647) NAGEL.

Le soussigné a l'honneur de prevenir le public de *Batavia*, qu'il loue des VOITURES

MYLORD . . à f 5,—
PALANQUINS. » » 6,—

avec CHEVAUX MACASSAR en HARNAIS ANGLAIS.

J. RENAUD.

GANG PATJENONGAN.

NB. Aucune voiture louée ne peut depasser la distance de trois pillers, en tout six pillers de marche, à partir du *Gang Patjenongan*, établissement du loueur. (1637)

Le soussigné a l'honneur de prevenir le public de *Batavia*, qu'il vient de transporter son ATELIER d'HORLOGERIE à sa demeure *Gang Patjenongan*, et qu'il continue comme par le passé

l'Horlogerie et repassage d'Instruments de Chirurgie, Rasoirs, etc.

(1601) J. RENAUD.

Verkrijgbaar:

In de Wagenverhuurderij van den Ondergeteekende:

zeer nette WAGENS en goede PAARDEN *f* 3,50 à *f* 4,—

Commensalen Huis naast het Hotel des Indes.

(1605) J. VAN DEN BOS.

Regthebbende op een **STIER**, aangebragt met het Ned. Schip ***Watergeus***, kapt. H. R. GIEZEN, en afgeladen door den Heer M. VARKEVISSER te Rotterdam, wordt verzocht zich ten spoedigste bekend te stellen bij de Agenten van voorn. Bodem,

(1607) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Nederlandsch-Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Op zijn verzoek zal de Heer C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, met ultimo Junij 1863, ophouden te zijn, mede-Directeur van bovengenoemde Maatschappij.

Namens het Bestuur,
P. TIEDEMAN Jr., *Directeur.*

Batavia, 30 April 1863. (1594)

Tweede Nederlandsch-Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Op zijn verzoek zal de Heer C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, met ultimo Junij 1863, ophouden te zijn, mede-Directeur van bovengenoemde Maatschappij.

Namens het Bestuur,
(1595) P. TIEDEMAN Jr., *mede-Directeur.*

Batavia, 30 April 1863.

Nederlandsch-Indische Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij.

GELDEN

te bekomen op hypotheek van vaste Goederen, of onderpand van Bankacties of andere solide Effecten.

Beevaagbaar bij den dirigerend Directeur,
(1597) Edwd. HEIJNING.

Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij.

Ten gevolge zijner uittreding uit het Administratie-Kantoor TIEDEMAN & VAN KERCHEM, zal de Heer C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM als lid dier firma, met ultimo Junij 1863, ophouden voor bovengenoemde Maatschappij te teekenen.

Namens het Bestuur,
TIEDEMAN & VAN KERCHEM,
Directeuren.

Batavia, 30 April 1863. (1596)

Indische Waarborg-Maatschappij.

ALGEMEENE VERGADERING

van Deelhebbers, in een der Lokalen van de Javasche Bank, op Maandag den 18den Mei e.k., des voormiddags ten 11 ure, ter verkiezing van ***twee gedeelgeerden uit de deelhebbers.***

Namens het Bestuur,
Mr. R. V. HEIJLIGER.
(1602) Mr. H. ROCHUSSEN.

MACHINERIEN.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL

en

Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam.*

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabriekanten, hebben thans ***alhier***, te ***Samarang*** en ***Soerabaija*** ten verkoop gereed liggen.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 24½ × 51 Eng. duimen met Waterwerk, 2 stel kamraderen, **Stoommachine** van 16 p. kr, met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende ***alhier***).

Drie compleete **DISTILLEER-TOESTELLEN** ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres stroop in **24** uren te verwerken, een toestel ***alhier*** en 2 te ***Soerabaija*** liggende.

Een **SUIKERMOLEN** met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven, liggende te ***Samarang.***

Twee Compleete **VACUUM-INSTALLATIËN**, ieder met ééne pan van 7½ Eng. voeten diameter, een toestel ***alhier*** en het andere te ***Soerabaija*** liggende.

Eene Compleete **STOOMMACHINE** (horizontaal) van hooge drukking, ter drijving van een luchtledig toestel met 2 pannen van 7½ Eng. voeten.

Een **SUIKERMOLEN**, met cylinders van 24⅞ × 51 duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien, liggende te ***Soerabaija.***

Twee **SUIKERMOLENS** met cylinders van 19⅞ × 35½ Eng. duimen, waarvan een met Waterwerk, een ***alhier*** en een te ***Soerabaija*** liggende.

Eenige **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**, om met de hand of met stoom gedreven te worden, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet, liggende te ***Soerabaija.***

Een **STOOMWERKTUIG** van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel, liggende te ***Soerabaija***

Gesmeed IJzeren **ASSEN** voor Suikermolens van diverse dimensiën, van af 9 Eng. voeten × 11⅛ duim tot 6½ Eng. voeten × 7⅜ duim diameter, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Een compleet **GAZTOESTEL** tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen met lampen etc., geheel compleet, liggende te ***Soerabaija.***

Drie ijzeren **HIJSCHKRANEN**, ieder hebbende een Draagvermogen van 4000 kilos, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Twee complete geheel ijzeren **TABAKSPERSEN**, liggende te ***Soerabaija.***

WAARLOOZE DEELEN voor Vacuums- en Stoomketels, als: ***Barometerglazen, Peilglazen, Kijkglazen, Thermometerschalen,*** Pitten voor ***Locatelli-Lampen,*** etc., liggende te ***Soerabaija.***

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng duimen, liggende te ***Soerabaija.***

Zes compleete **VOEDING-MACHINES** voor Stoomschepen met cylinders van 7 en 8 duim diameter.

Te ***Amsterdam*** zijn voorts nog in aanmaak ter spoedige uitzending in Depôt:

Twee luchtledige **TOESTELLEN**, ieder met 2 Pannen van 7½ Eng. voeten diameter met Machine, Ketels etc. geheel compleet; en

Vier-en-Twintig **CENTRIFUGES** met Drijfwerk compleet met beweging van onderen, en in stellen van 2, 4 of 6 stuks.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij
CORN. BETH, te ***Soerabaija.***
E. J. EVERTS, te ***Solo*** en bij
de Agenten,
(1532) DÜMMLER EN Co., te ***Batavia.***

De Ondergeteekende verklaart hierbij openlijk zijn ongeveinsden dank aan Mevr. GROENEVELD, ACCOUCHEUSE alhier, wegens ***de flinke hulp*** door haar aan zijne echtgenoot tijdens hare bevalling bewezen. Voorzeker zijn kalmte, tegenwoordigheid van geest en minzaamheid groote gaven in dergelijke omstandigheden, die zoowel de huisvader als de betrokken moeder wel mogen op prijs stellen.

J. S. G. GRAMBERG,
Oud-officier van Gezondheid 2de klasse.

Batavia, 6 Mei 1863. (1658)

Gevraagd 20 BANKACTIES,

hetzij **oude**, zonder dividend 1862/63 en zonder regt op nieuwe aandeelen, hetzij **nieuwe**, waarvan kooper bereid is de storting ad *f* 500.— te doen in Julij en aan verkooper het meerdere uitteekeren.

Diegenen, welke geheel of gedeeltelijk deze Effecten willen leveren, worden verzocht binnen 10 dagen aanbod met den naasten verkoopprijs te doen, franco Adres Uitgever dezer Courant, woord *„Bank-Actie."*

(1618)

Te Batavia wordt gevraagd:

Eene Europesche VROUW van middelbaren leeftijd, voorzien van goede getuigschriften ter assistentie in eene groote huishouding.

(1627) Adres: Letter L, Bureau JAVA-BODE.

Wordt gevraagd:

EEN PERSOON,

grondig met den handel bekend, welke tevens in staat is de *Correspondentie* te voeren in 't *Hollandsch, Fransch* en *Engelsch.*

Adres letter Z, bureau *Java-Bode.* (1604)

Let Wel!

Het vertrek van het Stoomschip bestemd voor BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, dat gewoonlijk op den **8sten** van iedere maand plaats heeft, is in de maand MEI ***bepaald op den 12den.***

W. CORES DE VRIES.

Batavia, den 2den Mei 1863. (1606)

Te Koop:

EEN OLIE-FABRIEK,

in de residentie Cheribon.

Te bevragen bij
(1590) VINCENT, HOFLAND & Co.

Te Koop:

10 AANDEELEN in de Ned. Indische Escompto Maatschappij.

(1591) REYNST & VINJU.

Te Koop:

op voordeelige voorwaarden, het HUIS van wijlen Mr. R. A. EEKHOUT, op Kebon Sirie, thans bewoond door den Heer VAN DELDEN.

Te bevragen bij den Notaris,
(1617) Mr. A. M. MEERTENS.

Te Koop of Te Huur

Een steenen **Woonhuis** van vier kamers, steenen bijgebouwen etc. in ***Gang-Boentoe*** (Koningsplein). Adres:

(1660) F. BAUDONI.

TE KOOP en TE HUUR

om direct te aanvaarden,

Het **HUIS** op ***Kramat*** van den Ondergeteekende. Tevens te bevragen bij de firma REYNST EN VINJU.

(1586) J. VAN LENNEP.

Te huur:

om dadelijk te aanvaarden,
Het HUIS in de buiten Nieuwpoortstraat, laatst geoccupeerd door den heer RENAUD.

Te bevragen bij
(1598) G. KOLFF en Co.

Te Huur:

Een HUIS op **Meester Cornelis**

Adres:
(1663) A. THIEBAULT.

Te Huur op primo Julij

Een confortabel huis gelegen op Koningsplein en thans door den heer SCHULTZ bewoond, te bevragen bij

(1674) S. A. THOMAS.

TE HUUR

of, onder zeer voordeelige voorwaarden te KOOP, het aangenaam gelegen Woonhuis te *Bidara Tjina*, naast het ***eerste Post-Station***, laatst bewoond door den Heer POOL, welk huis onlangs belangrijke Reparatiën en verbeteringen heeft ondergaan, zijnde hetzelve te bevragen bij

(1629) CASSALETTE & Co.

Bataviaasch Prauwenveer.

De stoomer ***Tjiliwong***, is bestemd tot het afhalen en aan boor brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.

Vertrekuren 7 ure des morgens.

Ligplaats binnen den kleinen boom. (1630)

Slechts weinig bagage kan worden medegenomen.

Holloway's Zalf.

St. Antonie's vuur, builen, kanker, zweren en aanbeijen worden niet bijzonderlijk goed gevolg door deze zachte maar doordringende Zalf genezen. Het groote verbruik van dit heelmiddel in Java en in 't gansche Oosten is een heter bewijs van hare uitnemendheid dan het getuigen van eenige persoon. Dezelve zou nooit eene zulke groote navraag hebben in dit gedeelte der wereld en over de geheele Globe, indien ze niet bevonden ware geworden zoo algemeen nuttig te zijn. Geene ziekte der huid is bekend die niet genezen kan worden door dezelve, en als de deugdelijkheid van deze uitwendige aanwending het ligchaamsgestel binnen dringt, even als zout in vleesch, zelf tot de binnenste verzelen, geneest ze vaak ligchamelijke ongesteldheden welke alle inwendig gebruikte medicijnen trotseerden.

Doosjes Pillen. à *f* 1— *f* 3.— *f* 5.—
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Thans à kontant te verkrijgen:

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Soerabaija	»	Le Roy & Co.
» »	»	Mössembekker & Co.
» »	»	D. Mauritz Martens.
» »	»	J. J. van den Muijsenberg.
» Probolingo	»	Zimmermann & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	J. Kalden.
» Djokjokarta	»	F. J. Schreuder en Hoe Djamboe.
» »	»	Wed. C. W. van der Laan.
» Soerakarta	»	W. Veldman en M. J. Hanssens.
» Tagal	»	Mevr. de Wed. van Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» »	»	M. Blok & Co.
» Buitenzorg	»	P. Schreuder.
» »	»	A. J. van der Voort.
» Samarang	»	G. C. T. van Dorp, H. L. de Lyon. de Groo, Kolff & Co., Joosten & Co. en bij Soesman & Co.

(1572)

Vertrekkende Personen.

Mr. O. van den Berg, gemagtigde de Oost-Ind. Maatschappij van Administratie en Lijfrente. (1599)

Houders van Cognossementen aan order over:

W L No. 1/6. 6 kisten ROODE WIJN met certificaat, afladers ***H. & D. Vlierboom***, te Rotterdam.

B & C 400 kistjes ZEEP, Winchesters Perfumed Salt Water Soap Boston Mass, } 100 kistjes ZEEP, } met een certificaat. afladers ***Isaac Bousquet & Co.***, Rotterdam.

C A W C 2400/9 } 12 kisten WIJN,
» 2445/6
» 2410/22 } 14 mandjes
» 2444
» 2423/8 6 do. gedistileerd LIKEUR,
» 2441/5 3 » »
} met 2 certificaten.
aflader ***A. C. Vengers.***

M 459 1 kist KRAMERIJ, aflader ***E. Meijer.***

M v D 9/20 12 kisten MANUFACTUREN met certificaat, aflader ***M. M. van Dam***,

aangebragt van Rotterdam, per Nederlandsch Fregatschip ***Doggersbank***, Kapt. J. W. H. NUSS, worden verzocht zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,
(1635) JACOMETTI & Co.

Stoomschip PALEMBANG PACKET,

Kapitein J. F. SCHEEL.

De **vertrekdagen** van bovengenoemd Stoomschip gedurende de maand **MEI** zijn bepaald:

den 6den naar Cheribon.
» 11den » Palembang.
» 23sten » Cheribon.
» 30sten » Telok Betong (Lampongs).

De Agenten,
(1631) BUIJS JACOBSEN & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand MEI 1863, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten Mei.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 12den.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten Mei.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen op de Stoombootkantoren in de stad, bij
W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en
NIEUWEEN en SCHUMMER, te *Soerabaija*, en te *Samarang*.

(1632)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden per

STAD LEYDEN,

Kap. **J. C. van de Poll,**

van ***Tjilatjap*** en ***Batavia.***

Men adressere zich bij

de Agenten,
(1665) DÜMMLER & Co.

Ons antwoord aan H.H. voorstanders van het duel.

Van de twee duellen sprekende, die onlangs plaats vonden, berigtten wij het overlijden van een der partijen. De mededeeling, welke ons *tot drie malen* toe door verschillende personen aan het bureau van den *Java-Bode* is herhaald geworden, schijnt toch bezijden de waarheid te zijn geweest, en alleen haar grond gevonden te hebben in den bijna hopeloozen toestand des lijders. Maar kunnen wij daarom als leugenverspreiders beschouwd worden? Neemt de gelukkige wending in het genezingsproces der zoo gevaarlijke buikwonde iets weg van het heillooze dat er in bestaat, om *tegen* elkander te moeten vechten, in plaats van *nevens* elkander te strijden tegen den vijand van den staat, wiens dienaar men is? Die staat heeft, dunkt ons, ook regt op gezonde ligchamen en onverminkte ledematen dier dienaren, welke uitsluitend gebezigd worden tot verdediging des lands. Doch ter zake, wij willen met een enkel woord de vragen beantwoorden, die aan ons gerigt zijn door inzenders in het *Bataviaasch Handelsblad* van 2 Mei ll.

Men vraagt ons naar middelen om de beleedigingen te voorkomen, waarop weldra de betuiging volgt „dat geen chef, geen bevoegd autoriteit in staat zal zijn het tweegevecht te voorkomen, „zoo lang hij de middelen niet weet om de midachting te doen verdwijnen die het deel is van elken beleedigde."

Nu zijn in onze oogen die middelen zeer eenvoudig:

1o. Oprigting van een raad van eer, zoo als de inzender G. zeer te regt aanmerkt, (onze inzender Asraf zegt hetzelfde). Hij die buiten verlof van dien raad een duel aangaat dient krimineel gestraft te worden.'

2o. Door aanneming van het gebruik dat niet den *beleedigde*, maar den opzettelijken *beleediger* de algemeene verachting zal te beurt vallen.

Wij voor ons zien er geene lafhartigheid in, als iemand tegen zijn eigen strijdmakker niet wil kampen. Noemt hem laf, verklaart hem eerloos, die voor den vijand het hart in de schoenen laat zinken, of die in meer andere opzigten zich den naam van officier onwaardig maakt, doch de ridderlijke wijze om onderling geschillen af te maken op eene wijze, zoo als helaas tot heden plaats greep, blijven wij niet goedkeuren.

INGEZONDEN STUKKEN.

NOG IETS OVER HYPOTHEEKBANKEN.

Onder den titel „Nederlandsche Hypotheek-bank" heeft de *Arnhemsche Courant* van 4 Maart 1863 opgenomen het verslag van het Bestuur, uitgebracht in de jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders op 26 Febr. 1863, waardoor de bloeijende toestand, waarin die bank zich reeds mocht verheugen, en de algemeene belangstelling, die zij van alle kanten reeds mocht ondervinden, aan het Nederlandsche publiek wordt bekend gemaakt. Om het in een hoofdartikel in dit blad reeds gezegde nog zooveel mogelijk te versterken, en om tot spoedig *handelen* aan te sporen, aarzelden wij niet om den voornaamsten inhoud van dat „Verslag" ook aan het Indisch publiek mede te deelen.

Terecht wordt in dat verslag verklaard „dat het in de geschiedenis der naamlooze vennootschappen wellicht een cenig verschijnsel is; dat zij na een jaar te hebben bestaan, haar maatschappelijk kapitaal nagenoeg *verzevenvoudigen*. De gemakkelijke en snelle wijze, waarop die vergrooting heeft plaats gehad, en de n destijds medegedeelde bijzonderheid, dat voor het vermeerderde kapitaal door inschrijvingen, welke ons zelfs uit afgelegen streken toekwamen, tot verre boven de behoefte was deelgenomen, kan naar onze meening niet anders getuigen dan van het vertrouwen in de zaken, door de Nederlandsche Hypotheekbank gedreven."

Op 31 Dec. 1861 bedroeg het Saldo van hypotheeair voorschot door de bank verstrekt	*f* 1,134,492.50
Gedurende het jaar 1862 werd dit cijfer vermeerderd met	2,736,020.—
	f 3,870,512.50
Aflossing van hypothecair voorschot gedurende 1862	14,304.83
Saldo van hypothecair voorschot op 31 Dec. 1862	*f* 3,856,207.67

gewaarborgd door eerste hypotheek op onroerende goederen tot eene vrije verkoopwaarde van *f* 11,201,206.

Een getal van 45 aanvragen werd, zoo om ongeschiktheid voor den aard onzer inrigting, als om onvoldoende waarborgen, afgewezen.

Gedurende het dienstjaar 1862 heeft de hypotheekbank uitgegeven 7023 schuldbrieven tot een gezamelijk kapitaalbedrag

van	*f* 3,493,900.—
Het bedrag aan schuldbrieven in omloop op 31 Dec. 1861 was	251,300.—
	f 3,745,200.—
Door aflossing ingetrokken gedurende het jaar 1862 voor een bedrag van	419,200.—
Bedrag aan Schuldbrieven in omloop op 31 Dec. 1862	*f* 3,326,000.—

Men ziet het, reeds meer dan 3 *millioen gulden* zijn in een betrekkelijk zeer kort tijdsbestek aan handel en nijverheid verstrekt geworden, en dat alles tegen eene voorzeker zeer lage rente van 4 à 4½%. Reeds meer dan 3 millioen gulden, die anders wellicht nog nutteloos daar heen lagen, zijn door die instelling aan de algemeene ontwikkeling en vooruitgang dienstbaar gemaakt geworden. Aan velen, wien het niet aan geschiktheid en aanleg, maar aan het benoodigde kapitaal alleen ontbrak, is eene naar hunne ontwikkeling geëvenredigde werkking geopend geworden. Anderen hebben hunne reeds bestaande, maar kwijnende instellingen en ondernemingen met vernieuwde kracht en frisschen moed kunnen hervatten en tot eene nog ongekende hoogte kunnen brengen. En wie vergeet de velen onder de arbeidende klassen, die daardoor aan allerlei kommer en ellende zijn ontrukt geworden en nu met hunne huisgezinnen een betere toekomst te gemoet gaan. —

Mocht ook Indië weldra met zulk eene instelling begiftigd worden!

Mijnheer de Redacteur!

In No. 34 van uw geacht blad heeft een klein opstel mijne aandacht getrokken, handelende over de meer en meer wortel schietende *duelwoede* onder de *officieren hier ter plaatse* en strekkende tot *verdediging* van dien z. g. „fatsoenlijken moord" — par ordre des lois.

Zoo zeer ik nu, mijnheer de Redacteur, de *philanthropische gemoedelijkheid*, de *vredelievendheid* van den geachten schrijver van dat *klein maar degelijk* artikel apprecieer, en zoo zeer ook *immer* en *altijd* weer blijft, hetgeen Hanemann, de bekende duitsche handelmimister, niet onaardig zeide: „*Vrede is beter dan veles*" zoo schijnt toch en de gevaarlijke historie, èn de gebrekkigheid van de strafwetten aangaande beleedigingen, èn de kunstmatige diabolick der aardsche maatschappij, vóóral der z. g. haute volée en haute finance, en nog vele andere dingen de geheele *afschaffing* van het duël *voor alsnog* een *pium desiderium*, vromen wensch. En juist in de *meest* parlementaire, *meest* geciviliseerde, *meest* mannelijke en gelukkige volken zijn *duellen* ook *het meest aan de orde van den dag*. Helaas! een gevolg der hypercivilisatie!

Om echter, in gedeeltelijke overeenstemming met de zienswijze van den schrijver des artikels voornoemd, de gevaren der tweegevechten hier te lande *zoo veel mogelijk en doenlijk te voorkomen*, maak *ik, een oude praktizijn* in points d' honneur, wapen- en liefdeshandel, de *drie* volgende bescheidene voorstellen.

1 Tracht voor de officieren van *Indie* intevoeren „*staande raden van eer* (Ehrengerichte), zoo als die in *Pruissen* bestaan. Een duel, zonder *voorkennis* en *permissie* van den raad eer van moet worden beschouwd *als een aanslag op het leven eens anderen*.

2 Bepaal als *wapen ter* vereffening van geschillen onder officieren [illegible] den *Franschen sabel*. Van meer dan 300 [1]) duellen op houwwapens, *die ik heb bijgewoond*, *was geen één doodelijk*. Bepaal, dat in allen gevalle *steken* of *slaan* naar den buik tegen de regelen is.

3 Vertaal in het hollandsch het werkje van *Gustav Adolf Sandberg* bekroond *prijsschrift*, over het duel handelende, uitgegeven te *Hamburg* 1862, [2])

Eindelijk zou het ook nog zeer goed wezen, eene dame te kiezen als permanente *conciliatrice* of *verzoener* voor woedende, *bitterboze* gentlemen-wapendragers.

G. A. Asraf.

[1]) ? *Red.*

[2]) Kan inzender ons dit verschaffen? *Red.*

In eenige Hollandsche dagbladen leest men aangaande den heer C. de Bie, hoofdcommissaris van politie te Amsterdam:

De heer de Bie was sedert 1813 aan de policie verbonden en deelde in de bijzondere genegenheid der voormalige directeuren Mr. Wiselius en Kluit, in wier werkkring hij later schoon onder gewijzigden titel — is opgevolgd. De heer de Bie onderscheidde zich door *welwillendheid* jegens allen, die met hem in aanraking kwamen, en vervulde jaren lang met *eere* het openbaar ministerie bij onze kantongeregten. Als zijn opvolger wijst de publieke opinie reeds aan Mr. J. W. Foest, thans commissaris aan het hoofd-bureau, in wiens benoeming wij, en velen met ons, zich hartelijk zouden verheugen.

Deze benoeming zal wel is waar den braven de Bie niet doen vergeten, maar ons in ieder geval een hoofd-commissaris schenken, die aan *juridieke kennis* en groote activiteit, *beschaafde* en *aangename vormen paart*, *voorkomend* en *toegankelijk* voor een ieder, en ziedaar eigenschappen, die niet altijd bij de *beambten der* POLITIE worden aangetroffen.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

De overlandmail, loopende tot 26 Maart jl., is den 3den dezer hier aangekomen, per stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagvoerder E. Lewis.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het orgelkoncert dat op den 15 dezer in de Willemskerk door den heer H. Meijll alhier zal worden gegeven. Voorzeker een orgelkoncert is geene gewone zaak alhier, en toch zijn orgeltoonen zoo zeer in staat om op het gemoed te werken. Nu eens kunnen die krachtige ruischende toonen den geest opvoeren tot een waar enthusiasme, dan weder zijn zij in staat door smeltende zacht wegstervende klanken den geest als het ware te vervoeren naar hoogere spheren en — de heer Meijll is de man wel, die door zijn talent ons zulk een kunstgenot zal kunnen schenken. Wij zullen er — deo favente — zelven heen gaan — en hopen dan dat de edelaardige pogingen van den koncertgever met rijken uitslag zullen worden bekroond, want — let hier wel op lezers — het orgelkoncert is ten behoeve eener *arme* onderwijzers-*weduwe met zes onverzorgde* kinderen.

De Britsch-Indische nieuwsbladen maken melding van een grooten brand die er te Bhowanipoer, de zuidelijke voorstad van Calcutta, heeft gewoed, waardoor ongeveer 3000 inlandsche woningen en pakhuizen en een 70tal steenen huizen in de asch zijn gelegd. Zulk een ongewoon groote brand heeft geen honderd jaar plaats gehad.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 2 TOT 5 MEI 1863.

MARINE-HOTEL. L. Wentworth, John Asthon, W. H. Hawes, van Vereenigde Staten. — J. E. Vreede, van Gessel, Anthing, van Samarang. — Genger, van Djokdja. — Otto, v. d. Linden, van Nederland.

HOTEL DES INDES. Pickenpack, Lichtenberg, Haesch, Zeeman, van den Berg, Lewis, van Singapore. — Numans, van Banka. — Wijtenhorst, Jacobson, van Samarang. — Couperus, Gaymans, van Buitenzorg. — J. A. May, van Kedong Badak.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Carolus, van Mr. Cornelis. — J. N. Maquiné, van Muntok. — C. H. van der Veen, van Telok Djambi. — Th. Elink Schuurman, A. Pruijs van der Hoeven, van Padang.

JAVA-HOTEL. C. M. Korteland, Eduart von Kleist, van Pasoeroean. — B. Verhagen, van Nieuw-Zeeland. — F. L. Zack, Echtg. en één kind, van Melbourne. — Bierings, van Padang.

Aangekomen en Vertrokken Passagiers te Batavia.

VAN 2 TOT 5 MEI 1863.

Met het Ned. Ind. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, de 1ste Luit. Maquiné, off. van gezondheid Numans en Arendsen de Wolff, de Heeren G. C. Daum en familie, Fredrikz, J. en G. Myrtle, Cominng en Echtgenoot, van den Berg, Pickenpack, Seeman, Haeseler, Lichtenberg, Blyth, Nagel, Engelke, Teuscher, benevens Z. M. troepen van Singapore, Riouw en Muntok.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, gezagv. Scholl, de 1ste Luit. Ginger, de Heeren Gasper, Lucassen, Echtgnoot, drie kinderen en Europesche bonne, W. J. Brouwer, Mr. Anthing, van Rijn, Hilkert, Jacobson, de Braconier, benevens Z. M. troepen, van de Molukken, Makasser, Soerabaija en Samarang.

Met de Ned. bark *Louise Kroonprinces van Zweden*, gezagv. J. van der Linden, de Heeren H. Kok, G. H. Boelhouwer en Troester, van Amsterdam.

Met het Ned. Ind. stooms. *Macasser*, gezagv. J. C. Bierings, de onder-intendant Smits en Echtgenoot, 1ste Luit. Trompheller, Thieme en Echtg., Goteling Vinnis, Visser, de Heeren van Staal, Purvis, Schuurman, Pruys van der Hoeven, Mejufv. Leicester, benevens Z. M. troepen naar Padang en Benkoelen.

Soerabaija, 27 April. De Tabak, bij de firma Van Leeuwen & Co. aangeboden is verkocht of opgehouden voor:

Merk Klakka, 38 cents.
" S. A. 20 do.

— De Schout bij Nacht heeft heden de Marine fabriek in oogenschouw genomen.

Djokdjokarta. Des namiddags van 19 April werd hier ter hoofdplaats het telegrafisch berigt ontvangen van den Gouverneur-Generaal, mededeelende dat de Koning de voorloopig verleende spoorwegkoncessie heeft goedgekeurd. Wij ontvingen alhier een dergelijk telegrafisch berigt des avonds van 20 April. Ter naauwernood was de aangename telegram te Djokja bekend, of men maakte aanstalten tot verlichting der Societeit. Dáár was dien avond de algemeene bijeenkomst der ingezetenen. Des Sultans muziekanten bragten het hunne toe tot de genoegelijke stemming. Zoo zal er dan een eind komen aan het begin van het begin, dat bijna zonder eind scheen! En dat in spijt van de koloniale haagsche kamerkout-man Robrecht van Peene en zijne medestanders.

(*Soer. Ct*).

Padang, 4 April. Per stoomschip *Makassar*, gezagv. Bierings, vertrokken dingsdag ochtend jl. van hier naar Java vele personen, die door langdurig verblijf en hartelijken omgang vele vrienden achterlieten.

Wij bedoelen in de eerste plaats den om zijn minzaamheid en regtvaarheid zoo algemeen geachten Gen. Maj. Waleson, die gedurende een 14tal jaren bij tusschenpozen alhier ter kuste verblijf hield, en in de vele onderscheidene betrekkingen die hij waarnam, zich de liefde en achting van velen had weten te verwerven.

— Wij maken onze lezers en inzonderheid het handeldrijvend publiek opmerkzaam op de heden in ons blad opgenomen Cargalijsten, die wij wekelijks zullen vervolgen, doordien wij hiertoe in staat gesteld zijn door de vrijgevigheid van het Gouv. ter Sum. Westkust. Dit moge een geringe stap tot publiciteit zijn, wij houden ons overtuigd, dat deze door meerdere zal gevolgd worden en betwijfelen niet, of deze mededeelingen zullen door het handeldrijvend publiek van Sumatra op prijs gesteld worden. (*Sum. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op

Vrijdag den 15den Mei 1863,

des morgens ten 9 ure, aan het Gouvernements-hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie met opgave van titels te rigten aan den ADJUDANT VAN DIENST.

BATAVIA, den 15den Mei 1863.

De Ridmeester Adjudant,
Jhr. H. W. L. DE KOCK.

Bij artikel 1 van het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, van 27 April 1863, no. 14, is met wijziging in zoo verre van 12 April 1861, no. 1, aan den gewezen resident van Rembang H. C. Bekking, op zijn verzoek alsnog verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van den 2den Mei 1863, no. 9, is aan de kooplieden te Batavia, Hauger & Schuurman, in hoedanigheid van gemagtigden van A. H. Leplay te Avignon en J. F. J. Cuisenier te Francières (Frankrijk), verleend een oktrooi (no. 34 van het register) voor den tijd van vijftien jaren, op de invoering in Nederlandsch-Indië van eene, zoozals zij verklaren, door hunne principalen uitgevonden bijzondere soort van filtreertoestellen, met behulp waarvan het beenzwart, tot ontkleuring der suikerhoudende stoffen gebezigd, gerevifieerd wordt.

Civiel Departement.

Ontheven:

Eervol, van de verdere waarneming der funktiën van kontroleur van het distrikt Margasari (adsistent-residentie Martapoera) de kapitein der infanterie L. B. Paternostre de Montlion.

Benoemd:

Tot adsistent resident van Boeleleng (Bali), de kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur op Bali A. H. G. Blokzeijl.

Tot advokaat en prokureur bij het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indië, mr. J. H. toe Water.

Tot kontroleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de opziener der rijstkultuur, belast met het civiel gezag in de afdeeling Tanah-Laut J. J. Meijer.

Tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Cheribon, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Benkoelen J. C. Botter.

Tot derden kommies bij de hoofd-administratie der marine, de klerk bij dat bureau L. F. O. P. Braakman.

Vergund:

De uitoefening van het beroep van landmeter, aan jhr. R. Wichers, kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Pasoeroean.

Goedgekeurd:

Dat door den Resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo

Is ontheven:

Eervol, uithoofde van verplaatsing naar Java, van de verdere waarneming der betrekking van kontroleur der derde klasse van het distrikt Margasari (adsistent-residentie Martapoera), de kapitein der infanterie V. L. Renter.

Is opgedragen:

De waarneming der betrekking van kontroleur van het distrikt Margasari (adsistent-residentie Martapoera), aan den kapitein der infanterie L. B. Parternostre de Montlion, onder den titel van kontroleur der tweede klasse.

Is bepaald:

Dat de standplaats van den kontroleur van het distrikt Margasari (adsistent-residentie Martapoera), zal zijn Rantou.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den Algemeenen Sekretaris, gedurende de maand April 1863,

Benoemd:

Tot eersten Klerk ter algemeene sekretarie, de klerk op dat bureau L. F. de Liser de Morsain.

Door den Direkteur der Middelen en Domeinen, gedurende de maand April 1863.

Ontslagen:

Op verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Probolingo C. H. W. Liddle.

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Pamakassan G. L. Mooijen.

Eervol, uit zijne betrekking, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten tevens havenmeester te Bezoeki F. A. Arbogahn.

Benoemd:

Tot kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Probolingo, de klerk bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia G. J. du Cloux.

Tot kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Pamakassan, de onder-kommies bij de recherche te Soerabaija H. E. Loffman.

Tot kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens havenmeester te Bezoeki, de klerk ten residentiekantore aldaar, P. van Blommestein.

Tot onderkommies bij de recherche te Soerabaija, A. A. Hellings.

Tot onderkommies der tweede klasse bij de recherche te Batavia, F. J. B. J. Bergamin, gewezen eerste luitenant der infanterie.

Door den Direkteur der Burgerlijke Openbare Werken, gedurende de maanden Maart en April 1863.

Ontslagen:

Op verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de opzigter der derde klasse J. F. Busselaar.

Door de Hoofd-Kommissie van Onderwijs in Nederlandsch-Indië, gedurende de maanden Februarij en Maart 1863.

Benoemd:

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Salatiga (residentie Samarang), de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Ngawi (residentie Madioen), D. S. de Jong.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Ngawi (residentie Madioen), de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst J. A. Broos.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Bangkalang (residentie Madura), de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst J. L. Lindenhovius.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Cheribon, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst A. M. Lekluse.

Bevorderd:

Tot ondermeester, de kweekeling aan de gouvernements eerste lagere school te Soerabaija J. F. Muller.

Overgeplaatst:

Naar de gouvernements lagere school te Patti (residentie Japara), de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Cheribon J. J. W. Abell.

Marine Departement.

Door den Chef der Gouvernements Marine zijn gedurende de maand April 1863 *de volgende beschikkingen genomen.*

BIJ HET PERSONEEL.

Benoemd:

Tot machinist-leerling der eerste klasse bij de gouvernements-marine S. Gatsonides;

Tot derde stuurlieden, J. W. de Wit en H. Bierings.

Bevorderd:

Tot eersten stuurman, de tweede stuurman bij die dienst M. Berends.

Tot tweeden stuurman de derde stuurman bij die dienst J. H. Lok.

Belast:

Met het gezag over de stalen-stoomkruisboot Sailoos, de eerste stuurman bij de gouvernements-marine G. C. van Gogh.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TELEGRAFISCH OVERZIGT.

Het bombardement van Vicksburg is gestaakt geworden. Men zal die plaats nu geregeld gaan belegeren. De stoomram *Indianola* der Noordelijken, die de *Queen of the West* op de Zuidelijken trachtte te heroveren, is bij die poging zelve in handen der vijanden gevallen. Men vreest voor een aanval der dus versterkte Konfederalistische vloot op New-Orleans. De Konfederalisten hebben op den 5den Maart in Tenessee de Noordelijken verslagen, ook hebben zij generaal-majoor Stoughton gevangen genomen. Men zegt dat de Federalisten op hunne beurt eene belangrijke overwinning hebben behaald aan de Yazoo-rivier. Er worden in de Noordelijke staten 5000 negers afgerigt, om onder aanvoering van Blanken de slavenmagt in het Zuiden tot opstand te brengen. Het leger aan de Potomac zal zich weer in beweging stellen. Het kongres heeft ook een wet aangenomen, waarbij alle transaktiën in goud boven pari als nietig worden verklaard. — Een kaper der Zuidelijken heeft een Noordelijk schip genomen en verbrand, waarvan de lading een millioen dollars bedroeg. Ook de *Alabama* heeft drie schepen genomen. Kentucky wordt bedreigd met een inval der Zuidelijken. De Mormonen hebben verschil met de Noordelijke staten. Hun hoofdleider Brigham Young is wegens bigamie gevangen genomen.

Het leger der Russen heeft in eene ontmoeting met de Polen op 16 Maart eene nederlaag geleden. Daarna is de nieuwe diktator, Langiewicz, in een belangrijk treffen verslagen, zijn leger verstrooid en hij zelf wordt te Grätz door de Oostenrijkers gevangen gehouden. Thans heeft het Centraal kommité te Warschau de leiding van den opstand weer op zich genomen. Latere berigten melden eene groote nederlaag der Russen nabij de Pruissische grenzen, waarbij de prins Wittgenstein is gevangen genomen.

De Fransche senaat heeft de Poolsche insurrektie besproken. Prins Napoleon is voor eene bepaalde interventie. De heer Billault en het meerendeel der vergadering was er tegen. Keizer Napoleon heeft de gedragslijn des heeren Billault zeer geprezen.

Lord Russell heeft verklaard dat het tegenwoordig Britsch Gouvernement geen voornemen heeft het Zuiden te erkennen.

De Hertog van Argyll heeft in het hoogerhuis verklaard, dat het Gouvernement niet van plan is verandering te brengen in den Raad van Britsch-Indie.

Een groot oproer is in Engeland uitgebroken onder de werklieden van Stalybridge en Ashton; de rust is echter weer hersteld.

In Griekenland heeft de Nationale vergadering de leiding der staatsaangelegenheden op zich genomen. Er is op verscheidene plaatsen oproer uitgebroken ter herstelling der oude Dynastie. Men zegt dat Engeland Prins Christiaan van Denemarken heeft voorgesteld als koning van Griekenland.

In het Italiaansche Ministerie zijn wijzigingen gekomen. Farini is afgetreden uithoofde eener zwakke gezondheid. Zijn opvolger als President van den ministerraad is Minghetti. De minister van buitenlandsche zaken Pasolini insgelijks vervangen door Venosa.

De leening in Engeland voor de Konfederalistische staten ad 7% ten bedrage van £ 3,000.000 is volgeteekend met £ 15,000.000.

Men spreekt van een Europeesch kongres voor de Poolsche kwestie.

KATOEN. Nieuw Orleans 25 d. Soeratte 17d. Egyptisch 21. d. Verkoop 25,000 balen, waarvan 12,500 voor uitvoer. Invoer 35,000 balen.

Geldmarkt vast. 92⅜ à ½ Disconto Bank van Engeland 4%.

Turin, 24 Maart. In de zitting der kamer van afgevaardigden heeft de heer Minghetti kennis gegeven van het ontslag des heeren Farini, wegens redenen van gezondheid, en van zijne (Minghetti's) benoeming tot minister-president; ook deelde hij mede dat de heer Pasolini zijn ontslag heeft gevraagd als minister van buitenl. zaken, wegens oorzaken vreemd aan de staatkunde, en dat dit verzoek is aangenomen.

Visconti Venosta is tot minister van buitenl. zaken benoemd.

Marseille, 24 Maart. Volgens berigten uit Rome van 21 dezer, heeft de paus op nieuw eene allokutie uitgesproken en daarin gewaagd van de vervolging, waaraan de Katholieken in Zuid-Amerika bloot staan. In hetzelfde konsistorie werd de heiligverklaring bepleit van Maria Christina van Savoije, moeder des konings van Napels.

Berigten uit Napels melden, dat de autoriteiten op den 19den den naamdag van Garibaldi, vergunning hebben gegeven tot het houden van eene groote manifestatie. Er werd een groote optogt gehouden voorafgegaan door de bustes van Victor Emanuel en Garibaldi; alleen heeft men de menigte van het Russische konsulaat verwijderd gehouden. In den avond heeft er echter eene onstuimige demonstratie plaats gehad, waarbij de militairen werden beleedigd. Men heeft eenige personen in hechtenis genomen en de orde is spoedig hersteld.

New-York, 14 Maart. Volgens geruchten hebben de Zuidelijken te Mobile een aantal stoomschepen bijeengebragt, tot voorbereiding van een aanval tegen het blokkade-eskader der Noordelijken. Ook liep er een gerucht dat de Zuidelijken een aantal negers hadden gewapend.

Er wordt verondersteld, dat Lincoln binnen kort eene nieuwe aanvraag om manschappen zal doen.

Thorn, 22 Maart. Gisteren heeft te Bava een hevig gevecht plaats gehad, waarin de Russen drie stukken geschut op het slagveld hebben achtergelaten.

Krakau, 23 Maart. Het voormalig centraal nationaal-kommitté heeft eene proklamatie uitgevaardigd, gedagteekend 21 dezer, waarin het te kennen geeft dat het de leiding van 's lands zaken ten gevolge der vlugt van Langiewicz weer aanvaardt. In die proklamatie doet het kommitté voorts een beroep op het volk, zeggende dat tegenover den vijand en bij het vallen van zoo veel broeders, de plaats van elken Pool in de gelederen des legers is.

Naar men verneemt, wordt sedert sedert heden morgen bij Lazy, Miechow en Iglogomia gevochten. In het kamp der opstandelingen bevinden ich Wisocki, Bertkowski, Schmiechowski en Rochebrune. Te Baran hebben de Kozakken eene Oostenrijksche patrouille uitgeplunderd en een van de soldaten gedood.

Rzeszow, 24 Maart. De insurgenten onder Czechowiki zijn eergisteren bij Lezansk verslagen en uiteen gejaagd, zij trokken bij troepen naar Gallicie. Bij Krzeszo en Potok werd gedurende twee dagen gevochten; men zegt, dat de opstandelingen teruggeslagen zijn. In de nabijheid van het Banslower bosch op Russisch grondgebied zijn 300 insurgenten gelegerd.

Posen, 24 Maart. In het palatinaat Kalisch hebben twee gevechten plaats gehad. In een, te Pätnosu, hebben de Polen eene volkomen overwinning behaald. Zij namen 80 wagens met gekwetste Russen mede naar Konin. Van het tweede gevecht te Makerowe is de uitslag nog niet bekend. Alleen weet men dat het bloedig geweest is. Onder de gewonden bevinden zich twee Fransche luitenants, genaamd Déodat en Collier.

LAATSTE TELEGRAMMEN.

Mexiko is door de Franschen ingenomen. Dit berigt vereischt bevestiging.

Alle Mogendheden die het Weener Kongres van 1815 hebben geteekend, hebben zich in protest vereenigd tegen Rusland ter zake van de Poolsche kwestie.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Woensdag 6 Mei 1863, N°. 36.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Partikuliere korrespondentie.

25 Maart 1863.

De voorloopige door den Gouverneur-Generaal verleende spoorweg-koncessie aan Poolman c. s., is door den Koning goedgekeurd en met een pennestreek voor Java eene geheel nieuwe toekomst geopend. Het ontwerp van wet voor rente-garantie door den staat à 4½ pCt. is reeds door den minister aan de kamers medegedeeld en zal weldra behandeld worden. Dat deze wet even voorspoedig moge wezen als die op de verbetering onzer waterwegen, is de hartelijke wensch van ieder die het wel met de Koloniën en het Vaderland meent; alleen onkunde van het wezenlijk belang van beiden zoude de aanneming kunnen vertragen of de wet doen verwerpen. Maar dit is tegenwoordig bij de meerdere bekendheid met Indië bijna niet te verwachten. Nog een ander ontwerp van wet voor Indië van belang zal behandeld worden, namelijk de vrije invoer van verschillende grondstoffen op Java.

Dit is het voornaamste nieuws uit Nederland dat voor Indië van belang is. Want is in de behartiging der Indische belangen vooruitgang te bespeuren, in sommige zaken het moederland betreffende, ziet het er nog al Pruissisch uit. Zoo heeft de minister van oorlog onlangs een besluit genomen van groot gewigt voor onze trouwlustige officieren. Het is bekend dat deze wat het huwelijk betreft, onder zekere voogdij staan en bij het aangaan daarvan een attest moeten indienen, waarbij het hoofd van het burgerlijk bestuur in de woonplaats der bruid verklaart, dat deze van goed zedelijk gedrag is. In plaats nu van dit besluit geheel af te schaffen en zich op de heeren officieren zelf te verlaten dat zij geene levensgezellin zullen kiezen, die zich dit door vroeger onzedelijk gedrag onwaardig heeft gemaakt, vordert de minister dat bewijs voortaan van den kolonel van het regiment en stelt hem zelfs verantwoordelijk voor het door hem afgegeven getuigschrift. Het is een besluit geheel den minister waardig, die de officieren verbood staatkundige belangen schriftelijk te behandelen en onlangs een jong officier verplaatste, die in plaats van te duelleren, zich met zijne tegenpartij verzoende. Gelukkig dat de bevordering der beschaving niet alleen aan de mannen van wapenen is toevertrouwd. Met het oprigten van een nationaal gedenkteeken van 1813 wil het ook niet vlotten. De Hoofdkommissie, aan wier hoofd een hooggeschat persoon (belastingterm) staat, heeft overal sub-kommissiën benoemd zonder de benoemden in het minste daarin te kennen. Te Amsterdam hebben de leden der sub-kommissie dan ook besloten zich naar dien hooggeschatten persoon te begeven, om hem eenige inlichtingen te vragen. Jammer dat deze zaak door onhandigen aangevat is en daardoor waarschijnlijk op niet veel deelneming zal kunnen rekenen. Zoo heeft de inspekteur der belastingen in Utrecht aan zijne ondergeschikten eene cirkulaire gezonden met aanmaning tot het doen van bijdragen voor dat gedenkteeken, ten gevolge waarvan deze slecht gesalarieerde ambtenaren, ontvangers en kommiezen, dan ook reeds de som van *f* 225 hebben bijeengebragt. Worden de benoodigde gelden op deze *vrijwillige* wijze bijeengebragt, dan is het te vreezen, dat het feest bij de inwijding van het gedenkteeken evenmin nationaal zal wezen als het gevierd in Pruissen bij het leggen van den eersten steen voor een gedenkteeken voor Frederik Willem III. Het is zoo, daar wordt een gedenkteeken opgerigt voor iets wat nooit bestaan heeft, namelijk, de oproeping van genoemden vorst aan zijn volk tot opstand tegen Napoleon. Immers het volk en een groot gedeelte van het leger had zich reeds voor den opstand verklaard, toen Fredrik Willem nog was Koning *à la suite de Napoleon*. Hij en de Koning van Saxen waren de laatste aanhangers van Napoleon I en verlieten eerst toen diens zijde, toen ze zagen dat daar niets meer te halen was. Het feest was dan ook zoo prachtig, als geweren en sabels, trommen en trompetten het maken konden. De burgerij heeft zich van alle deelneming onthouden, alleen het gild der borstelmakers sloot zich aan den trein. De dankzegging van de policie aan de burgerij voor hare rustige houding was dan ook geheel overbodig, of het moest wezen dat deze bevreesd was geweest voor onlusten, ten gevolge van pogingen door de jonkerpartij daartoe in het werk gesteld, die van den 17 Maart een dag van moord en plundering hadden willen maken. Ruim 2000 ridders van het ijzeren kruis werden door den Koning onthaald. Z. M. bragt in hoogst eigen persoon veel bij tot de opgeruimde stemming gedurende den maaltijd door zijne komieke invallen. Zoo stelde hij de gezondheid in van zijne beide overleden voorgangers en daarna die der gesneuvelden in den bevrijdingsoorlog. De *Kladderadatsch* die den minister-president beschuldigd heeft van schending der grondwet, zal daarvoor teregt staan. Het zal dus bij geregtelijk vonnis uitgemaakt worden, of de beschuldiging valsch dan wel gegrond is. De minister-president is nog altijd in hoog aanzien bij zijn Koning, die hem daarvan onlangs nog de meeste blijken gaf. Ook van een gedeelte der kruisridders ontving hij een adres van adhaesie aan zijne politiek: 135 der genoodigden teekenden het adres, maar 2065 achtten hunne namen daartoe te goed. Een diep geheim blijft nog altijd, of de tusschen Pruissen en Rusland gesloten konventie zal uitgevoerd worden. Het berigt, dat Russische troepen door Pruissen naar Polen getrokken waren is later tegengesproken. Toch is hierdoor de breuk tusschen Pruissen, Oostenrijk en het verdere Duitschland vergroot. Dat men evenwel niet wanhoopt aan een eenig Duitschland, blijkt daaruit dat de Wurtembergsche regering zich bezig houdt met het zamenstellen eener konstitutie, die in werking zal treden, zoodra Duitschland één zal zijn.

Waarlijk die Duitschers zijn wanhopen nooit. Immers het vraagstuk der Duitsche eenheid kan men gerust gelijk stellen met dat van de eeuwigdurende beweging en de quadratuur des cirkels. Maar de Duitschers zijn ook ondankbaar en veel eischend. Daar heeft nu die goede Koning van Hanover aan zijne geliefde onderdanen pas verlof gegeven om den Duivel uit den Hoogstdenzelven eigenhandig gefabriceerden katechismus al dan niet weg te laten, of er zijn dadelijk anderen die den Duivel nu ook niet meer in het doopformulier kunnen dulden. Zij moesten toch bedenken, dat als de Koning den vinger geeft, ze de geheele hand niet moesten vorderen, en op deze wijze alle eerbied voor de oude geslachten, waaronder de Duivel zich toch ook en met regt rekent, verloren gaat.

De opstand in Polen duurt nog voort. Wel is in de laatste dagen het leger der insurgenten geslagen en Langiewicz gevlugt op Oostenrijksch grondgebied. Maar op nog twintig plaatsen staan gewapende opstandelingen die de Russen het hoofd bieden. Waarschijnlijk zal de geheele demping van den opstand nog veel bloed kosten. Wel belooft de Keizer van Rusland algeheele amnestie en uitgebreide concessiën, maar eerst na eene geheele onderwerping. Die koncessiën zullen zich volgens zijne verklaring nimmer uitstrekken tot het weder verleenen der konstitutie van 1815, en dit is de vordering van het Poolsche volk. Geheel aan zich zelf overgelaten, zullen ze wel nooit hun eisch met het zwaard in de hand verkrijgen. Want tegen Ruslands verpletterende meerderheid zijn ze niet opgewassen, en geen van de Westersche mogendheden, noch ook Oostenrijk wil hun te hulp komen, dan alleen langs den diplomatieken weg, hoe veel daar over in de laatste dagen ook gepraat en geschreven is, welke hevige redevoeringen daarvoer gehouden zijn in den Franschen senaat door prins Napoleon, en te Londen op eene meeting, bepaald gehouden met het doel om het gouvernement tot een oorlog met Rusland te dwingen. Oostenrijk heeft genoeg te doen met zijn eigen rijk te organiseren en daarin rust te houden, waarin het vooral door de geestelijkheid in Tyrol bemoeijelijkt wordt, die zich met kracht en geweld verzet tegen de toelating van Protestanten, en zich in Oostenrijk zelf met moeite onderwerpt aan de wet op het onderwijs. Frankrijk heeft de handen vol aan Mexiko, waar de zaken niet voorspoedig gaan. Puebla is nog altijd niet ingenomen. Forey vraagt aanhoudend om versterking, even als zijn kollega in Cochin-China. Ook in Algiers heeft de Keizer met groote moeijelijkheden te kampen, van de zijde der kolonisten, die, even als alle de Fransche industrieelen, aan het protektionisme gewoon, noodkreten aanheffen, wanneer ze het woord vrijhandel maar hooren. Een ander zal wel de oorzaak zijn dat de Keizer den oorlog niet zoekt, hoewel hij aan den Russischen gezant verklaarde, dat de hoogachting en sympathie die hij voor Alexander koesterde, hem dan niet zouden verminderen, ook al moest hij tot de uiterste maatregelen overgaan. Engeland heeft het te druk met feestvieren bij gelegenheid van het huwelijk van den prins van Wallis en schijnt Rusland en zijn eigen leger tijdens den Krimoorlog te goed hebben leeren kennen, om zoo spoedig weder met zulk een vijand aan te leggen. Liever doet het dit met Brazilië, waarvan het voor een aangedaan onregt de som van 3200 p. st. gevorderd heeft. De Braziliaansche regering heeft het geld overgemaakt met de boodschap, dat Brazilië die som betaalt, niet omdat het onregt heeft, maar alleen omdat het voor de overmagt moest bukken, waaruit volgt dat Engeland zich die som onregtvaardig heeft toegeëigend, iets waarvoor men in het dagelijksche leven eene benaming heeft, die ik liefst niet noemen zal. Engeland is evenwel aan zulke instigaties reeds zoo gewoon, dat het er geen notitie van genomen heeft, maar in zijn antwoord aan Brazilië dit land alleen verweet, dat het Engeland bespot had. 3200 p. st. is dus de boete die de Engelsche regering gezet heeft op het spotten met die verheven natie, die, te verstandig om zich met de Poolsche zaken te bemoeijen, en er zich bij bepaalt den Czaar in de *Times* uit te schelden en zeer filosofisch uit te weiden over de dwaasheid, om als dolend ridder over al te gaan vechten waar onregt gepleegd wordt. Dat Engelands filosofie zich wijzigt naar de omstandigheden, hiervan strekte ten bewijs het geval in Griekenland, nu eenige jaren geleden, de vordering aan Brazilië, in dit oogenblik en verder de geheele aarde, waar Engeland altijd gevochten en geroofd heeft, waar het wist de overmagt te hebben. Het laat dus de moordenarijen in Polen gerust voortduren, die, indien het waar is wat de bladen daarvan zeggen, ontzettend zijn. Nu eens leest men dat de Russen zich vermaken met de gevangen of gewonde insurgenten de vingers en beenderen te breken, dan is het een policie maatregel, waarbij iedere aangemaand wordt om het oog te houden op de personen die een huis te zamen bewonen, en van het vertrekken van een der bewoners moet door den buurman onmiddelijk kennis gegeven worden op eene boete van 5 tot 100 roebels, of evenwel knoetslagen aan den heer of de vrouw des huizes toe te dienen. Gelukkige volkeren die onder het vaderlijk bestuur van den Russischen autokraat leven, of die hij onder zijn door Goddelijke Gratie ontvangen scepter wil brengen. Getuige hiervan de Kaukasische streken, waar de Russische troepen onverwacht eenige dorpen hebben overrompeld, waarvan ze wisten dat de manuelijke bevolking afwezig was, en waar ze achterblijvende vrouwen, kinderen en grijsaards wreedaardig vermoord hebben. De mannelijke bewoners, teruggekeerd, hebben de ellendige Russische bandieten zoo gevoelig afgeslagen, dat hun generaal op het vernemen van een opstand in Polen dadelijk een wapenstilstand van eenige jaren heeft voorgeslagen, die evenwel door de Tserkessen, die ook tijding van den opstand hadden, niet is aangenomen. Rusland heeft dus de handen vol, de oogst in Finland is tegen gevallen, het geldgebrek is groot.

De laatste berigten van heden komen allen daarin overeen, dat de Poolsche opstand niets verloren heeft door de vlugt van Langiewicz. Het revolutionair komité heeft het bestuur weder op zich genomen, en het einde is nog niet te voorzien. De insurgenten zijn zeer verontwaardigd over hun diktator, die hun zoo spoedig verlaten heeft, en met zijn vrouwelijke adjudant door Oostenrijk naar een ander deel van Polen vlugtte, om daar den opstand te doen uitbreken, maar door de Oostenrijkers opgepakt en naar Krakau gevoerd is. Veel onheil kan Europa nog wachten. Napoleon heeft moeite om zijne populariteit te bewaren, en zal misschien gretig gebruik maken van de gelegenheid, om door een oorlog met Rusland zijn volk genoegen te geven. Te meer nog daar hij in Zweden een trouwe bondgenoot zoude vinden, in welk land zich een hevige haat tegen de Russen openbaart, en van waar zeer in het openbaar wapens en amunitie aan de insurgenten gezonden worden. Wordt nu de Engelsche regering door het volk tot den oorlog gedwongen, waarvoor groote vrees bestaat, dan staat Europa eerlang in vuur en vlam, en de ellende zal niet te voorzien zijn. Vloek treffe de autokraten, die door hunne dwingelandij hunne onderdanen tot wanhoop brengen, of die door hen in de grofste onwetendheid en onkunde te laten voortleven, zooals het Fransche volk, dat van volk de nederige slaven hunner heerschzucht en eigenbelang maken, of ze onkundig laten voor hun wezenlijk belang. Al die ellende zal weder veroorzaakt worden door hen, die hun evenmensch van de vrijheid willen berooven om zich zelf te regeeren. Hetzij dat ze dit doen, zooals de drie mogendheden met de Polen hebben gedaan en nog doen, hetzij dat ze het doen onder het voorwendsel van voor de regten der menschheid anderen dwang te willen opleggen, zooals de Noordelijke Staten van Amarika, of door hun natuurgenoot op de grofste en beestachtigste wijze te behandelen, zooals de Zuidelijke bewoners het hunne slaven doen. Wederom geven de bladen ons de tijding van een veldslag tusschen de beide partijen, waarin de Noordelijken geheel zouden verslagen zijn. Het Zuiden wil in Engeland eene leening doen. Wordt die volgehouden, waarvan wel niet te twijfelen is, dan is ook hier het einde van het bloedvergieten en verspilling van nationalen rijkdom niet te voorzien, en de ontrouw in zijne administratie, zoowel in het burgerlijk als militair bestuur, zijn genoeg bekend. Gelukkig de volkeren die meer vertrouwende op eigen krachten, zich oefenenen in de zelfregering. Het moge veel tijd kosten eer ze zoo ver zijn, dat ze zooals Holland en Belgie hunne zaken in rust in orde brengen, het is toch altijd beter dan van de luimen en willekeur van een alleenheerscher af te hangen. Dit dat evenwel moeite kost, blijkt uit den toestand waarin Griekenland en Italie verkeeren. Het eerste is nu zoo lang zonder koning, dat het alleen uit gewoonte den republikeinschen regeringsvorm zoude aannemen. Het is rustig in het land, alleen van tijd tot tijd gestoord door insubordinatie onder de troepen, die het eigenlijk ook best kon afschaffen, daar het onder protektie der mogendheden staat. Griekenland konde zich best behelpen met eene goede gendarmerie en eene kleine vloot tegen de zeeroovers. Is het evenwel gelukkig genoeg een koning te vinden, dan zal weldra het leger ook niet ontbreken. In de meeste gevallen toch dient in Europa het leger om het volk te dwingen den wil van den vorst te doen.

Ook Italie heeft moeite om tot eene goede organisatie te geraken. De leening bij Rothschild gesloten zal weldra vol zijn, maar wederom heeft het Gouvernement zich bij het Fransche moeten beklagen over de tegenwoordigheid van den waardigen Frans II, die in Rome koningje speelt en geen Italiaan uit de Pauselijke Staten laat trekken zonder een pas, waarop zijn naam en wapen staat. Daarbij heeft de regering moeijelijkheid met de geestelijkheid, waarover ze zich het regt van *aflaat* wil aanmatigen. Onlangs is een aanzienlijk Italiaan, graaf Clarenze, naar Parijs vertrokken, het is een intieme vriend van den keizer en logeert op de Tuilerien, van hem vernam men dat de keizerin Italie ook meer genegen is dan vroeger.

Hoe de geestelijkheid nog in Spanje en Portugal huishoudt, blijkt uit een adres uit Engeland en Holland, alleen door onze dames geteekend en aan de koningin van Spanje gerigt, houdende verzoek om *genade* voor hare onderdanen, die zich schuldig maakten aan de misdaad om niet te gelooven wat de kerk leert en daarom op de galeijen zuchten, en in Portugal wordt de regering bemoeijelijkt in hare pogingen om toe te zien op de geestelijkheid der gestelijken, een maatregel die door de vele schandalen in den laatsten tijd in den biechtstoel voorgevallen, wel niet nutteloos geacht mag worden.

NEDERLAND.

(*Van den specialen Korrespondent van den Java-Bode.*)

'sGravenhage, 25 Maart 1863.

Ook Java zal dus zijn spoorweg krijgen. Steek uw vlag nog maar niet uit, mijn waarde redakteur, wij zijn nog maar bezig om er over te spreken, en gij weet hoevele jaren er voortgesproken is en nog gaat tusschen de eerste zamenspreking over de Nederlandsche spoorwegen en de wet, waarbij de aanleg er van beslist werd. Men neemt hier zulke besluiten niet zoo maar in eens, maar met loopjes, als bij 't slootje springen — vergeef me dat echt Vaderlandsche beeld, dat onwillekeurig bij mij oprijst, als ik denk aan de verschillende wetsontwerpen, die den aanleg van spoorwegen tot doel hadden.

Ook voor de Javasche baan heeft zich al dadelijk eene moeijelijkheid opgedaan. Plan en rigting zijn u er bekend geweest dan in 't moederland, [1]) ik behoef daarover dus niet te spreken. Maar het zal u ook bekend wezen, dat de heer Stieltjes eene andere rigting voorstaat dan die, welke de gouverneur-generaal, na de verschillende deskundigen gehoord te hebben, heeft bepaald. Gisteren morgen nu werd door den heer Storm van 's Gravesande aan dat verschil herinnerd en door hem verlangd de overleging door den Minister van kolonien van de uitvoerige rapporten, welke de heer Stieltjes tot staving van zijne meening heeft gesteld. De Minister scheen aanvankelijk niet veel lust te hebben die rapporten over te leggen en voerde aan, dat zij zoo uitvoerig waren en bovendien, dat de kamer niet te beslissen had over de rigting, maar uitsluitend over het finantiële gedeelte van het plan. Men merkte op, dat om het finantiële gedeelte te beoordeelen, men toch het materiele gedeelte moest kennen. Van verscheidene zijden werd de overlegging verlangd of dat verlangen bestreden, op grond dat dan het onderzoek van het wetsontwerp betreffende den aanleg van spoorwegen in Nederlandsch Indie in de sektien eene groote vertraging zou ondergaan. Dit klinkt vreemd, in acht dagen kan er veel gedrukt worden, maar de kamer wil met reces uiteen, en dat wel op het laatst van deze week. Gaf zij dus gevolg aan dat voornemen, dan zou het onderzoek in de afdeelingen eerst beginnen na het reces. Daar ook de definitieve begrooting van kolonien dan moet behandeld worden, zou alligt het onderzoek hangende blijven, en zoo het al afliep, voor dat dan de memorie van beantwoording inkwam en de inlichtingen, die welligt gevraagd worden verstrekt zijn, zou het einde van het zittingjaar na op handen wezen. Voegt men er bij, dat vóór dat einde ook de Eerste Kamer haar oordeel over het ontwerp moet uitspreken, dan ontstaat de mogelijkheid dat de zaak halverwege wierd afgedaan en na September op nieuw moest worden aangevat. Een uitstel van eene week op dit oogenblik kan derhalve welligt een vertraging van bijna een jaar te weeg brengen. En te regt werd door verschillende sprekers, ook door den heer Gevers Deynoot, met nadruk gewezen op het groote belang, dat Indie bij den spoorweg had. Nogtans, de aandrang om de rapporten van den heer Stieltjes over te leggen was te groot, dan dat de Minister er weerstand aan mogt bieden. Hij eindigde dus met de belofte die stukken nog deze week of in 't begin der volgende aan de Kamer te doen toekomen, maar onder een verzoek en een voorwaarde. Het verzoek was, dat men met de behandeling in de sektien zou voortgaan (zoodat nog voor de behandeling der begrooting de zaak in staat van wijze kon wezen) en de voorwaarde, dat die stukken geheim zouden blijven. Daar de heer Stieltjes het plan met het oog op het defensiestelsel bespreekt, is die voorwaarde zeer natuurlijk, welke uitlegging de oppositie er ook aan geven moge.

Dezen morgen trad de heer Storm van 's Gravesande wederom met eene motie tot uitstel op, die sterk ondersteund werd door den heer Mijer en anderen. Men liet het voorkomen of het uitstel eigenlijk praktisch niets beteekende; dat het voorloopig onderzoek toch niet volledig zou zijn, als men niet alle bescheiden had, maar, ten gevolge eener motie van den heer van Bosse om de te drukken bescheiden tot een drietal der voornaamste te beperken en de overigen ter visie te leggen, is besloten het onderzoek nog vóór het reces aan te vangen.

Zoo het aandringen op uitstel eene poging mogt zijn, wat wij niet gelooven, om, zoo mogelijk, dezen minister het voorregt niet te gunnen dien belangrijken maatregel voor Indie tot stand te brengen, dan mag men het een geluk achten, dat de Kamer tot de onverwijlde behandeling besloten heeft. Aan die poging, wij herhalen het, hechten we geen geloof, en evenmin aan hetgeen het gerucht zegt, dat hier ook in het spel zou wezen eene poging van hen, die eene andere koncessie hebben aangevraagd, dan die welke nu aan de heeren Poolman c. s. zou worden verleend, en die door tijd te winnen zouden trachten ook de kans voor hunne eigene koncessie te herwinnen. Dit zijn geruchten, meer niet, en in geen geval mag men aannemen, dat eenig lid van de Tweede Kamer daartoe zou medewerken.

Behalve deze kwestie, werd in de zitting van gisteren nog eene andere uitgemaakt, die evenzeer voor Indie van belang is. Gij zult u herinneren, hoe onlangs de toepassing van de militie wet op zonen van wegens 's lands dienst in Indie wonende Nederlanders, tot geschil heeft aanleiding gegeven. Men beweerde dat die jongens vrij van de dienst waren, de minister van binnenlandsche zaken gaf te kennen, dat hij dit wenschte, maar dat de wet te duidelijk sprak. Hij beloofde een ontwerp tot voorziening in de moeijelijkheid, en bij de wet welke thans is aangenomen, zijn de zonen van wegens 's lands dienst zich in Indie bevindende personen van de militiedienst vrijgesteld. De bezwaren intusschen die tegen de toepassing gemaakt werden, gelijk zij plaats had volgens de wet van 1861, lossen zich bijna geheel op in eene kwestie van geld: het handgeld van nommerverwisselaar of remplaçant, en de Indische heeren hebben te goede reputatie in het moederland, ook wat hun fortuin betreft, om dit bezwaar zoo overwegend te achten. Ik geloof niet dat één Indisch ambtenaar daarvoor zijn zoon in Indie zou houden, maar wij zijn niet jaloersch, en als de wet onbillijk was, moet men het toejuichen, dat ze werd herzien.

Nog eene andere onderscheiding is voor de Indische jongelui weggelegd. De Delftsche Akademie behoorde tot die tweeslachtige instellingen, zoo als er gewoonlijk tot stand komen, als men minder op het goede dan op het goedkoope let. De jongelui noemen zich studenten, het Gouvernement spreekt van kweekelingen; vele onderwijzers heeten hoogleeraars, en zij staan onder een direkteur, die hun zegt wat zij te onderwijzen hebben; de meest verschillende wetenschappen worden onder hetzelfde dak onderwezen aan jongelieden, die voor geheel uiteenloopende betrekkingen worden opgeleid. Voor beide soorten is, om er wat eenheid in te brengen, de duur van den kursus op hetzelfde tijdvak gesteld, en worden in den aanvang eenige elementaire lessen aan beiden gemeenschappelijk gegeven. Thans zal de Regering daaraan een einde maken. Krachtens de wet op het middelbaar onderwijs, die in den loop dezer maand door de Tweede Kamer is aangenomen, zal het polytechnisch onderwijs tot het middelbare behooren, en derhalve de opleiding van ambtenaren voor Indie, wier studiën niet in de wet op het middelbaar onderwijs zijn opgenomen, aan de hoogere scholen geschieden. Of nu daarom aan het volbrengen van den kursus soortgelijke voorregten zullen verbonden zijn, als zij genieten, die tot dusverre het universiteits-onderwijs gevolgd hebben, is nog zoo zeker niet. Maar de opleiding van de jongelieden voor Indie bestemd aan eene hoogeschool, geeft hun den naam van studenten, en tevens de gelegenheid om met anderen in aanraking te komen, en bovenal zal hun hierdoor mogelijk worden om zich ook op andere wetenschappen toe te leggen. Die verandering zal gunstig op hunne vorming werken. Aan Delft echter zou een gevoelige slag worden toegebragt, daar alleen de polytechnische school aldaar gevestigd zou blijven.

Zoo op die wijze het intellektueel belang van Indie bevorderd wordt, de tegenwoordige minister, die met hart en ziel de belangen van de Koloniën behartigt, heeft nog een middel, een hoogst eenvoudig middel — maar 't is het ei van Columbus — bedacht, om daaraan bevorderlijk te zijn. Niet ten onregte werd het zonderling verschijnsel besproken, dat aan het departement van Koloniën geen enkel ambtenaar was aangesteld, die persoonlijk met Indie bekend was. Voor de afdeeling West-Indie zijn er twee hoofdambtenaren, die beiden in de West zijn geweest, maar van den sekretaris-generaal tot den jongsten klerk weet niemand iets van de Oost, dan hetgeen hij er over gelezen heeft en dat nog wel meestal in officiële stukken, die wel eens gezegd worden niet altijd de volle waarheid te bevatten. De minister moet het voornemen hebben om voortdurend enkele Indische ambtenaren, met verlof hier aanwezig, tijdelijk aan het departement te verbinden, opdat zij dan later naar Indie terugkeerende, daar met de inzigten der Regering in het moederland bekend zijn, en omgekeerd het ministerie ook meer op de hoogte blijft van de behoeften en belangen der Kolonie, zooals die zich daar openbaren. Die afwisseling kan niet dan gunstig werken, de banden versterken, en de Indische ambtenaar kan daardoor èn iets langer verlof bekomen èn dat verlof nuttig besteden.

Of het evenwel alle ambtenaren naar den zin zal zijn hier een bureau-leven te leiden, laat ik daar. Zonder al te veel te hechten aan de traditionnele leverkwaal, waarmede volgens ons volksgeloof iedereen behebt is, die eenigen tijd in Indie doorbragt, meen ik toch dat het zittend bureau-leven wel het allerlaatste middel tot herstel kan wezen, — daargelaten nog de enorme kosten, die het Gouvernement zal te betalen hebben voor brandstoffen aan het departement van Koloniën. Men beredent, dat een Indiër juist het dubbel daarvoor noodig heeft dan een Nederlander, die aan ons vochtig klimaat is gewoon gebleven.

Ook van des ministers zorg voor den stoffelijken bloei is thans weder een bewijs voorhanden in den vorm van eene wetsvoordragt nopens den vrijen invoer in Neêrl.-Indië van grondstoffen voor de nijverheid. Het ontwerp strekt om een einde te maken aan den toestand, geboren door de wet van 3 Mei 1851 (*Stbl.* no. 48), waardoor de bloei van belangrijke takken van nijverheid wordt verhinderd. Immers bij genoemde wet zijn de grondstoffen, welke meestal uit den vreemde moeten worden ontboden, zoo zeer gedrukt, dat voor de Indische fabrieken van machineriën niet te denken valt aan mededinging met de importeurs van die voorwerpen, hetzij Nederlandsche of vreemde. De regering wenschte door deze wetsvoordragt te gemoet te komen aan de daaruit voortvloeijende bezwaren.

Maar niet alleen de regering, ook anderen hebben het oog op den stoffelijken bloei der Koloniën gerigt, met name het Indisch Genootschap, dat in zijne vergadering op gisteren avond, na de benoeming van een bestuurder, waartoe de heer P. Bleeker gekozen is, zich bezig heeft gehouden met de overweging der vraag, of de uitbreiding dan wel de inkrimping der indigo-kultuur wenschelijk is. De heer Schill heeft een belangrijk historisch overzigt gegeven omtrent de intrekking van de bepalingen omtrent die kultures. Naar aanleiding daarvan is besloten een adres aan de regering in te dienen, in antwoord op het adres aan den minister van handelaren in en belanghebbenden bij den handel in Java-indigo, te Amsterdam en te Rotterdam. Ook heeft de heer Schill voorgesteld de zaak der spoorwegen in Indië weder tot onderwerp van behandeling te maken bij het Indisch Genootschap, waartoe besloten is.

Al die koloniale kwestiën en belangen — ik mag het niet ontveinzen — zijn op dit oogenblik niet het hoofdonderwerp. Er is eene andere zaak, die de algemeene aandacht bezig houdt en wel de kwestie van het nationaal monument voor 1813. Kwestie zeg ik — gij zoudt meenen, dat zulk een nationaal gedenkteeken tot geen geschil aanleiding kon geven. Nogtans is het zoo. In den aanvang dezes jaars hebben eenige mannen, die als fabrikanten, voornamelijk ijzerfabrikanten, in de nijverheidskringen naam hadden, het plan ontworpen, om een gedenkteeken op te rigten van het herstel van Neêrlands onafhankelijkheid in 1813 èn aan Koning Willem I. De wetenschap echter dat de ontwerpers van het plan tevens de oprigters zijn van een weekblad, *de Industriëel*, waarin de vooruitgang op staathuishoudkundig terrein bestreden wordt, maakte dat plan verdacht, terwijl ook, met allen eerbied voor de vorsten uit het huis van Oranje verschuldigd, Willem I nu juist de man niet is, die aller sympathie geniet. Men meende dat het herstel van onze onafhankelijkheid in geen opzigt zijn werk is, en dat hij hier is geroepen, toen de revolutie was volbragt. Die beide oorzaken bragten te weeg, dat het plan weinig bijval ondervond, niettegenstaande de ontwerpers aan Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden het eere-voorzitterschap hadden opgedragen. Maar nu maken de ontwerpers plotseling in de dagbladen bekend een lijst van leden van plaatselijke kommissiën, waarop de aanzienlijkste en invloedrijkste namen des lands voorkomen, te gelijk met anderen, die in beperkter kring invloed uitoefenen, en deze ontvangen denzelfden dag dat die lijsten publiek worden, hunne benoeming, zonder dat hun vooraf gevraagd is, of zij die zouden willen aanvaarden. De positie is zonderling. De benoeming is geschied door Prins Frederik, en dit maakt het moeijelijk haar te weigeren, maar ieder begrijpt dat de Prins geteekend heeft wat hem is voorgelegd, en thans ziet men in de hoofdkommissie eenige meer of minder voorname industriëlen, fabrikanten van ijzerwerk, en in de subkommissiën de eerste staatsdienaren, de grootste notabiliteiten, de invloedrijkste mannen op 't gebied der wetenschap. In 's Gravenhage overlegde men, in hoeverre men kon terug treden; in Amsterdam is men verder gegaan; op eene vergadering der aldaar benoemde subkommissie heeft men van gedachte gewisseld, en zou men misschien tot een besluit zijn gekomen, indien er niet omtrent den vorm van dat besluit verschil van meening bestond. Professor Vrolik en professor de Bosch Kemper hadden beiden een voorstel gedaan, de eerste om voor het lidmaatschap der kommissie te bedanken, de laatste om het aan te nemen, onder voorwaarde, dat er eene andere hoofdkommissie wierd benoemd. De voorzitter, de burgemeester van Amsterdam, gaf toen in overweging geen besluit te nemen, maar hem te magtigen om aan Prins Frederik de gevoelens der vergadering kenbaar te maken en te trachten met diens bewilliging eene wijziging te verkrijgen, die allen kon bevredigen. In dien zin is een besluit genomen. Intusschen gaan de dagbladen voort de handelwijze der kommissie te bestrijden, bijna alle organen der publieke opinie verklaren er zich tegen, en de *Nederlandsche Spectator* geeft, onder anderen, het monument, dat hij het meest gepast acht: een standbeeld voor Gijsbert Karel van Hogendorp, de wezenlijke held onzer omwenteling van 1813, die door Koning Willem I verwijderd is, en wiens denkbeelden omtrent handel en nijverheid zeer zeker niet gedeeld worden door de ontwerpers van het plan, de tegenwoordige hoofdkommissie.

Ik stem toe dat dit geschil *une tempete dans un verre d'eau* is, in vergelijking met die andere volksbeweging, welke wij thans beleven: de nationale opstand in Polen. De opstand was een nieuw tijdperk ingetreden: men had een diktator, in den persoon van Langiewicz, een middenpunt, al was zijne diktatuur ook uit den aard der zaak slechts tijdelijk. Maar naauwelijks eenige weken of liever dagen aan het bewind, delft hij het onderspit in een strijd tegen den overheerscher: hij moet vlugten, en is thans op zijn eerewoord verpligt in Oostenrijk te blijven, werwaarts hij de wijk genomen had. Het is een ontmoedigend begin voor de poolsche revolutie, maar die beweging is zoo algemeen, dat het verlies van haar hoofd — ik verzoek u geene zinspeling hier te maken — haar niet tot bedaren zal brengen. Men verwacht dat Langiewicz zijne diktatuur zal nederleggen en een ander, een homme de paille des noods zich tot het centrum maken zal.

Aller oog is thans op Polen gevestigd, en weinig aandacht wordt er geschonken aan andere rijken, waar nogtans ook gestreden en geleden wordt. Frankrijk wordt vergeten, Pruissen met zijne grondwetschennis is op den achtergrond gedrongen; de feesten in Engeland bij gelegenheid van het huwelijk van den prins van Wales met de deensche princes zijne bijna onopgemerkt voor het Europesche publiek voorbijgegaan, ondanks de pracht en luister, die hun, als alle Engelsche feesten, kenmerkten. De Italianen hebben hunne leening van twee honderd millioen met het huis Rothschild gesloten; en hun ministerie gewijzigd; — de Amerikanen zetten hun burgerstrijd voort — maar dat alles wordt vlugtig gelezen en besproken, om dan weder terug te komen op die groote gebeurtenis van onze dagen: de strijd van een volk om zijne onafhankelijkheid te herwinnen; de wanhopige strijd van Polen om zich van het juk der dwingelandij te bevrijden. Wat Griekenland betreft, het is nog altijd à la recherche van een koning, maar op dit oogenblik is het zoover er van af hem te vinden, dat men niet eens meer geruchten daaromtrent mededeelt. De grieksche geschiedenis wordt daardoor zelfs min of meer belagchelijk. Zij is eene logenstraffing van den bekenden regel van Beranger: d'un roi toujours la matière se trouve.

Ditmaal schijnt de stof te ontbreken, tenzij welligt die geheele aarzeling en al die weigeringen eene vertooning zijn en ten slotte prins Alfred van Engeland toch den troon bestijgt.

Zoo Griekenland niet schijnt te kunnen klaar komen met zijn koning, 't is waarlijk niet daaraan toe te schrijven, dat er geene liefhebbers voor betrekkingen meer zijn, en het aantal vakatures dat der sollicitanten overtreft. Althans in Nederland is nog er menigeen, die naar eene positie streeft. Dezer dagen had men daarvan weder het bewijs, bij gelegenheid van het examen voor referendaris en kommies bij den raad van state, waarvoor zich elf personen aanmeldden, niettegenstaande het aantal plaatsen slechts drie bedroeg en de jaarwedde, plus minus duizend gulden, in geene evenredigheid staat tot de kennis die gevorderd wordt en de maatschappelijke positie van die ambtenaren bij het hoogste staatkollegie. Met andere woorder: men wenscht voor die betrekking zonen van aanzienlijke familie, die niet alleen den titel van meester verkregen hebben, maar ook door hunne kundigheden toonen, dat zij meer dan den titel van zeer geleerd bezitten. Het examen was publiek, maar ook dat heeft niemand weerhouden, hoe weinig opwekkend het ook zij om, ten aanhoore van Neêrlands volk, belijdenis af te leggen van onkunde, want het spreekt van zelf, dat een examinator noodzakelijk het een en ander vragen moet, waaruit blijkt dat hij meer weet dan de examinandus. Bovendien, de acht die niet geplaatst worden, gaan natuurlijk bij het profa-

---

[1]) Ten overvloede voeg ik de hoofdbepalingen der koncessie hierbij.

num vulgus door als gedropen. In dit geval gelooven we niet dat openbaarheid zoo onvoorwaardelijk is goed te keuren.

Maar 't is de geest van onzen tijd. In mijn vorigen deelde ik u mede het geschrift van professor Bosscha: Kroon en Ministers, waarin de intieme geschiedenis onzer ministerien van de laatste twaalf jaren werd geopenbaard. Toen heb ik er bijgevoegd, dat de heer Cornets de Groot daartegen zou opkomen, en ik had me gevleid in dezen u verslag van die bijdrage tot onze ministeriele geschiedenis te kunnen doen, maar de heer Cornets de Groot schijnt de ure nog niet gekomen te achten, met hoeveel verlangen er ook naar uitgezien wordt door sommigen in den lande, met name door hen, die zich in het boek van den heer Bosscha verkeerd beoordeeld achten, en nu in dat van den heer de Groot eene rehabilitatie hopen te vinden. De heer van Hall inzonderheid moet volstrekt niet gesticht wezen door hetgeen Prof. Bosscha van hem zegt, en de wijze, waarop deze zijn karakter beschrijft. De heer van Hall toch acht zich zelven nog ge nszins politiek dood, gelijk de dagbladen en staatkundige geschriften in der tijd wilden doen gelooven. De oude heer dwaalt nog altijd achter de schermen rond, even als de heer Rochussen en andere personen van hunne rigting, en nu en dan doet zich plotseling hunne tegenwoordigheid achter de kouliessen bemerken. Menige hof-intrigue wordt er nog gesponnen, menige gebeurtenis in diplomatieken kring is aan hen toe te schrijven, en zoo zijn naam en die zijner geestverwanten niet meer onder de akteurs voorkomt, zij hebben toch hunne vertegenwoordigers op het tooneel zelf.

Het boek van den heer Bosscha begint nu zoo langzamerhand vergeten te raken. Dat van den heer Quarles van Ufford: „wat is voor Nederlandsch Indie noodig? open brief aan Jhr. Mr. W. T. Gevers Deynoot", is op dit oogenblik meer en vague. Dat werkje bevat eene heldere, korte uiteenzetting van de behoeften van Nederlandsch Indie, en de heer Quarles heeft zich tot den heer Gevers Deynoot gewend, omdat deze lid der Kamer is en dus in dien kring zijn invloed kan doen gelden. Hij verklaart geheel de zienswijze van den heer Gevers omtrent de behoeften van Nederlandsch Indie te deelen en beroept zich op zijne eigene ervaring, zoowel als op die van hem tot wien hij zich rigt. Het spreekt van zelf dat in een geschrift van zoo geringen omvang geen oplossing is te vinden van de vele en verschillende kwestien, maar genoeg dat er op gewezen wordt door een man, die ze persoonlijk leerde kennen, hoe kort zijn verblijf in Indie ook was. De *baren* zien goed, zegt Weitzel, en het kortstondig verblijf van den heer Quarles in Indie pleit dus niet tegen de juistheid van zijn blik.

Was ik zoo gelukkig als een onzer landgenooten, die eene verzameling van personalia van beroemde en bekende tijdgenooten bezit, zoodat hij bij het lezen van hun doodberigt, slechts een der laadjes van zijn verzameling behoeft open te trekken, want de aanteekeningen liggen in alphabetische orde — om onmiddelijk de donnés te hebben voor eene nékréologie, genoot ik dat voorregt, ik zou u een kort levensberigt geven van dr. Kist, die dezer dagen plotseling is overleden, en vooral bekend is door zijne ijverige pogingen ter bevordering van de toonkunst en hare beoefening, ook in de burgerklasse. Hij was redakteur van een muzikaal tijdschrift, Caecilia, dat zich ook kenmerkte door allerlei zonderlinge vormen van stijl en woordvoeging. Dit feit nam evenwel niet weg, dat het tijdschrift een verdienstelijk werk mogt heeten.

In der tijd deelde ik u eenige bijzonderheden mede omtrent den aankoop van Staatswege van eene schilderij, door den koning der Belgen in de watersnoodsloterij geschonken. Te regt werd toen reeds de opmerking gemaakt, dat de Rekenkamer die uitgave niet zou goedkeuren. Werkelijk heeft zij dan ook geweigerd die som te verevenen, en thans heeft de Regering eene voordragt aan de Kamer moeten doen, waarbij die uitgave van die som door de wet wordt goedgekeurd. Natuurlijk zal de Kamer hare stem daaraan niet weigeren, maar het doet den kunstenaars genoegen, dat die zonderlinge aankoop van een schilderij, terwijl elke penning tot bevordering van kunst wordt geweigerd, op die wijze de Regering in eenige moeijelijkheden brengt.

Eindelijk nog een woord over eene zaak, die hier van groot belang wordt geacht, de doorgraving van Holland op zijn smalst. De wet, waarbij koncessie voor dat werk werd gegeven, is, zoo als gij u herinneren zult, reeds voor eenigen tijd vastgesteld. Thans heeft zich de maatschappij gekonstitueerd, die het werk zal uitvoeren en de leening uitgeschreven. De kosten van het werk worden geraamd op 18 millioen, de tijd op zeven jaren. Voor het geval dat men in Indie liever zijn geld in hollandsche ondernemingen steekt à $4^1/_2$ pCt. in plaats van het à 12 per (?) daar uit te zetten, deel ik u ten slotte de voorwaarden van de leening mede.

Het kapitaal der maatschappij wordt bepaald op *f* 18,000,000, naar keuze der inschrijvers te verdeelen in aandeelen, groot *f* 1000, *f* 500 en *f* 100. De maatschappij is gekonstitueerd, zoodra het daartoe wettelijk vereischte cijfer is ingeschreven. De stortingen zullen uitgeschreven worden naarmate de behoefte zich doet gevoelen; zij worden eene maand te voren openbaar aangekondigd. De eerste storting ad 10 ten honderd, moet voldaan worden binnen ééne maand na den datum der akte van oprigting. De aandeelen zullen vóór het uitschrijven der stortingen ten allen tijde door de houders die zulks verlangen ten volle kunnen worden gefourneerd, tegen genot van eene alsdan telkens door het bestuur te bepalen rente. Zoolang de aandeelen niet ten volle gefourneerd zijn luiden zij op naam. De aandeelhouders zijn in geen geval verder aansprakelijk, dan voor het volle bedrag hunner aandeelen. Het bestuur der vennootschap wordt uitgeoefend door eene vergadering van hoogstens zeven personen, waarvan de meerderheid uit Nederlanders moet bestaan. De kommissarissen, ten getale van hoogstens vijftien peronen, zijn de voortdurende vertegenwoordigers der aandeelhouders. Zij worden gekozen op eene buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders, te houden binnen zes weken na het erlangen der konniklijke bewilliging op de statuten. Kommissarissen en de leden van het bestuur zijn ieder aandeelhouders op naam voor een bedrag van minstens *f* 10,000. De jaarlijksche rekening en verantwoording, de winst-en verlies-rekening en balans zijn onderworpen aan de goedkeuring der algemeene vergadering van aandeelhouders, die in de maand Mei te Amsterdam gehouden wordt. De door den staat gewaarborgde rente en dividend wordt aan de aandeelhouders uitgekeerd, te rekenen van den dag der uitgeschreven storting, op de wijze als bij de koncessie bepaald. De maatschappij erlangt de bij statuten het regt op het subsidie door de stad Amsterdam aan de onderneming toegezegd. Aan de aandeelhouders wordt de bevoegdheid gegeven, bij verkoop in publieke veiling van drooggelegde gronden, volgefourneerde aandeelen à pari in betaling te geven. Na voltooijing van het kanaal zal jaarlijks ter voldoening aan art. 30 der koncessie een zeker getal aandeelen afgelost moeten worden. Aan de houders der afgeloste aandeelen wordt, ingevolge art. 34 der statuten, een certifikaat (*action de jouissance*) uitgereikt, regt gevende op een aandeel in de boven 4½ pCt. door de maatschappij te maken winsten en op een proportioneel aandeel der na geheele aflossing van het kapitaal aanwezige baten.

Koncessie tot het aanleggen en exploiteren van een spoorweg van Samarang, over Soerakarta, naar Djokdjokarta.

Volgens het eenige artikel van het wets-ontwerp tot goedkeuring der koncessie tot aanleg en exploitatie van een spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta, worden de artt. 11, 14, 58, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 90 en 95 van de voorwaarden der genoemde koncessie, zoo als die onder dagteekening van 12 Maart 1863 door de ministers van kolonien en van finantien is verleend, aan de bekrachtiging der Staten-Generaal onderworpen.

Aan de memorie van toelichting ontleenen wij het volgende:

De hoofdgedachten die bij het verleenen dezer koncessie den gouverneur-generaal hebben geleid, na ingewonnen advies der betrokken autoriteiten en na persoonlijk het terrein bezocht te hebben, waar de spoorweg zal aangelegd worden, zijn door hem nagenoeg aldus zamengetrokken:

„De middenpunten van verkeer, waar de meeste behoefte aan een sneller en beter vervoer dan thans bestaat, aanwezig is, moeten het eerst verbonden worden.

„Die liggen op Java wijd niteen.

„Men zal dus daar het spoorweg-aanlegstelsel moeten volgen, wat hem onder den naam van het Duitsche bekend is: de hoofdpunten zoo [illegible] op mogelijk vereenigen; daarom geene kostbare kunstwerken, geene groote rivier-of spoorwegbruggen, geene tunnels maken; maar, om die te vermijden, omwegen, ten koste van de snelheid van overvoer, daar het gemis aan spoed zich het meest doet gevoelen bij korte en weinig bij groote afstanden.

„Door dit stelsel zijn de spoorwegen tusschen ver uiteenliggende punten rentegevend te maken, wat niet te verkrijgen is, zoo het kapitaal van aanleg door kostbare werken wordt vergroot, en door de exploitatie met de uitgaven van onderhoud en toezigt er van aanzienlijk belast.

„Gedeeltelijk zal ook gevolgd moeten worden het stelsel, dat de bovenhand heeft in Noord-Amerika.

„De spoorwegen zijn daar in zeker opzigt te beschouwen als gewone wegen, door wildernissen en woestenijen gelegd, om deze te ontginnen en nieuwe punten van verkeer te doen ontstaan. Ontginnen spoorwegen op zich zelven weinig of niet in landen, waar bijna alle grond tot kultuur is gebragt, waar vele andere goede middelen van gemeenschap bestaan, zoo als in Nederland, op Java moet het anders zijn.

„De spoorwegen moeten daar ter weerszijden een uitgebreid gebied hebben.

„Daarom moeten gewone wegen naar de stations worden aangelegd. Daarlangs zal zich eene steeds toenemende bevolking vestigen, daar er gelegenheid tot af- en aanvoer van personen en goederen is. Landbouw- en fabriekondernemingen zullen in dat gebied opgerigt worden en langs gewone of eigen onkostbare spoorwegen hare produkten naar den hoofdweg vervoeren.

„Op deze wijze wordt niet alleen het algemeen belang grootelijks bevorderd, maar zij geeft aan de spoorwegonderneming ook het vooruitzigt op een toenemend vertier en dus op betamelijke winsten.

„Iedere spoorweg moet, indien er gelegenheid toe is, zoo gelegd worden, dat hij voortgezet kan worden, en dat er andere spoorwegen van kunnen uitgaan, zoodra de behoefte daaraan zich voordoet. Hierop dient op Java bijzonder gelet te worden. De ontwikkeling neemt steeds toe, en er moet gezorgd worden dat eenmaal, al is het nog in een verschiet, aaneengeschakelde spoorwegen het eiland van het noorden naar het zuiden, van het westen naar het oosten doorsnijden. Het zou eene groote fout zijn, daarop van den beginne af niet bijzonder acht te slaan.

„Deze eenvoudige, algemeene beginselen worden nu aan de rigting voor den eersten spoorweg op Java getoetst.

„Het staat bij alle bevoegde beoordeelaars en berigtgevers vast, dat eene spoorweg-verbinding van Samarang met Soerakarta het allereerst in aanmerking komt, zoo als dit reeds vóór ongeveer 20 jaren het geval was.

„De Raad van Indie dringt er in zijn advies van 25 Julij 1862, no. XXVII, met klem en nadruk op aan.

„Dit eerste van de aangegeven algemeene beginselen kan dus aangenomen worden als juist te zijn toegepast.

„Aan het tweede, den goedkoopsten aanleg, bij toepassing van het Duitsche stelsel, kan ook gevolg gegeven worden, door aan den weg de rigting te geven ten oosten van het gebergte, dat zich van Samarang tot in de vorstenlanden uitstrekt.

„Het terrein is over het algemeen vlak. Van Samarang tot vele palen ten zuiden van Poerwodadi is een spoorweg, om zoo te zeggen, met minimum van kosten te leggen.

„De bergen of de heuvelrij, welke die streek van de Soerakartasche landen scheidt, zijn niet hoog.

„Die landen zijn vlak en bieden weinig bezwaar aan.

„Het hoogste punt, dat eenigzins steil overgetrokken zal moeten worden, ligt bij Ngesrep, op de grens van Samarang en Soerakarta, te weten van 95 ellen tot 122 Samarangsch peil, over eene lengte van 1470 ellen. De helling zal daar zijn 1 op 100, die door ingraving of ophooging nog vlakker te maken is.

„In eene andere rigting, meer ten westen naar het gebergte, is het hoogste punt 95 ellen Samarangsch peil.

„In de buurt van een spoorweg in de aangewezen rigting zijn uitgebreide bosschen met djatihout.

„De Solorivier biedt gelegenheid tot aanvoer van materialen aan.

„Van Soerakarta naar Djokdjokarta is het terrein meer golvend en met rivieren en beken doorsneden. Deze moeijelijkheden zijn niet te ontwijken, doch van geen overwegend bezwaar.

„De vlakten door den spoorweg te doorsnijden, zijn voor groote ontwikkeling vatbaar. Die in de residentie Samarang wacht gedeeltelijk slechts op het aanleggen van het bevloeijingskanaal, dat de rivieren de Loesi, van Kemiri af, en de Doenan zal verbinden, om het gebrek, dat er thans maar al te dikwerf heerscht, te doen ophouden.

De Soekoewatische landen, ter linkerzijde van de Solorivier, staan op de kaarten van Junghuhn, Versteeg en op die door den heer Stieltjes verstrekt, als bijna onbevolkt aangewezen. Van Soerakarta uit heeft de gouverneur-generaal in 1862 die landen langs den weg naar Poerwodadi, vóór eenige jaren op hooger last voor het gewoon vervoer onbruikbaar gemaakt, eenige palen ver ingereden, en bevonden dat door pangeran Mangkoe Negoro, op zijne landen, daar gelegen, in 7 jaren tijds 30 dessa's in het leven waren geroepen.

„De tegenwoordige Soesoehoenan heeft het voornemen te kennen gegeven dat voorbeeld te willen volgen.

„Partikuliere koffijaanplantingen zijn er. Eene suikerfabriek zal door meerdere gevolgd worden.

„Is in die streek, niettegenstaande den vernielden weg, thans reeds zoo veel ontwikkeling op te merken, een spoorweg zal haar weldra onkenbaar maken; te meer daar de grond, behalve voor suikerriet, zeer geschikt is voor de teelt van tabak en indigo.

„Van Samarang tot Soerakarta kan derhalve aan den spoorweg, door hem door het vlakke land te leggen, een deel van het Amerikaansche karakter gegeven worden; hij moet en zal ontginnen. Hij zal een groot gebied hebben, waaruit onderscheidene wegen naar hem zullen loopen en de belangrijke Solorivier met hem in verbinding brengen.

„Van Soerakarta naar Djokdjokarta doorloopt de spoorweg eene reeds zeer ontwikkelde streek vol koffijaanplantingen, indigo- en suikerfabrieken, welke laatste zeer staan te vermeerderen ten koste van de eerste.

„Een spoorweg door de vlakte van Samarang naar Soerakarta en van daar naar Djokdjokarta voldoet aan het laatste en niet het minst gewigtige beginsel.

„Hij kan voortgezet worden van Djokdjokarta, door Bagelen en Banjoemaas, naar Tjilatjap en verder door de Preanger regentschappen en Buitenzorg naar Batavia; of, zoo dit door de hooge bergen te veel bezwaren oplevert, gelijk waarschijnlijk is, langs Tjitalingka, Bandang en Tjikao naar Batavia met een zijtak naar Buitenzorg.

„Van het meest oostelijk gedeelte, tusschen Samarang en Soerakarta, kan men een weg leggen langs Japara door Rembang — beide zulke belangrijke gewesten — naar Soerabaija en verder langs de kusten van den zoogenaamden Oosthoek.

„Mogt het noodig zijn, dan kan er ook een weg in eene zuidoostelijke rigting van uitgaan.

„Het maken van deze wegen zal met groote lokaliteitsbezwaren te strijden hebben, doch is Java eens zoo ontwikkeld, dat er behoefte aan bestaat, dan zullen ook de middelen voorhanden zijn om die bezwaren te overwinnen. Men moet de gelegenheid openlaten, om op de gemakkelijkste wijze te kunnen doen, wat in de mogelijkheld ligt dat gedaan zal moeten worden."

De door den Gouverneur-generaal aan de heeren Poolman c. s. verleende koncessie beantwoordt ook, volgens de overtuiging van de regering, in de bijzonderheden aan deze vooropgestelde hoofdbeginselen. De spoorwegonderneming zal eene geheel bijzondere onderneming zijn, die binnen de grenzen voor den finantielen steun van staatswege gesteld en onder voldoende kontrôle, voor eigen risiko en op eigen verantwoordelijkheid zal moeten handelen, maar aan welke tevens geene voorwaarden zijn opgelegd, die haar het vooruitzigt op welslagen zouden ontnemen, de toekomst der spoorwegen op het eiland Java voor eene lange reeks van jaren bederven en de rentegarantie in eene regelmatig jaarlijks terugkeerende geldelijke subsidie doen ontaarden.

Wat de kontrole van regeringswege betreft, zoowel met opzigt tot den aanleg als tot de exploitatie, zijn de voorwaarden zoodanig gesteld, dat de rigtige uitvoering der werken en de zuinigheid in het beheer der onderneming voldoende gewaarborgd voorkomen.

Daar waar de bijzondere toestand van Java exceptionele bepalingen noodig of wenschelijk maakte, zijn deze bepalingen in de voorwaarden opgenomen. Zoo is het, onder anderen, nuttig voorgekomen, eene regeling daarbij op te nemen aangaande de kleine zijtakken, die landbouw- en nijverheids-ondernemers in de rigting van den spoorweg aan de lijn wenschen te verbinden, en aan den Gouverneur-generaal de bevoegdheid voorbehouden om de voorzorgen te bepalen, welke voor de openbare rust en veiligheid en voor de gezondheid van de aan den spoorweg te bezigen arbeiders noodig zijn.

In de hoofdzaak kon zich het opperbestuur dus gereedelijk vereenigen met de koncessie, zoo als die door den Gouv.-generaal aan de heeren Poolman c. s. is verleend, en zou het voorbehoud, door dien landvoogd gemaakt voor den minister van koloniën om, in overleg met de koncessionarissen, die veranderingen in de voorwaarden te brengen welke noodig mogten zijn, slechts voor ondergeschikte punten hebben kunnen aangewend worden, ware het niet voorgekomen, dat, met het oog op den stand van de geldmarkt in Europa — eene omstandigheid, die bezwaarlijk even juist door het Indisch bestuur kon beoordeeld worden — het toekennen eener rente-garantie van 5 percent over het tot een zeker *maximum* bepaald kapitaal der onderneming de grens overschrijdt van den geldelijken steun, welken de Staat aan de koncessionarissen niet behoort te onthouden, wil men hun in redelijkheid de mogelijkheid openstellen om de onderneming tot stand te kunnen brengen.

De regering was van meening dat bij eene door den Nederlandschen Staat gewaarborgde rente van $4^1/_2$ percent, de geldschieters genoegzaam aanmoediging zouden vinden om hun steun aan de onderneming te geven; en in de onderhandelingen, die tusschen den minister van kolonien en de koncessionarissen plaats vonden, moesten dezen dan ook de juistheid van die meening erkennen, en traden zij eindelijk toe tot de vermindering. Het is schier overbodig te doen uitkomen, dat hierdoor het bedrag van het *maximum* der uitkeering, waartoe de Staat jaarlijks gedurende 33 jaren kon verpligt worden, van *f* 700,000 tot op *f* 630,000 is teruggevoerd.

— Aan de tweede kamer der Staten-Generaal is aangeboden een ontwerp tot *Vrijen invoer in Nederl-Indie van Grondstoffen voor de Nijverheid.*

Dit ontwerp bevat het volgend *eenig artikel*:

Te rekenen van den dag, waarop deze wet in Nederlandsch-Indië zal zijn kondigd, vrijdom van regten genoten bij den invoer in Nederlandsch-Indië van:

IJzer.	In staven, stukken, roeden of platen (sporen voor ijzeren wegen).
Koper.	Ruw en gaar.
„	Geslagen of geplet koper, daaronder begrepen platen en bladen voor het koperen der schepen, muntmetaal, bouten en spijkers.
Lood.	Ruw.
Staal.	in staven, bladen en platen.
Zink.	Ruw.
„	Geplet, daaronder begrepen platen en bladen voor het bekleeden van schepen, houten en spijkers.

Uit de memorie van toelichting bij dit wets-ontwerp blijkt, dat onlangs van den gouverneur-generaal van N.-Indie het voorstel is ontvangen om een einde te maken aan de tegenstrijdigheid, dat de grondstoffen niet vrij zijn, terwijl wel dit het geval is met de bewerkte artikelen, met andere woorden: dat de binnenlandsche nijverheid niet langer zwaarder belast blijve, dan de buitenlandsche. De regering heeft met deze wet vooral op het oog de suiker-fabrikatie, waarvoor het van het grootste belang is, dat bestellingen van machinerien spoedig en behoorlijk kunnen uitgevoerd worden.

Er schijnt geen reden — zegt de minister — om den scheepsbouw in dit opzigt niet op eene lijn te plaatsen met landbouw mijn-ontginning en fabriekwezen. Want ook de Nederlandsche reederijen gaan gebukt onder de regten, wier afschaffing thans wordt beoogd. De op zich zelve reeds zoo kostbare vertimmering van schepen in Nederlandsch-Indië wordt door die regten ten uiterste bemoeijelijkt, somtijds geheel onuitvoerlijk.

De reeds te lang verschoven algemeene herziening der Indische tariven — dus eindigt de memorie van toelichting — zal door de aanneming van dit wetsvoorstel niet op den achtergrond graken. Het ligt bepaaldelijk in de bedoelingen van den minister, aan dat werk eene ijverige hand te slaan en het ter aanbieding voor te bereiden met al den spoed, die maar eenigzins is overeen te brengen met een grondig onderzoek van vele gewigtige vraagpunten.

— De tweede kamer heeft den 24sten dezer, o. a. aangenomen: Het ontwerp tot uitbreiding van art. 17 der militiewet met betrekking tot de hier te lande verblijvende zoons van ouders in Ned.-Indie, ter zake van 's lands dienst gevestigd, voor welke jongelingen de verpligting tot inschrijving wordt opgeheven.

Aan de beraadslaging over dat onderwerp is echter een belangrijke diskussie voorafgegaan en wel over het voor eenige dagen aan de kamer ingezonden ontwerp tot bekrachtiging van eenige artikelen der koncessie voor den spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden.

De heer Storm van 's Gravesande wenschte overlegging der rapporten van den heer Stieltjes, waaromtrent hij geïnformeerd scheen, dat zij afweken van de door den gouverneur-generaal aangenomen en bij het ontwerp aangewezen rigting. Het sektieonderzoek zou daarop moeten wachten. De minister van kolonien stelde op den voorgrond, dat hij bereid was alle verlangde inlichtingen te geven, maar dat de lijvige rapporten van den heer Stieltjes, zoo die gedrukt en rondgedeeld moeten worden, aanleiding tot vertraging van het onderzoek zouden geven. Die rapporten van Julij en September waren eerst kortelings ontvangen. Ook was hij van meening dat de strijd over de rigting niet in deze Kamer moest worden overgebragt, maar dat eigenlijk de financiele kwestie, waarop de artt. tot bekrachtiging betrekking hadden, door de kamer moest beslist worden. Maar, in allen gevalle, bij de groote behoefte aan spoorwegen op Midden-Java, moest hij zich ten ernstigste tegen uitstel van het onderzoek in de sektiën verzetten. Daarop antwoordde de heer *'s Gravesande*, dat het nu bleek, dat de minister een voorstel had aangeboden, zonder bekend te zijn geweest met de eerst onlangs ontvangen rapporten. Dit punt werd, nadat de heeren *Gevers Deynoot* en *van der Linden* met warmte de poging tot uitstel hadden bestreden, omdat Indie, dat ons spoorwegen geeft, toch ook aanspraak heeft op verbetering van gemeenschapsmiddelen, dáár vooral zoo noodig — onmiddelijk door den minister wederlegd. De rapporten waarvan de heer *van 's Gravesande* had gesproken, waren algemeene rapporten over de geheele zaak der spoorwegen, maar die over de betrokken lijn waren reeds lang bij het departement aanwezig en geraadpleegd. Het gevoelen van den heer *Stieltjes* stond lijnregt over tegen dat van alle autoriteiten, vooral van den gouverneur-generaal als van andere hooge en plaatselijke ambtenaren. Zoo in het voorloopig verslag vragen omtrent de rigting voorkwamen, de minister zou breedvoerig antwoorden. Waar hij echter bezwaar tegen had, was tegen uitstel. Wat de overlegging betrof, hij zou gaarne aan zijn departement onderzoeken, wat daarvoor vatbaar was, mits dat het afdeelings onderzoek niet wierd uitgesteld tot na het recès. De heeren *van Lijnden* en *van Nispen* waren voor het uitstel, en toen nu de heer *Storm van 's Gravesande* het bepaald voorstel deed om de koncessie niet te onderzoeken dan na het recès, en dat voorstel aan de centrale sektie in overweging gaf, heeft deze na de gewone pauze, bij monde des Voorzitters medegedeeld, dat besloten was om de spoorwegkoncessie nog vóór het aanstaande recès te onderzoeken, en dat dit zal plaats hebben al naar gelang de door den minister toegezegde stukken zouden zijn gedrukt, zoodat het onderzoek zou kunnen plaats hebben nog op het einde van of in het begin der volgende week.

De minister heeft daarop verklaard, dat hij de benoodigde stukken zou overleggen, doch onder bepaalde voorwaarde van *geheimhouding*, om redenen uit den inhoud der stukken zelven voldoende te verklaren.

Aldus is besloten en hiermede was dit incident geëindigd.

— Voorts is rondgedeeld de definitive begrooting voor *Kolonien*. Het eindcijfer (*f* 15,287,580.56½) verschilt van het voorloopige *f* 6935.

Een nieuw art. 3 is aan de begrooting toegevoegd, waarbij eene som van *f* 5000 is geraamd voor „toelagen aan tijdelijk als ambtenaar bij het departement geplaatste koloniale landsdienaren."

De bedoeling des ministers is, ter behandeling van zaken aan het departement de hulp in te roepen van mannen met speciale kennis toegerust, en in den regel van zoodanigen, die sedert korten tijd uit 's rijks overzeesche bezittingen teruggekeerd, den gang van zaken hebben gadegeslagen en den tegenwoordigen toestand kennen. Men denke in de eerste plaats aan ambtenaren of officieren, die zich met verlof in Nederland bevinden.

De post voor kosten van het onderwijs in de Oostersche taal-, land- en volkenkunde enz., aan de koninklijke akademie te Delft, is verhoogd met eene som van *f* 1800 voor traktement van een leeraar in gemelde vakken, welk traktement reeds was uitgetrokken op de ontwerp-begrooting voor het jaar 1862, maar ten gevolge van de aanneming van een amendement door de tweede kamer der staten-generaal van de begrooting werd afgevoerd.

De bij art. 28 geraamde kosten van verpleging van gegageerde Oost-Indische miliairen enz. in het invalidenhuis te Leiden zijn vermeerderd met *f* 135, uithoofde in Januarij jl., op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den gegageerden militair *J. W. Kahrmann* is toegestaan, aldaar te mogen verblijven, in stede van naar het koloniaal militair invalidenhuis op Bronbeek te worden overgeplaatst, zoo als aanvakelijk door hem was gevraagd.

— Als een vervolg op eene vroegere aankondiging, wordt van wege den minister van koloniën ter kennis van het algemeen gebragt, dat de daarbij aangekondigde uitbesteding voor het onderhouden eener geregelde stoompakketvaart in den Indischen Archipel gedurende de jaren 1866/75, zal worden gehouden op den derden dag na aankomst te *Batavia* van de Europesche mail, die den 12den Junij 1863 van Marseille vertrekt, met dien verstande evenwel, dat wanneer deze derde dag op een Zondag valt, de uitbesteding alsdan op den daarop volgenden dag (Maandag) zal plaats hebben.

— Z. M. schroefstoomschoener *Bali*, komende uit Oost-Indië is den 19den te Hellevoetsluis ter reede geankerd. Het état major van dien bodem bestaat uit: de ter zee 1ste kl. A. L. Palm, kommandant, en H. K. Koning, 1e officier; de luits. ter zee 2de kl. J. W. Visser, J. J. Engelvaart en C. J. Marinkelle; de offic. van gez. 2d kl. P. J. van Wageninge en de offic. van adm. 2de kl. C. M. Bervoets.

— Den 17den, zijnde de 14e jaardag dat wijlen koning Willem II te Tilburg is overleden, was er op het piedestal van het standbeeld op het Buitenhof te 's Hage weder een bloemenkrans nedergelegd.

— Eenige ingezetenen van Alkmaar hebben het plan gevormd om hunne medeburgers een adres ter onderteekening aan te bieden, aan Z. M. den keizer aller Russen, waarin met beroep op Zr. Ms. edelaardig gemoed, gebleken uit de emancipatie der lijfeigenen, deze vorst wordt verzocht geen gehoor te geven aan diegenen onder zijne omgeving, die het Poolsche volk trachten zwart te maken in de oogen des keizers en welligt door hunne gewelddadige en willekeurige maatregelen den tegenwoordigen opstand hebben veroorzaakt, maar integendeel jegens de Polen overeenkomstig hunne wenschen de beloften te vervullen, door keizer Alexander I gedaan en daardoor den vrede in zijne staten en in Europa te bevorderen.

— Den 11den dezer werd het stoffelijk overschot van den oudhoogleeraar bij de regtsgeleerde faculteit der Leidsche hoogeschool mr. H. W. Tydeman ter aarde besteld op de begraafplaats te Leiderdorp. Het Leidsche studentenkorps had de gebruikelijke eerbewijzen tot begeleiding van den begrafenisstoet aangeboden, waarvoor de familie beleefdelijk had bedankt, ofschoon gevoelig ook voor dit blijk van hoogachting, die den overledene werd toegedragen. Op het kerkhof waren vele kweekelingen der Leidsche hoogeschool met andere vereerders en vrienden van den overledene vereenigd, om hem de laatste eer te bewijzen. Bijna alle hoogleeraren der regtsgeleerde faculteit met sommige hoogleeraren van andere faculteiten en den rector magnificus, prof. C. G. Cobet, waren ook aldaar tegenwoordig. Toen de kist in het graf was nedergelaten, nam prof. Vreede van Utrecht het woord en wijdde eene dankbare hulde aan den overledene wegens hetgeen hem persoonlijk was wedervaren van zijne menschenmin in een moeijelijk tijdperk zijns levens, tevens den afgestorvene in verschillende betrekkingen roemende. De zoon van den overledene, mr. J. W. Tydeman betuigde zijn dank voor de bewezen eer, waarmede de plegtigheid ten einde liep.

JAPAN.

(*Partikuliere Korrespondentie*).

KANAGAWA, 27 Maart 1863.

De *Japan Herald* zond ik u niet, omdat ik u niet noodeloos op onkosten wilde jagen. De meeste van hier hebben voor hunne inschrijving bedankt en geen der legatiën of konsulaten hebben in dit jaar op dit blad ingeteekend. Meestal staat er niets in, en wanneer er wat quasi belangrijks in staat, is het grootste gedeelte onwaarheid. Vijf-en-twintig Mex. doll. per jaar is voor zulk een nietsbeduidend blad een hooge prijs.

Over eenige weken komt hier een ander blad uit „*Japan Express*" genaamd, — wanneer dat goed is zend ik u zulks. Nu ga ik over tot het verhalen van eenig nieuws.

„In het *Bataviaasch Handelsblad* las ik een berigt over de „Guineazaak. Deze aangelegenheid heeft, door eenige oneenigheid tusschen den Amerk. konsul en den Franschen minister, „meer voeten in de aarde gehad dan wel noodig was. In het „begin van Januarij heeft de konsul der Nederl. echter den knoop „doorgehakt, het hof van onderzoek ontbonden en zelf het „bergloon bepaald, te weten aan den gez. Visser van de bark „*Martha Theresia* 647,45 Mex. doll., aan den heer Beijly „1600 Mex. doll., aan de Holl. brik *Zwaluw* $ 100 Mex. doll., „aan de 4 matrozen der *Martha Theresia* 100 Mex. doll., verschillende onkosten van booten, lossen, fooijen aan Japansche „beambten, pakhuishuur, enz., bedroegen $ 1500, zoodat voor „het redden van eene waarde van 66000 Mex. doll., alleen „aan ruwe zijde, buiten en behalve de overige lading, slechts „een som van 3900 doll. aan bergloon en onkosten is betaald „geworden, terwijl de assuradeuren allen verwachten dat een „bergloon van 20 percent zou moeten betaald worden.

„Eenige geheime informatiën zijn alhier bekomen omtrent het „vernielen der Eng. legatie te Yoten-Jama in Jedo.

„Reeds lang voor dat de grond te Yoten-Jama onder de ministers der traktaathebbende mogendheden werd verdeeld, vroeg „de Eng. minister om den uithoek van Yoten-Jama, waarvan „men een vrij uitzigt had op den grooten reisweg en van achteren op de lager gelegene tuinen en exercitieplaats van den „landheer van Satsuma. Het Jap. gouvern. wilde hem dit „niet toestaan, doch later gaf de Jap. minister Ando Tsoussiema toe, en de Eng. legatie werd op den uithoek gebouwd.

„De verschillende prinsen gezamenlijk bragten eene klagt „tegen het Jap. gouvern., toen zij de Eng. legatie zagen verrijzen, op grond dat zij nu nimmer meer den reisweg konden „passeren zonder te worden opgemerkt."

De prins van Satsuma klaagde nog daarenboven dat men van de Eng. legatie in zijne exercitieplaats kon zien en hij in het achter de legatie hem toebehoorende paleis geheel onvrij was.

Het gevolg hiervan was dat de Taikoen den minister Ando ontsloeg, omdat hij de plaats aan den Eng. minister had afgestaan, tegen zijn wil en hem eene boete liet betalen, die ten volle het kostende der Eng. legatie dekt.

De prins van Satsuma scheen hierover nog niet ten volle voldaan. Eenige dagen later werd de Eng. legatie verwoest en heeft men dus vermoedens, dat zulks is geschied door officieren van genoemden prins.

Den 22sten dezer werden de Europeanen alhier verrast door de aankomst van het Eng. admiraalschip *Eurealis*, de Eng. korvet *Rattler* en de Eng. dispatchboot *Race-Horse*, die het berigt bragten dat nog 20 groote Eng. korvetten gereed lagen in Shanghae en Hongkong om naar hier te stevenen. Den dag daarop kwam alhier de *Arous*, een Eng. korvet van 20 stukken, aan en twee dagen later een immens groot Eng. koopvaardijschip met kolen en provisiën voor de vloot.

Wat de oogmerken of instruktiën zijn van den admiraal weet men niet. Men gist dat zoodra de Eng. minister Allcock hier komt, die naar Miaco zal gaan om met den Mikado een traktaat te sluiten.

De Japannezen beginnen te bemerken, dat er iets aan de hand is en zijn niet zeer op hun gemak.

De grootste dwaling der respektive traktaathebbende mogendheden is geweest, dat men heeft toegestaan dat de haven van Osaka voorloopig gesloten bleef voor den tijd van vijf jaren.

Thans reeds is hier eene teekening verkocht van die stad met hare nieuwe versterkingen. Iedere prins heeft daar voorloopig eene batterij opgerigt, die door zijne soldaten wordt bezet, na een paar jaren zullen daar hoogstwaarschijnlijk groote forten verrijzen.

Heden 30 Maart, kwamen alhier ter reede de *Vice-Adm. Koopman* en de *Medusa* benevens twee Eng. oorlogschepen.

Het laatste nommer der *Japan Herald* is den 28sten jl. uitgekomen. De heer Harsard, vroeger uitgever van dat blad, verlaat deze plaats met schande en schaamte, veracht door ieder ingezeten van hier.

KORRESPONDENTIE.

Het stuk van V kan wegens plaatsgebrek eerst in ons volgend nummer worden opgenomen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR.
April	27	Engelsch	John Moyall	A. Orkney	Manila	28 Maart	Liverpool
"	28	Bremer	New Granada	F. Hartman	Cardiff	5 Jan.	Hongkong
"	29	H. B. M. st.schip	Bahama	W. Rowe	Liverpool	22 Febr.	"
"	30	Engelsch	Record	James Butcher	Glasgow	8 Jan.	Batavia
"	—	Nederlandsch	Louise Kroonprinces v. Zweden	J. van der Linden	Amsterdam	10 "	" de Heeren Boelhouwer,
"	—	Oldenburg	Neptun	Henry Dierks	Hamburg	5 "	Singapore (Kok en Troeder.
"	—	Nederlandsch	Tollens	B. Verhagen	Melbourne	26 Maart	Batavia
"	—	Deensch	Catharina	Petersen	Hamburg	17 Dec.	Shanghae
Mei	1	Russ	Cesarewitch	Alexandroff	[illegible]	8 Jan.	[illegible]
"	—	Engelsch	Pegasus	J. D. Pennoch	Londen	20 "	Shanghae
"	—	Nederlandsch	Schoonderloo	S. K. Otto	Cork	25 Dec.	Batavia
"	—		Stad Leyden	J. C. van der Poll	Batavia	29 April	Tjilatjap
"	—		Gallier	van der Mei	"	27 "	Nederland, met 136 Militairen en
"	2	Hamburg	Sidon	J. Pieper	Hamburg	5 Jan.	Hongkong Ritmeester A. Koenen
"	—	Engelsch	Sir W. F. Williams	F. Corbel	Londen	5 Febr.	Orders (F. Rapp.
"	—		Knight	Hatson	Liverpool	28 Jan.	Batavia
"	—	Deensch	Zwei Gebrüder	C. V. Sass	New-Castle	9 Dec.	Singapore,
"	3	Ned. Indisch	Tjaijah Lampong	Abdul Kadir	Lampongs	27 April	Cheribon en Samarang

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.		AGENTEN.
Mei	3	Nederlandsch	stooms.	Koningin d. Nederlanden	E. Lewis	Singapore	30 April	W. Cores de Vries.
"	—	"	bark	Oeij Sinjo	Oeij Holian	Samarang	17 "	Gezagvoerder.
"	—	"	"	Esperanza	Tjon Tjiahahuij	Pekalongan	30 "	
"	—	"	"	Anecar Salim	Said Hoesin	Cheribon	28 "	Coulster.
"	4	Ned.	stooms.	Citadel van Antwerpen	Kapt. Lt. tz. B. J. Mossel	Soerabaija	25	
"	—	Ned. Indisch	"	Ambon	F. C. Scholl	Samarang	1 Mei	W. Cores de Vries.
"	—	"	"	Palembang Packet	J. F. Scheel	Telok Betong	3 "	Buys Jacobsen & Co.
"	5	Nederlandsch	bark	Koninkl. Ned. Yachtclub	F. L. Zack	New-Zealand	7 Maart	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—		"	Louise Kroonp. v. Zweden	J. van der Linden	Amsterdam	10 Jan.	Hanger & Schuurman.
"	—		"	Tollens	B. Verhagen	Melbourne	26 Maart	Blessing Schröder & Co.
"	5	Ned. Indisch	stooms.	Macasser	J. C. Boerings	Padang	1 Mei	W. Cores de Vries.
"	—	Engelsch	brik	Record	J. Butcher	Glasgow	8 Jan.	

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Mei	3	Nederlandsch	schip	Triton	H. G. Th. Adriaans	Nederland via Soerabaija
"	—	"	bark	Patriarch Samhiri	G. G. Lion	Tjilatjap
"	—	"	"	Petronella Catharina	C. H. van der Veen	Samarang
"	—	Ned. Indisch	"	Almeer	Sech Marzoeki	
"	—	"	brik	Passekan	Tan Siauwking	Chen Tagal en Pekalongan
"	6	Deensch	schoener	China	B. Olsen	Saigon
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Cheribon

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	d' Elmina	A. F. A. Horner	Soerabaija	J. Cézard & Co.
	"	Doggersbank	J. W. H. Nuss	"	Jacometti & Co.
"	bark	Watergeus*	H. R. Giezen		van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Noordster*	J. Luteyn		Maclaine, Watson & Co.
"	"	Cornelis Anthonie*	R. J. Reinders	Soerabaija	J. F. van Leeuwen & Co,
"	"	Australie	R. D. Jochems	Inavarij	B. Kopersmit & Co.
"	brik	Wildeman	Driest	Tjilatjap	"
"	schip	Oceaan	C. J. Dockten	Nederland via Soerabaija	"
"	bark	Abel Tasman	J. B. Rijken	Nederland	"
"	"	Alexander*	A. Dekker	Soerabaija	"
Ned. Indisch	brik	Zwaluw*	P. Bloem		Hanger & Schuurman.
	bark	Jane*	de Jong		P. Landberg & Zoon.
"		Josephine*	Kuypers		"
"	"	Soedenoer*	Said Hamid	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
"	"	Ellen*	T. A. P. Wentholt	"	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Maria Henriëtte*	J. Winter	"	"
"	brik	Capsoen*	Puré		Borneo Comp. Limited.
"	bark	Lachmadie*	J. Prins		Coulster.
Engelsche	schip	William Stevenson*	Hellenbrog		Maclaine, Watson & Co.
Zweedsche	brik	Mary*	Silfverspatre		J. Cézard & Co.
Hanov.	"	Johann Heinrich*	Wulff		C. Bahre & G. Kinder.
Mecklenb.	bark	Vision*	Westendorff		"

De partikuliere schepen zijn aangeduid met een *

NEDERLANDSCHE HAVENS.

Aangekomen.

BROUWERSHAVEN. 16 Maart *Pres. v. Rijckevorsel*, Vermey, Banjoewangi — 18 *Zeemanshoop*, Phaff, do. — 19 *Jeannette & Cornelia*, Verhoeven, do.; *Edouard Mary*, v. d. Kolf, Soerabaija (zie Scheepstijding). — 20 *Crystal Palace*, Johnson, Soerabaija. — 21 *Maria Diederika*, v. Marion, Batavia; *Constance*, Sipkes, Padang; *Glendower*, Knowles, Foochewfoo. — 23 *Jacoba Helena*, Swart, Banjoewangi.

HELLEVOETSLUIS. 19 Maart Z. M. st. *Bali*, v. d. Palm, Java.

TEXEL. 15 Maart *Gebroeders*, de Groot, Java. — 19 *Fagel*, Knaap, do. — 20 *Peking*, Greese, do.; *Three Bells*, Simpson, do.; *Baltimore*, Brakke, do.; *Susanna Elisabeth*, Ouwehand, do. — 21 *Samuel*, Wigzell, do. — 22 *Robert Small*, Dadke, do. — 23 *Almelo*, Tjebbes, do. — 24 *Adm. Tromp*, v. Tubergen, do.; *Dionysia Catharina*, Kluit, do.

ZIERIKZEE. 19 Maart *India*, Vonck, Java.

VLISSINGEN. 20 Maart *Walcheren*, v. d. Heijken, Batavia.

Vertrokken.

HELLEVOETSLUIS. 24 Maart *Maasstroom*, Alsing, Newcastle.

TEXEL. 16 Maart *Margaretha Simonetta*, Hoffman, Batavia. — 17 *Telanak*, Popken, do.; *Hendrika*, de Groot Stiffry, Soerabaija. — 19 *Mentor*, Dekker, do.

Zeilklaar.

BROUWERSHAVEN. 25 Maart *Tonia*, Breuning, Batavia; *Ida Elisabeth*, Dooren, do.; *Onrust*, Jonker, Melbourne.

TEXEL. 25 Maart *Frans & Elise*, Niedveld, Batavia; *Batavia*, v. Dolder, Samarang; *Celestias*, Wagner, Singapore.

ZIERIKZEE. 25 Maart *Marinus & Willem*, Buyser, Java (via Newcastle).

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

FALMOUTH. 22 Maart *Jacob*, Flick, Samarang.

GLASGOW. 21 Maart *Maria Catharina*, de Bos, Amsterdam. — 23 *Ortelius*, Groote, do.

SHIELDS. 14 Maart *Zeelandia*, Blaakhert, Middelburg om voor Onrust te laden. (zie Scheepstijding).

OP DE LOIRE. 15 Maart *Alph. Nicolas Cézard*, Lebozee, Samarang; *Les Piot*, Chauvelon, do.

NEW-YORK. 2 Maart *Rocket*, Freeman, Padang.

Vertrokken.

SHIELDS. 22 Maart *L.* [illegible]

[illegible]

WIGHT. 20 Maart *Hendrika*, de Groot Stiffry, Amst. n. Soerabaija.

POORTLAND. 21 Maart *Telanak*, Popken, Amst. n. Batavia.

GOUDSTAART. 14 Maart *Sliedrecht*, Feenstra, Amst. n. Samarang.

LEZARD. 13 Maart *Maassluis*, Post, Rott. n. Melbourne.

ST. HELENA. 7 Febr. *van Galen*, Brandligt, Java n. Amsterdam.

Schepen in Lading.

TE AMSTERDAM.

naar	
Batavia	Gerard Pieter Servatius. — Wamsteker
"	Amalia Augusta. — de Veer
"	Nicolaas Witsen. — Portengen
"	Almonde. — Surie
" en Soerabaija	Noach. — Wierikx
" en id.	Willemina en Clara. — Abrahamsz
" en Samarang	Azia. — Molenaar
" en id.	Kaap Hoorn. — Dik
Samarang	Henriette. — N. N.
"	Kijkduin. — Dekker
Soerabaija	Stad Enschede. — Kretschmer
"	Sir Robert Peel. — Lange
Singapore en Makassar	Maria Catharina. — Kluyt
Kanagawa en Decima	Meppel. — Stikkel van Dam
" en id.	Prinses Amelie. — Groenveld
Kaap de Goede Hoop	

TE ROTTERDAM.

Batavia	Kosmopoliet. — Bouten
"	Maarten van Rossem. — Gerrebrands
"	Nederland en Oranje. — van Ruyven
"	Jason. — van Buren
"	Delft. — van Geelkerken
" en Soerabaija	Ridderkerk. — Teerlink
" en id.	Ida Wilhelmina. — Botgans
" en id.	Bulgersteyn. — Geerling
" en id.	Willem, Kroonprins der Nederlanden. — de B. Zetteler.
" en Samarang	Jannatje. — Lupcke
" en Singapore	Admiraal de Winter. — Bunnemeijer
Samarang	Vesta. — van der Eyk
Soerabaya	Haydecoper. — Ninck Block
"	Vier Gebroeders. — Bunk
"	Johanna Maria. — Wilhelmie
Padang	Brouwershaven. — Huiser
Macassar	Macasser. — Vitringa Coulon
Caletta, via Hamburg	Metis. — Nichelsen
Melbourne	Maassluis. — Post
"	Isaac da Costa. — Klein
Singapore en Hongkong	Gebroeders Houtman. — Withoff
Decima en Kanagawa	Juno. — Nicolai

Vrachten.

Van Nederland naar	Batavia	f 15	à	20	met 15%	swaar goed vracht.	
" " "	Samarang	" 20	"	25			
" " "	Soerabaija	" 25	"	30			
" " "	Singapore	" 35	"	40			
" " "	Makasser	" —	"	—			
" " "	Padang	" 50	"	60			
" " "	Hongkong	" 45	"	55			
" " "	Kaap de Goede Hoop	" 50	"	[illegible]			
" " "	Japan	" 70	"	80			
" " "	Australië	£ 2	à £	2½	p. gem. ton.		
" Engeland "	Australië	" 3	"	3½	per reg. ton.		
" " "	Singapore	" 1½	"	2			
" " "	Java	" 2	"	[illegible]			
" " "	China	" 2½	"	3			

Gepraaide Schepen.

6 Febr., op 20o ZB. en 31o WL., *Gouverneur Duymaer van Twist*, Dekeninga, Amst. n. Bat.

9 Febr. Op 60 40' ZB. en [illegible] WL. [illegible] v. Batavia n. Hellevoetsluis, 60 dagen reis.

10 Febr., op 8o NBr. en 24o WL. [illegible] v. Shields n. Onrust.

11 Febr., op 3o NBr. en 24o WL., *Dorothea Henriette*, Smit, v. Rott. n. Montevideo.

16 Maart, op 48o NB. en 24o WL., *Johanna Maria Christina*, Gorter, v. Java Amsterdam.

17 Maart, op 45o NB. en 20o WL., *Anna Digna*, Ouman, v. Java n. Amst.

Scheepstijdingen.

BROUWERSHAVEN 19 Maart. Het schip *Edouard Mary*, kapt. v. d. Kolf, van Java alhier binnen, heeft door aanzeiling schade aan de verschansing bekomen en de voorbramsteng verloren.

SHIELDS 15 Maart. Het Ned. schip *Zeelandia*, kapt. Blaakhert, van Middelburg alhier aangekomen, heeft bij het binnenkomen op Herd-Sand aan den grond gezeten, doch werd spoedig door een stoomboot vlot gebragt; desniettegenstaande heeft het schip zware schade bekomen, zoodat het noodig zal zijn het in dok te halen en een gedeelte van het koper af te nemen. Voor assistentieloon is £ 200 betaald.

Geveilde Schepen en Scheepsparten.

1863		Gebouwd Anno	Gemeten Lasten.	Opbrengst.
	Te Rotterdam.			
10 Maart.	Nijverheid. — Bonjer. aan de reederij T. van Holst, te Delftshaven.	1851	354	f 38100 verk.

Veilingen van Schepen en Scheepsparten.

1863		Gebouwd Anno	Gem Lasten.
	Te Amsterdam.		
30 Maart.	Wilhelmina. — Klint.	1844	151
30 "	Kalimas, ex Samuel Henricus. — Jonker.	1856	315
	Te Dordrecht.		
4 April.	Bato. — v. d. Burg.	1836	475

Het schip Johanna Catharina, kapt. Bosscher, in plaats genaamd Oldenbarnevelt, varende voor de reederij Bouman en van Rijckevorsel, Amsterdam.

Bevrachting der Ned. Handelmaatschappij.

De N. H. M. heeft [illegible] aanbieding gevraagd der schepen, laatstelijk door dezelve bevracht binnengekomen tot ultimo September 1862, en nieuw gebouwde, van stapel geloopen tot ultimo Julij 1863.

13 Maart 1863. — 25 schepen.

SCHEEPSNAMEN.	Lasten	Laatst Bevracht voor de N. H. M. binnengekomen.
Voor Amsterdam.		
Johannes Christiaan. — Hoemstede Obelt	307	16 Maart 1860.
Alexander, ex Constantia en Elisabeth. — Dekker	323	17 Mei 1860.
Decima. — Grivel	241	21 November 1860.
Stad Enschede. — Kretschmer	309	26 Julij 1861.
Frans en Elise, ex Odilia Margaretha. — Niedveld	381	13 Julij 1861.
Alida Maria, ex Adèle. — de Vries	171	14 October 1861.
Elise Henriette. — Detering	261	20 November 1861.
Eensgezindheid. — de Waal	228	9 December 1861.
Princes Amalia. — Bontveld, van Rotterdam	465	10 Januarij 1862.
Hercules, ex Adelaar. — Detering	292	14 " "
Gerard Pieter Servatius. — Wamsteker	360	nieuw, te water gelaten 7 Julij 1862.
Voor Roterdam.		
Vesta. — v. d. Eyk	391	12 April 1860.
Abel Tasman. — Rijken	332	5 Januarij 1861.
Voorwaarts. — Kerkstra, van Alblasserd.	372	1 Maart 1861.
Jacobus. — van Loon	156	30 April 1861.
Ida Elisabeth. — Dooren	382	27 Augustus 1861.
Cortgene. — Dunlop	397	24 October 1861.
Delft, ex Wilhelmina Catharina. — de Boer.	388	24 " "
Noach. — Wierikx, van Kinderdijk	471	27 November 1861.
Souburg, ex Vlaardingen. — Zwart, van Alblasserdam	361	3 December 1861.
Vijf Vrienden, ex Graaf v. Hogendorp. — Johan	173	5 " "
Voor Dordrecht		
Nederland en Oranje. — Boumeester, van Rotterdam	392	10 December 1861.
Voor Schiedam		
Patriarch Samhiri. — Lion	384	1 Maart 1861.
Vier Gezusters. — Bik, van Delftshaven	389	5 Januarij 1862.
Voor Middelburg.		
Stad Middelburg. — Ouwehand	397	28 Februarij 1861.

De N. H. M. heeft aanbieding van scheepsgelegenheid gevraagd tot transport van:

2000 Eng. tons Steenkolen naar Soerabaya,
2000 " " " " Onrust of Kuyper,
in Indië door de Factory te Batavia te bepalen.

De steenkolen moeten worden ingenomen te New-Castle a/Tyne. Vrachtaanbiedingen in eens per in te nemen last; de Engelsche ton aangenomen op 1000 kilo; de voorwaarden zijn als in de gewone charterpartijen voor steenkolen, bij de N. H. M. in gebruik.

De schepen zullen uiterlijk vóór het einde van April tot vertrek naar Engeland in de zeehaven gereed moeten liggen.

Hiervoor zijn aangenomen de schepen:

Naar Soerabaija:
Anna en Elise, kapt. de Roever ... 425 gem. last.
Alblasserwaard, kapt. von Lindern ... 390 " "
Johanna Christina, kapt. le Clercq ... 375 " "
Naar Onrust of Kuyper:
Johannes Hendrikus Ferdinand, kapt. Lodewijks ... 364 " "
Burgemeester van Middelburg, kapt. Hoek ... 395 " "
Paul Johan, kapt. Kooy ... 357 " "

tot de ingeschreven vrachten van f 27.90 tot f 29.50 per last van twee Engelsche tons.

Schepen In Aanbouw.

Den 20 Maart 1863 is te Amst. bij den scheepsbouwmeester Th. Boelen de kiel gelegd voor een brikschip, groot 200 gemeten lasten, genaamd Christina Maria, voor rekening der reeders Pfister, Wurfbain & Co. aldaar.

Aangekomen Passagiers in Nederland.

Van Java: Per *Edouard & Mary*, kapt. v. d. Kolff: De heeren Köhler, van Amstel, van Duijn en van Heumen, allen onderoff. der landmagt, de hh. Olderman en Schooneveld, onderofficiers der zeemagt, en 1 gepasp. korporaal.

Vertrokken Passagiers van Nederland.

Naar Batavia: Per *Ida Elisabeth*, kapt. Dooren: De heeren H. J. Prins en N. Cardinaal; mej. J. J. Uldersen; mevr. C. C. Knoght en 3 kinderen; mevr. Schmidt auf Altenstadt.

Per *Telanak*, kapt. Popken: De heer N. Bonthuis, officier van gezondheid, en echtgenoot.

Per *Tonia*, kapt. Breuning: Mevr. de Last de Kanter, de hh. Kuppers en echtg., Vredenburg en Groeneveld.

Per *Frans & Elise*, kapt. Niedveld: De hh. C. van Dessel, J. van Heemstede, J. H. Tollens met echtg. en dochter, F. Hemmingen, de Jonge, J. de Lange, prêt en M. [illegible]

Naar Soerabaija: Per [illegible]

Per *Hendrika*, kapt. de Groot Stiffry: De hh. J. G. Huyser, P. G. C. Hajenius Jr., J. A. Altmann en F. C. V. Bosstraeten; de Javaan Dodo.

250ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN f 100 EN DAARBOVEN.

Vierde Klasse.

1ste Lijst: No. 9749, f 1500; No. 12815, f 400; [illegible] ieder f 200; Nos. 9617 en 12990, ieder f 100.
2de Lijst: No. 4575, f 25,000; No. 16029, [illegible] Nos. 11689 en 17998, ieder f 1000; No. 12[illegible] ieder f 200; Nos. 2338 5675 15300 en [illegible]
3de Lijst: Nos. 4854 5526 en 44[illegible] 10645, f 200; Nos. 888 1110 3758 [illegible] 2[illegible], ieder f 100.
4de Lijst: No. 16417, f 5000; Nos. 5350 en 16578, ieder f 400.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Maart.

De handel in kolon. produkten was sedert onze vorige, wat de meeste artikelen betreft, hoogst onbeduidend. Alléén de op 16 dezer gehouden voorjaars Koffij-veiling der N. H. M. [illegible]

grootendeels tot boven taxatie verkocht werd, gaf nieuw leven aan onze markt. Ook Banka Tin was zeer willig gestemd en gaf aanleiding tot zeer belangrijke omzettingen en aanmerkelijk verhoogde prijzen.

KOFFIJ. Sedert het laatste berigt en vóór de veiling der N.H.M. werden van partikulier-aangevoerde partijen verkocht, alhier:

560 Balen Padang, ex Briton.
tweede soort, tot 37 cs.

en te Rotterdam:

804 Balen Java, ex Nederland en Oranje,
waarvan 130 Bn. red. goed ord. kleurig tot 46½ cs.
170 „ „ „ „ iets beter tot 57 cs
504 „ goed ord. tot red. goed ord. groenachtig en kleurig tot 46 à 46½ cs.

4137 Balen Macassar, ex Macassar,
tot 42½ cs voor reel ordinair,
en 44 cs. voor goed ordinair groenachtig.

1900 Balen Java, ex Nederland en Oranje,
goed ordinair tot 46½ cs.

De veiling door de N.H.M. alhier op 18 Maart gehouden leverde het volgende resultaat:

GETAAL.	MONSTER.	BESCHRIJVING.	AFLOOP.
Balen.	No.		Cents.
3900	1	Java, bruin	61 à —
4058	2	„ licht bruin	59½ „ —
5444	3	„ hoog geel Preanger	54½ „ —
4798	4	„ mooi geel Preanger	52½ „ —
11986	5	„ geel Preanger	48½ „ —
3868	6	Menado, blank iets geelachtig	54½ „ —
4151	7	„ groenachtig	54 „ —
41116	8	Java, blank iets geelachtig, enkel BS	46 „ —
39307	9	„ blank geelachtig, doorl. BS	45½ „ —
1198	10	„ blaauw Portorico-aard, enkel wit	55½ „ —
8098	11	„ mooi groen W. I. aard met wit	49 „ —
6709	12	„ mooi groen spekaard, enkel wit	49 „ —
4352	13	„ blank iets spekaard	47 „ —
3659	14	„ blank iets graauw Demerary-aard	48½ „ —
8864	15	„ graauw Demerary-aard	48½ „ —
9711	16	„ goed groen W. I. aard m. wit enk. ros.	47½ „ —
6791	17	„ goed groen enkel wit	46½ „ —
20596	18	„ groenachtig iets Kadoe-aard	46 „ —
8740	19	Padang, geelachtig enkel BS	47 „ —
16069	20	„ bleek groenachtig enkel BS	45 „ —
31080	21	Java, groenachtig iets bleek enkel BS	45½ „ 46
37940	22	„ blank ook graauachtig enkel BS	45½ „ —
39513	23	„ bleek bont met BS	45 „ —
27375	24	„ bleek iets Hetsum-aard enkel BS	45 „ —
7359	25	„ blank Preanger-aard	45 „ —
13279	26	„ groenachtig iets ros	45½ „ —
11400	27	„ bleek bont met BS	44½ „ —
7151	28	„ graauw bleek bont enkel BS	44½ „ —
2967	29	„ bont blank doorl. BS	44 „ —
18359	.....	Diverse naleveringen	— „ —
14221	.....	Doorgenat beschadigd	— „ —
419508 Balen.		ALLES VERKOCHT.	

De veiling liep zeer coulant en iets boven taxatie af. Sedert bestaat er vraag naar de meeste nummers, terwijl het aangebodene zeer gering is. De betaalde prijzen hebben de goede stemming voor dit artikel wederom bevestigd.

Sedert werden van partikulier-aangevoerde partijen afgedaan, alhier.

8889 Balen Java, ex Anna,
„ tot 45½ cs. voor goed ordinair bleek groenachtig en
„ 46 cs. voor goed ordinair kleurig.

en te Rotterdam:

2469 Balen, ex Nederland en Oranje,
goed ordinair groenachtig tot fijn ordinair kleurig, van 46 tot 50½ cs.

SUIKER. De stemming voor Suiker bleef sedert het vorig berigt onveranderd. Voor fraaije stoomsoorten No. 17 en 20 openbaarde zich bij voortduring veel vraag voor exportatie, terwijl de overige soorten vast bleven, doch met minder koopers, ten gevolge der slechte prijzen van geraffineerd Suiker.

De veiling der N.H.M. van 63,215 Kranj. Java Suiker, op 11 dezer alhier gehouden, liep wel zeer coulant, doch minder willig af, dan men zich had voorgesteld, niettegenstaande ruim 20,000 Kranj. voor exportatie werden genomen. Vooral de mindere kwaliteiten bedongen naauwelijks taxatie; de fraaije soorten werden beter betaald.

Zie hier den afloop der veiling.

STANDAARD.		KRANJANGS.	GOED TOT FRAAI EN STERK.	SLAP.	STANDAARD.
	1		—	f — à f —	No. 1
Donkerbruin	2		—	—	„ 2
	3		—	—	„ 3
Bruin	4		—	—	„ 4
	5		—	—	„ 5
Lichtbruin	6		—	—	„ 6
	7		—	—	„ 7
	8		—	—	„ 8
	9	33	—	—	„ 9
Blond of Geel	10	63	27¼	—	„ 10
	11	635	29½	—	„ 11
	12	1000	31	—	„ 12
Grijs	13	3002	32¾	31½	„ 13
	14	4880	34	31½	„ 14
Half Wit	15	4950	35	33½ à 34½	„ 15
	16	17586	34½ à 38	34½	„ 16
	17	11029	35½ à 38½	35½	„ 17
Wit	18	69.0	36 à 40	—	„ 18
	19	3635	37½ à 40	—	„ 19
	20	320	36½ à 36½	—	„ 20

Alles Verkocht.

(Zamengestelde en te Middelburg liggende kavelingen zijn hierin niet opgenomen.)

In verband tot den afloop dezer veiling is de volgende waardeverhouding opgemaakt van Java Suiker, goed tot fraaijen kwaliteit:

No. 5... f 31½	No. 9... f 37½	No. 13... f 33½	No. 17... f 36¾
„ 6... „ 23	„ 10... „ 28½	„ 14... „ 33½	„ 18... „ 37½
„ 7... „ 24½	„ 11... „ 19½	„ 15... „ 34½	„ 19... „ 38¾
„ 8... „ 25	„ 12... „ 31	„ 16... „ 35½	„ 20... „ 39½

De voornaamste partikuliere afdoeningen vóór de veiling bestonden in:

338 Krjs. Java, ex Mauritius, goed, vele slap, prijs geh.
253 „ Pasoer. No. 17,18, fraai per Holland, „ „
600 „ Soerab., No. 16, zeer fraai, gedeeltelijk fijn stoom, per Robert Small, à f 35½ voetst., v. boord.
297 „ „ No. 18, fraai per Metis, à f 37½ vst. v. bd.
1304 „ „ „ 18, fraai st., pr. Freija, à f 38 „ „ „
1071 „ „ „ 18 fr. fijn st., pr. Peking, à f 34½ „ „ „
9289 Pikols „ „ 18 stoom, pr. Chrystal Palace, prijs geh. terwijl na de veiling werden afgedaan:
165 Krjs. Samar., No. 164, fraai st., ex Lady Aegidia, à f 36,
316 „ Soerab., No. 19½, mooi, en 169 Krjs. Batavia, No. 19, mooi, pr. Gebroeders, à f 1 ond. Maart op uitl. Nos.
1498 „ „ No. 183, mooi, pr. Susanna Elizabeth, à f 1 onder Maart op uitl. Nos.
584 „ Pasoer., No. fraai fijn stoom, pr. Hendrika, à f 38½ voetst.
326 „ Soerab., No. zeer fraai st. pr. Holland, à f 35¼ „
381 „ Samar., ca. No. 19, zeer fraai stoom, pr. Arracan, à f 39½ „
[illegible] „ Soerab., No. 17 [illegible] fijn stoom, per Robert Small, à f 38¼ voetst.
1109 „ „ „ 17½ fraai stoom, pr. Freija, à f 38½ voetst,
723 „ Pasoer., „ 17. fraai stoom en fijn stoom, per Robert Small, à f 38 voetst.
885 „ Soerab., „ 17⅜, fraai pr. India,
546 „ „ „ 18 vin, fraai, pr. Eduard Marie,
894 „ „ „ 18¾ fraai, pr. Jeannette Cornelia } prijs geh.

De voorraad Suiker in de Nederl. Entrepots bedroeg op:
15 dezer 32,706 117 Ko tegen 26,[illegible] Ko. op 15 Febr. ll.
op 15 Maart 1862...29,196,949 Ko. op 15 Maart 1861...26,271,994 Ko.
„ „ 1860...24,786,857 „ „ „ 1859...23,513,010 „

RIJST. Alhier hadden bij gebrek aan voorraad geene verkoopen plaats. Te Rotterdam werden 1798 Balen Tafel in 't Vlies, en 348 do. do. ex Hollandia tot geheime prijzen afgedaan.

De markt is zeer vast, daar de vraag naar gepelde Rijst levendiger wordt.

SPECERIJEN. Naar Java Kaneel No. 2 heeft steeds levendige vraag bestaan, (men noteert 85 cs., terwijl op 80 cs. afgedaan werd. De opinie omtrent enkele der andere artikelen schijnt iets beter te zijn.

Van zwarte Peper werden te Rotterdam 2041 Balen Sumatra, 55 à 56 Ko. per Baal, ex Catharina Maria, en 1536 Bn. Java, gelijk gewigt, ex Benvoirlich, en 241 Balen, 45 à 50 Ko. per Baal, ex Hollandia, afgedaan tot 21½ cs. in consumptie.

TABAK. In Java Tabak is niets omgegaan en werd ook niets aangevoerd.

De voorraad van Java Tabak bedraagt te Amst. 2593 Pn.

Van Java Tabak arriveerden:
Per India, 738 Pn. TR, 874 do. B en 57 do. Kawi.
Per Gebroeders, 145 Pn. Kawi en 259 do. D.
Per Hendrika Cornelia, 109 Pn. WGS, 187 do. VA en 108 do. Tanah-Wangie, Malang.
Per Three Bells: 393 Pn. Tanah-Wangie, Malang.
Per Eduard Maria, 300 Pn. PK.

In Manilla Sigaren is het weder stil en hebben de berigten, dat weder op Manilla veilingen aangekondigd waren, met vergunning van uitvoer van dit artikel, de prijzen 2a. Habano eenigzins doen dalen; 3a. Cortado, vooral van het jaar 1861, blijven, uit gebrek aan voorraad, steeds gevraagd.

THEE. Op 1 April zullen te Rotterdam geveild worden de van Fow-Chow-Fow, per Sunda, via Londen aangebragte 1156/4 Kisten Chinesche Congo Thee, die aldus gesorteerd en getaxeerd zijn:

Merk WP. — Aanvoer 1863. — In Entrepôt. — Regten f 25.

No. 38...120/4	Kisten	entra fine Congo	100 à 102	cs.
„ 39...112/4	„	fine Kaisow „	105 „ 108	„
„ 40...300/4	„	entra fine „	100 „ 103	„
„ 41...105/4	„	fine „	95 „ 96	„
„ 42...112/4	„	fine Kaisow „	105 „ 108	„
„ 43...300/4	„	entra fine „	100 „ 102	„
„ 44...106/4	„	fine „	95 „ 96	„

Men verwacht binnen kort in Rotterdam in veiling de lading Chinesche Thee, binnen per Glendower, bestaande uit: 4759/4 en 1364/12 Kn. Congo, 365/4 en 596/12 Kn. Souchon en 516/4 Kn. Pecco.

ARAK. Hiervan werden geene afdoeningen bekend. Prijzen onveranderd.

DROOGERIJEN. Kamphor vaster. Er zijn geene verkoopers tot de actuele waarde.

Kassia Lignea iets flaauwer. De voorraad is echter gering.

Kassia Vera, prima kwaliteit meer gevraagd. Te Amst. werden 210 Pikols Padang BS ex Briton tot geheimen prijs afgedaan.

Kubeben blijven zonder vraag.

Gum Damar wordt op de notering van 24 cs. niet genomen. In veiling werden te Amst. 156/2 Kisten Padang ex Briton, meest uitschot, verkocht van 18 tot 19½ cs.

Gum Elastiek. Ca. 900 Pikols werden tot staande prijzen willig afgedaan. Bij inschrijving werden te Amst. 47 Korven ex Star of the North, tot onbekenden prijs verkocht.

Getah Gitang. 5 Korven ex Star of the North zijn te Amst. bij inschrijving tot geheimen prijs verkocht.

Was. Japansche met meer vraag tot f 41½ à f 42 voor prima kwaliteit.

Bindrotting blijft even willig gestemd en men verwacht een gunstigen afloop van de veiling, door de N.H.M. te Rotterdam op 27 Maart te houden, die aldus gesorteerd en getaxeerd is:

73,890	Bossen	Banjermassing	f 15 à 18
36,248	„	Koeti	„ 8 „ 9
10,300	„	Padang	„ 13 „ 15
80,022	„	gemengde partijen	„ — „ —

Schildpad. Te Amst. vonden 3 Kisten ex Alblasserwaard, 2 do. ex Bulgerstein, en 6 do. ouden aanvoer, tot geheime prijzen koopers.

Paarlmoerschelpen. De per Makassar te Rotterdam aangebragte partij is aldus gesorteerd:

88000 stuks, ca. 6500 Ko. kleine en zeer kleine soort, over het algemeen gaaf.
1024 do. ca. 528 Ko. groote soort, mooije kwaliteit, ca. 1/10 defect.
2040 do. ca. 328 Ko. kleine en zeer kleine soort, over het algemeen gaaf.
en 200 Ko. gebroken.

en wordt getaxeerd op 78 à 80 cs.

Wortelhout. De 748 Stukken Amboina ex Makassar, ca. 18000 Ko., worden te Rotterdam getaxeerd op f 20 à f 22 in Entr. De kwaliteit is zeer goed en mooi, doorloopend rood, eenige geel, mooi gevlekt; over het geheel is deze partij van zeer goede hoedanigheid.

HUIDEN. De volgende verkoopen werden hiervan opgegeven, als alhier: 1899 O. I. Buffel, ex Hebe, 500 do. do., ex Star of the North, 1500 Java Runder en 953 do. do. ex Alblasserwaard; en te Rotterdam: 416 O. I. Buffel, ex Kosmopoliet, 267 do. do., ex Graham, 2000 Samarang do., ex Kijkduin, 4850 Pasoeroean do. en 1150 do. do. (Boeboetan), ex Metis, 614 Batavia Buffel, ex Benvoirlich, en 4691 Samarang Runder, ex Lady Aegidia, alles tot geheime prijzen; 102 BS transpar. Batavia Buffel, ex Oscar I, tot 32½ cs., 69 BS Batavia Runder tot 31½ cs. en 430 Java Buffel, merk BB, per Star of the North, tot ca. 35 cs.

KATOEN. Voor middling fair Oomrawuttee werd laatstelijk 35 cs betaald.

METALEN. De prijzen voor Banka Tin ondergingen sedert het vorig berigt, bij eene zeer geanimeerde stemming, eene belangrijke verhooging. Successivelijk werden ruim 19000 Blokken omgezet van f 73 tot f 77, en wordt op dien laatsten prijs gehouden.

De ca. 300,000 Kilo Koper (Tough Cake), overgesmolten oude Indische munt, door de N.H.M. op 12 Maart geveild, werden aldus verkocht: de groote blokken van f 50 tot f 51, en de kleine van f 50½ tot f 51.

VERFWAREN. Indigo. In dezelfde verhouding van 50 à 60 cs. onder de prijzen der laatste veilingen, hebben nog 140 Kn. Java nemers gevonden. De vraag blijft bepaakt en vinden de partijen, die boven deze verhouding gehouden worden, geene attentie.

Door de N.H.M. zal op Woensdag 29 April alhier geveild worden: 1454/2 en /4 Kisten Java Indigo, en te Rotterdam op Vrijdag 1 Mei: 1389/2 en /4 Kisten Java Indigo, onder voorbehoud deze hoeveelheden bij tijdige aankomst nog te vermeerderen met 200 Pikols. Beschrijving enz. in het volgende berigt.

Cochenille onveranderd.

Door de N.H.M. zal alhier op Woensdag 29 April geveild worden: 40 Kisten Java Cochenille, waarvan de beschrijving enz. in het volgende berigt.

Sapan- en Kadranghout. Bij kleine partijen zijn de noteringen te bedingen.

Kurkuma geheel zonder vraag.

O. I. Salpeter onveranderd.

ZIJDE. De Japansche Zijde, door de N.H.M. op 26 Maart te Rotterdam in veiling te brengen, bestaat uit:

25 Balen	Mino Seando (bourelets)	tax. f	16 à 20½
86 „	Aechasan (slips)	„ „	19½ „ 25½
12 „	Oshue (rédévidé)	„ „	20 „ 26
27 „	Isah	„ „	21½ „ 27
10 „	do. (bricks)	„ „	22 „ 28½
90 „	Maybash (dyepots, flotillons)	„ „	28 „ 36

per kilo, per Baal, netto gewigt met onzen, 1% goed gewigt en berekening van 1% veilingskosten, zonder kourtage voor den kooper, op 3 maanden of à kontant met 1% korting.

Veilingen.

DOOR DE NEDERL. HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Rotterdam, 26 Maart.
250 Balen Japansche ZIJDE.

Rotterdam, 27 Maart.
Ca. 200,400 Bossen BINDROTTING.

Amsterdam, 29 April.
1454/2 en /4 Kisten Java INDIGO,
40 „ „ COCHENILLE.

Rotterdam, 1 Mei.
1389/2 en /4 Kisten Java INDIGO.
Onder voorbehoud deze hoeveelheden bij tijdige aankomst nog te vermeerderen met 200 pikols.

DOOR PARTICULIEREN.

Rotterdam, 25 Maart. [1]
620 Kisten Java INDIGO.
5 „ Manila „
Rotterdam, [illegible]
1156/4 Kisten Chin. THEE.

[1] Deze veiling is voorloopig uitgesteld.

Te Pasoeroean 29 April 1863.

Suiker No. 16. ℔ pik. f 14.—	Olie (Klapper) ℔ pik. f 28.—
Rijst, (Witte) „ „ „ 8.—	„ (Katjang) „ „ „ 26.—
	Wisselkoers, Pari.

Ontvangen in 's Lands Pakhuizen te Pasoeroean tot en met den 29sten April 1863, Oogst 1862.

238,271-14 pik. suiker.
164,769-69 „ koffij.

Restant Produkten in 's Lands Pakhuizen te Pasoeroean op den 29sten April 1863.

39,077-39 pik. Suiker, oogst 1862,
12,333-02 „ Koffij „ 1862,

Restant Produkten in 's Lands pakhuizen te Bezoeki. op den 25sten April 1863.

13,242-33 pik. suiker, oogst 1862.

Te Batavia, den 6 Mei 1863.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia ... Per legg.	70.—	.....	afgedaan schaarsch.
Cassia Vera	.....	.....	niet aan de markt.
Cochenille	.....	.....	Idem.
Cubeben ... Per pic.	65.—	.....	„
Foelie No. 1 Benkoelsche	20.—	25.—	met weinig koopers.
Gom Elastiek ... Per pic.	28.—	.....	verkocht.
„ Benzoin	.....	.....	„
„ Dammar ... Per [illegible]	.....	.....	[illegible]
Gutta Percha	.....	.....	[illegible] gezocht.
Huiden, Koe	2.75	3.50	te plaatsen.
„ Buffel ... Per stuk.	3.—	4.—	te plaatsen.
Indigo	4.20	.....	late kwal. zeer schaarsch.
Japan Boomwas	85.—	110.—	afgedaan.
Kamfer, Japan, per Baht	.....	.....	zonder aanvoeren.
Koffij, Java	42.—	.....	zonder voorraad, nominaal.
„ Padang	.....	.....	niet ter markt.
Koper, Japansch	.....	.....	niets aan de markt.
Kruidnagelen ... Per pic.	42.—	.....	afgedaan.
Notemmuskaat No. 1 Benkoelsche.	.....	55.—	weinig vraag.
Peper, zwarte	13.50	15.50	afgedaan.
„ witte	.....	20.—	ontbreekt.
Rotting, Banjermassing	12.—	.....	verkocht.
„ Padang	.....	9.—	„ pik. afged. prijs geh.
Rijst, Indramajoe met zakken	.....	.....	Oogst Kadangh 30 à 35/m.
„ Witte Batavia 1e kwalit.	210.—	.....	weinig vraag, geringe voorraad.
„ „ „ 2e „	140.—	170.—	weinig vraag, geringe voorraad.
„ Carga	120.—	130.—	
„ Padang	.....	.....	
Sapanhout Manila in Entrep.	3.—	.....	lusteloos.
„ Bima ... Per pic.	2.—	2.90	„
Suiker No. 16	14.50	.....	geen voorr.
Tamarinde	6.—	.....	geen aanvoeringen.
Was	120.—	.....	zeer begeerd.
Tin, Billiton	85.—	.....	afgedaan.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 100½%.
„ „ „ „ 99% bij het Gouvernement.
„ Londen „ Zigt f 11.57½ afgedaan.
„ China f 2.85 per dollar nominaal.
„ Singapore f 2.90 per dollar, verkoopers.
„ Calcutta f 114 per 100 Cs. Rs. nominaal.

Spetiën.

Sovereins f 12.— à f 12.10 afgedaan.
Dukaten f 7.— oude.
„ f 5.75 nieuwe.
Mexikaansche Dollars f 2,85 nominaal.
Doubloenen roode f 39.— zonder voorraad
„ geele f 42.— „ „
Tien gulden stukken f 10.—
Chineesch goud in staven f 38.— per reaal.

Te Samarang, den 30 April 1863.

Koffij, f 42.— op levering geboden.
Suiker f 14.25 per pik. voor No. 16 in kraad. op levering geboden.
Indigo f 4.20 voor prima kwal. per Amst. t. afg. afwijk. soorten niet dan met groote reduktie te plaatsen.
Koehuiden, f 56.— per kodie. } Op levering aangeboden.
Buffelhuiden, f 50.— per kodie. }
Staart Peper Nog niet ter makt.
Rijst Ordinairwit, f 160.— à f 180.— } per koijang à 28 pik. zonder zakken; nieuwe oogst inkomende.
„ Java carga, „ 140.— à f 150.— }
„ vreemde carga soorten f 125.— naar kwaliteit.
Klapper Olie, f 32.—
Katjang „ 28.—
Rotting, f 10.— à 12.— Per pikol naar kwaliteit schaarsch.
Wisselkoers op Holland pari.
„ voor vrachten pari.

Te Soerabaya, 29 April 1863.

Arak ℔ legg. f 65.— Nominaal.	Rijst, witte ℔ koij. f 220 à f 240.—
Cassia Vera ℔ pik.	„ Carga ℔ koij. f 125 à f 160.—
Huiden, Koe ℔ pik. f 35.— @ f [illegible]	Sapanhout ℔ pik. f 3.— à f 4.—
„ Buffel ℔ pik. f 16.— @ f 18.—	Suiker No. 16 ℔ pik. f 14.— à f 15.
Koffij, Java ℔ pik. f 40.—	Tabaksbladeren ℔ pik.
„ West Ind. ber. ℔ pik. f 42.—	Tamarinde ℔ pik.
Kurkema ℔ pik.	Wisselkoers op Ned. pari à f 101.—
Lange Peper ℔ pik. f 10.— @ f 11.—	Vrachten ℔ last f 50.
Rotting ℔ pik. f 7 @ 8½.	

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia.

VAN DEN 1 TOT 5 MEI 1863.

Van Rotterdam per [illegible]

1 kistjes gemerkt W B.
1 „ B. Kopersmit & Co. Soerabaija.
1 „ gemerkt V S adres Straeter.

Van Amsterdam per Oceaan.

1 pakje Reynen, Hasscher & Co. Batavia.
1 kistje gemerkt C D & C no. 9.
1 „ „ A J 127.
1 „ „ C / A D B no. 1.
1 „ „ N T K.

Van Samarang per Petronella Catharina.

2 kistjes S. P. Oudkerk Pool Mr. Cornelis.

Van Tjilatjap per Alexander:

1 pakje Zonder merk.
1 kistje gem. E. J. V. d. N.

Van Nederland per Doggersbank.

1 pakje H. Kiel Soerabaija.
1 „ E. J. P. Privé, adres Wiltens de Dange & Co, Batavia.
1 kistje gem. D B Batavia.
1 „ „ H B O / M & C.

Van elk in deze Courant geplaatst stuk, dat geen name van den inzender, tijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet
H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Zaturdag 9 Mei 1863, N°. 57.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

In den nacht tusschen den 7 en 8 dezer is te Bekassi een vreeselijke misdaad gepleegd, die ons doet huiveren, wanneer wij er aan denken. Een dief had het voornemen om een karbouw te stelen. Daarin belet wordende sloeg hij over tot het zoogenaamd amok maken, en heeft 6 personen op de vreeselijkste wijze met een klewang gewond, waarvan er een, die eene wonde van anderhalf voet lang had (van af den schouder tot in den buik) weldra is bezweken. De vijf overlevenden zijn echter vreeselijk toegetakeld, zoodat een der slagtoffers, een meisje van 6 jaren, onmiddelijk eene amputatie van den bovenarm heeft moet ten ondergaan. De dader is zelf ook ligt gewond en bevindzich met zijne slagtoffers in het stadsverband. Het is blijkbaar dat die onverlaat met voorbedachten rade en uit teleurstelling en wraakzucht deze gruweldaad heeft bedreven. Wij zijn in principe tegen doodstraf, doch dezen gunnen wij den dood, en hopen dat die straf zoo spoedig mogelijk aan den onverlaat worde voltrokken: het is een bewezen feit; langwijlige regtsformaliteiten zijn dus onnoodig; de indruk van het gebeurde is versch. Wanneer nu die kerel morgen of overmorgen te Bekassi zelve wordt opgehangen, zal de indruk van deze hoogst regtmatige straf vrij wat heilzamer zijn, dan wanneer na maandenlange redekavelingen en beschouwingen in Raad en Hof de zaak uitgaat als eene — nachtkaars.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 6 TOT 8 MEI 1863.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Th. Elink Schuurman, A. Pruys van der Hoeven, J. Visser, van Padang. — A. D. J. Groeneniger, van de Reede. — W. G. A. Bauer, van Nieuwediep. — Tromphellez, van Benkoelen.

JAVA-HOTEL. Leonhart en Echtg., van Ambon. — van Andringa en Echtgenoot, van de Reede.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 6 TOT 8 MEI 1863.

Met het Ned. Ind. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis de 2de Luit. Filet en Cats, de Heeren H. de Bruyn, Echtgenoot en vijf kinderen, Tafelkruijer, Beeckfeldt, Pietermaat, van Hemert, van Rijck, van der Voort, Blume en Echtgenoot, Speltie, Mevr. Hovy, van Trappe met vier kinderen en Joosten, naar Samarang.

Met het Ned. Ind. stooms. *Ambon*, gezagv. Schol, de kapitein Saueressig, Echtgenoot en vijf kinderen, 2de Luits. Hilb en Ebbink, de Heeren Bertrand, Schultz, van Drongelen, Echtgenoot en zeven kinderen, Fredriksz, Bosch, Lebret en Echtgenoot, Abbink, Jacometti, Bezoet de Bie, van Kricken, Doornik, Muller, Bayer en Echtgenoot, Mevr. Schmidt, Tungom van Drongelen, Pangeran Soeria Ario Ningrat, Raden Wirio Koesoemo, benevens Z. M. troepen, naar Samarang, Soerabaija, Makasser en de Molukken.

Batavia. — Gedurende de maand Februarij 1863 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van . . . . ƒ 428,912,64

De ontvangst over de 2 eerste maanden van 1863 bedraagt . . . . „ 1,296,311.—

Hieronder is echter begrepen:

Aan fiktieve regten op uitgevoerde gouvernements produkten. . ƒ 239,973.21⁵

Aan terugbetaalde regten „ 17,853.86

„ 257,827,07⁵

Zuivere ontvangst . . ƒ 1,038,483,93⁵

Gedurende de 2 eerste maanden van 1863 is minder ontvangen dan over datzelfde tijdvak in:

1861 . ƒ 85,060.44

1862 . „ 496,301,97⁵

Pasoeroean. — Den 26sten April jl. des morgens omstreeks 9 uur verliet de Javaan Steman met twee ontbloote klewangs in de handen en in het wit gekleed, met een tulband op het hoofd en een koran onder den eenen arm, zijne woning in de negorij Kraton. Hij begaf zich naar de op eenigen afstand van daar gelegene stuikerfabriek Djacatra Oost, en deed aldaar een aanval op den heer, die zich in het woonhuis bevond.

Toen de heer hierop de vlugt genomen had, het achterhuis was uitgegaan en bij het overloop van de onoverdekte ruimte tusschen het woonhuis en de fabriek op den grond gevallen was, maakte de aanvaller, die inmiddels de buitengalerij was rondgeloopen, van deze gelegenheid geen gebruik om zijn plan — zoo hij er een gehad heeft — ten uitvoer te brengen, maar keerde integendeel naar den kant van den grooten weg terug. Hier werd hij spoedig door de verzamelde menigte met steenen geworpen en gedood, zonder dat hij iemand wonden had toegebragt.

Een bediende van den fabriekant, die hem zijne klewangs ontrukken wilde, heeft zich zelf daarbij aan de hand gewond. Ook bij deze gelegenheid heeft Steman geene pogingen aangewend om met de andere klewang die hij in de andere, nog vrij gebleven hand had, zijn tegenstander van zich af te stooten. Een der toeschouwers werd door een geweerschot, dat op Steman gerigt was, een ligte wonde aan den voet toegebragt. Bij het daarna gehouden onderzoek is gebleken, dat Sleman een dier goedaardige krankzinnigen was, die bij gebrek aan opzettelijk daarvoor bestemde bewaarplaatsen aan het toezigt hunner familiebetrekkingen worden overgelaten. Hij woonde bij zijn vader en moeder in, en leed sedert zijn 15de jaar aan vlagen van zinsverbijstering. Daar hij gedurende twaalf jaren, die sedert verloopen waren, nimmer eenig boos opzet aan den dag gelegd had, liet men hem zijne vrijheid. In het publiek vertoonde hij zich echter niet; hij hield zich bestendig in huis op, en bragt zijn tijd door met in den koran te lezen, omdat hij zich in het hoofd had gezet, dat hij santri was.

Bali (Maart). *Boeleleng.* — De weêrsgesteldheid was over het algemeen droog. De padi aanplant was grootendeels afgeloopen, het gewas stond vrij gunstig. De gezondheidstoestand der bevolking liet weinig te wenschen over.

De handel was vrij levendig. Er kwamen van 3 schepen onder Ned. vlag, metende te zamen 103 lasten, benevens 57 inlandsche vaartuigen te zamen groot 293 16/30 kojangs, terwijl vertrokken 2 schepen onder Nederlandsche vlag, metende te zamen 62 lasten, en vertrokken 48 inlandsche vaartuigen, te zamen groot 272 23/30 kojangs. De ingevoerde handelswaarde bedroeg ƒ 56,265,79, die van den uitvoer ƒ 64,394,08. De witte rijst kostte ƒ 7,50, de klapperolie ƒ 20 en de koffij ƒ 30 per pikol. Gevaccineerd werden 70 jongens en 67 meisjes.

Djembrana. — De gezondheidstoestand der bevolking liet veel te wenschen over; de gevaarlijke koortsen, welke onder de bevolking heerschten, namen in hevigheid toe. De bevolking hield zich met den landbouw bezig; vele sawahs waren reeds beplant. De handel was niet zeer levendig.

Sumatra's Westkust (Maart). — Na eene felle droogte van eenige dagen ontstond op den 14den Maart brand op de passar te Fort de Kock, die niettegenstaande de ijverige poging tot blusschen zoodanig aanwakkerde, dat binnen den tijd van één uur 56 huizen door het vuur werden vernield. De schade wordt op ƒ 16,000 begroot. Te Padang-Pandjang brandden op den 23sten daaraanvolgende de kazerne der 5de kompagnie van het 16de bataillon en den daarop volgenden dag 9 huizen, bewoond door Chinezen, af. Ook in andere gedeelten van dit gouvernement hadden branden plaats. Zoo werden den 6den Maart de kampong Passar-Baroe (Priaman), bestaande uit 27 huizen, en de kampong Si-Alogo (Ankola), bestaande uit 19 woningen, door het vuur vernield. De meeste dezer branden zijn gebleken door onvoorzigtigheid te zijn ontstaan. Van sommige is de reden niet met zekerheid op te geven. Over het algemeen beloofde de rijstoogst gunstige resultaten.

In de afdeeling XIII en IX Kotta's was de pokziekte uitgebroken. Van de 166 lijders overleden 42 en herstelden 65, zoodat nog 59 lijders onders onder behandeling bleven. Van bestuurswege werden de noodige maatregelen genomen om den voortgang dier ziekte te stuiten. Een sedert jaren afgebroken handelsverkeer van het landschap Boengoes in Dari (onafhankelijke Battak-landen) met Baros is onlangs weder op nieuw aangeknoopt.

Benkoelen (April). — Ter hoofdplaats Benkoelen is gedurende de maand April slechts één persoon door de natuurlijke pokken aangetast. In de geheele adsistent-residentie was deze ziekte bijna geweken, behalve in de afdeeling Lais, waar zij volgens berigt nog zeer erg heerschte. Ter hoofdplaats kostte de rijst van ƒ 5 tot ƒ 6,25 en in de binnenlanden, waar de oogst reeds was begonnen, van ƒ 2,50 tot ƒ 6,50 de pikol.

Zuider-en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Per telegraaf via Soerabaija zijn de volgende berigten, loopende tot den 2den dezer, ontvangen.

Demang Lehman moet zich volgens geruchten met 200 volgelingen op de grenzen van Koesan, vier marschdagen van Mengappan, ophouden. Pangeran Praboe Djaja, hadji Boejasin en Darma met hun aanhang schenen de Benoea-Ampat te hebben verlaten en naar het Amanditsche te zijn getrokken. De bende van Amin-Oellah is aangevallen geworden door een bevolkings-patrouille van Balangan en heeft bij die gelegenheid vijf dooden bekomen.

De bevolking in het Petapsche komt sedert onze vestiging te Awajang meer en meer tot rust. In de Doesoen was de stand van zaken vrij gunstig en gaf de bevolking van de Théwé en Mantalat bewijzen van goede gezindheid.

Uit de Kahajan zijn weder eenige opstandelingshoofden naar Bandjermasin afgekomen, om zich te onderwerpen.

Volgens de van de Oostkust ontvangen berigten zou in Tjantoeng eene bende muitelingen gevallen zijn, die aldaar de hoofdplaats moet vermeesterd hebben. Z. M. stoomschip *Celebes* is den 22sten April jl. met 50 bajonnetten onder kapitein van Vuuren derwaarts gezonden. Het stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* is dienzelfden dag naar Koetei vertrokken, om van daar met den adsistent-resident naar Poelo-Laut te stoomen, alwaar oneenigheden moeten zijn ontstaan tusschen pangeran Abdoel-Kadir en pangeran Koelawa. De berigten van de Zuider-afdeeling luidden gunstig.

(*Jav. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op

Vrijdag den 15den Mei 1833,

des morgens ten 9 ure, aan het Gouvernements-hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie met opgave van titels te rigten aan den ADJUDANT VAN DIENST.

BATAVIA, den 5den Mei 1863.

De Ridmeester Adjudant,
Jhr. H. W. L. DE KOCK.

EXTRAKTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, den 5den Mei 1863. (No. 39.)

(Staatsblad no. 49.)

Gelezen de missive van den minister van Kolonien van 7 Maart 1863, Lt. APZ, no. 61/307, daarbij aanbiedende een afschrift van 's Konings besluit van den 2 Maart te voren, no. 57, houdende intrekking en buiten werking stelling van Hoogst Deszelfs besluit van den 2 Junij 1862, no. 80 (Indisch staatsblad no. 99);

Luidende gemeld Koninklijk besluit als volgt:

No. 57.

WIJ WILLEM III, *bij de Gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Op de voordragt van onzen minister van koloniën, dd. 28 Februarij 1863, Lt. APZ, no. 19;

Gelet op Ons besluit van den 3den Junij 1862, no. 80, waarbij:

1o. met wijziging in zoover van art. 1 § *b* van het Koninklijk besluit dd. 13 Julij 1845, no. 70, van Ons besluit dd. 28 October 1849, no. 68 en van art. 2 van Ons besluit dd. 11 September 1849, no. 80, is bepaald:

dat bij de berekening van het pensioen der burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, naar de grondslagen van het reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 April 1837, no. 72, voor de helft en dus *twee* jaren voor *één* jaar als Oost-Indische diensttijd in aanmerking komt de tijd, gedurende welken Oost-Indische ambtenaren met verlof in Nederland, *na* de dagteekening van Ons gemeld besluit van den 3den Junij 1862, no. 80:

a. Onzentwege worden belast met dienstverrigtingen ten behoeve der koloniën, mits die dienstverrigtingen langer dan zes maanden duren:

b. overeenkomstig de bestaande verordening zitting hebben in den Raad van State;

2o. de voorschreven diensberekening alsmede van toepassing is verklaard op de door onzen minister van koloniën, krachtens art. 1 van Ons besluit van 11 September 1861, no. 80, na de dagteeking van Ons meergemeld besluit van den 3den Junij 1862, no. 80, te verleenen verlenging van verlof aan Oost-Indische ambtenaren, die hier te lande bereids met dienstverrigtingen ten behoeve der koloniën, Onzentwege zijn belast:

Hebben goedgevonden en verstaan:

In te trekken en buiten werking te stellen Ons voorschreven besluit van den 3den Junij 1862, no. 80.

Onze minister van Kolonien is belast met de uitvoering dezes.

's GRAVENHAGE, *den 2den Maart* 1862.
(Get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën,
(Get.) J. D. FRANSEN VAN DE PUTTE.

Accordeert met deszelfs origineel:
De Sekretaris Generaal bij het Ministerie van Koloniën,
(Get.) FEITH.

Voor eensluidend afschrift:
De Sekretaris-Generaal,
(Get.) FEITH.

Is goedgevonden en verstaan:

Van het vorenstaande bij deze aanteekening te houden.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 5den Mei 1863. (No. 40.)

(Staatsblad no. 35.)

Gelezen de missive van den minister van Koloniën van 8 Maart 1863, Lt. APZ, no. 5/313;

Gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings te bepalen, dat de van verlof uit Nederland terugkeerende onderwijzers, wanneer geene betrekking gelijk aan de laatstelijk door hen bekleede vakant is, tijdelijk op een minder aktiviteitstraktement en in eene mindere betrekking zullen kunnen worden geplaatst, doch dat alsdan het ontbrekende aan het laatstelijk door hen genoten aktiviteits-traktement uit 's lands kas zal worden bijgepast.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 5den Mei 1863. (No. 41.)

(Staatsblad no. 51.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met aanvulling van het vastgestelde bij het besluit van 7 December 1860, no. 8 (staatsblad no. 112), te bepalen, dat het Chineesch bestuur in het gouvernement Sumatra's Westkust zal bestaan uit:

één luitenant in de Padangsche bovenlanden, gevestigd te Padang-Pandjang. of te Fort de Kock.
één „ te Priaman,
één „ „ Siboga,
één „ „ Baros,
één „ „ Singkel,
één „ „ Goenoeng Sitoli (Nias),
één „ „ Poelo Tello (Batoe-Eilanden.)

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 7den Mei 1863 (No. 8.)

(Staatsblad no. 52).

Gelezen de missive van den minister van Koloniën van 7 Maart 1863 Lt. AAZ, no. 24/294, daarbij mededeelende, dat de Koning bij kabinetsreskript, van 3 Maart 1863, no. 64, heeft goedgekeurd het Indisch besluit van 24 December 1862 no. 1, waarbij onder die nadere goedkeuring, met wijziging in zoo verre van art. 1 van het reglement nopens de teerkosten, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 15 October 1859 no. 73 (staatsblad no. 109), is bepaald, dat de reizende ambtenaren in de Molukkes het hun toegelegde daggeld slechts zullen genieten over de dagen, gedurende welke zij werkelijk hunne tournées hebben gedaan of hunne [illegible] hebben verrigt op of naar de plaatsen hunner zending, buiten het [illegible] vaartuig, waarmede zij zijn overgevoerd, onverschillig of zij hun nachtverblijf aan boord houden en dus ook in voeding vallen op dat vaartuig;

Is goedgevonden en verstaan:

Van het vorenstaande aanteekening te houden.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal: van *Nederlandsch-Indie:*
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 7den Mei 1863 (No. 20.)

Gelezen de missive van den minister van Koloniën van 5 Maart 1863 Lt. AAZ, No. 19/281;

Gelet enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Krachtens magtiging des Konings, met intrekking van de thans op de begrooting voorkomende posten voor bezoldiging van personeel bij de houtstapelplaats te Samarang:

a. bij die stapelplaats in dienst te stellen:

een opziener op eene bezoldiging van . . . . . ƒ 300.— 's maands.
een klerk boekhouder op eene bezoldiging van . . „ 120.— „
een mandoer op eene bezoldiging van . . . . . „ 10.66⁵ „
twee wachters, ieder op eene bezoldiging ƒ 4 's maands of te zamen . . . . „ 8. „

b. te bepalen, dat voor klerken gelden ten dienste van meermelde stapelplaats op de begrooting zal worden uitgetrokken eene som van . . . . . „ 25.— „

Te zamen . . . . . ƒ 463.66⁵ „

(*Vier honderd drie-en-zestig gulden, zes-en-zestig en een halve cent*) 's maands.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal: van *Nederlandsch-Indie:*
De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

Civiel Departement.

Benoemd:

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR IN HET GOUVERNEMENT CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN.

Tot kontroleurs der eerste klasse, de kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Lampongsche Distrikten A. L. H. A. Nagel en de kontroleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang G. J. Gersen.

Tot kontroleurs der derde klasse, de ambtenaren ter beschikking bij het binnenlandsch bestuur in het gouvernement Sumatra's Westkust G. G. de de Villeneuve en J. F. Loudon jr.

Gesteld:

Tot beschikking van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, de geëmploijeerde ter algemeene sekretarie P. Mijer jr.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot eerstaanwezend genie officier te Tjilatjap, de majoor der genie en sappeurs B. A. de Quaij, chef van het tweede der bureau genie direktie.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Bevorderd:

Tot kapitein bij het 15de bataillon, de eerste luitenant-adjudant J. H. van der Schalk, van het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden.

BRITSCH-INDIE.

De geheele Britsche armee telt thans 221,000 man, waaronder echter de inlandsche troepen in Indie niet zijn begrepen. Genoemd cijfer geeft alzoo eene vermindering aan van 7000 man. De Britsch-Indische kas betaalt voor 72,676 man in effektive dienst en 9,349 man welke in de depôts liggen. Dit getal duidt dus tevens aan dat 3,223 man minder in Indische dienst en 1725 man meer in depôt liggen dan verleden jaar. Wij zien echter niet in, waarom de depôts grooter zijn dan in het vorige jaar. De parelvisscherij te Arepa op Ceylon is op den 9den Maart l.l. aangevangen en zal gedurende eene maand worden voortgezet, zoo geene ziekte onder de werklieden uitbreekt, iets wat geen vreemd verschijnsel is. De vijf eerste dagen der visscherij hebben 1,034,000 pareloesters opgeleverd, eene waarde hebbende van £ 6,550 (ƒ 78,612). De heer Faviell, de aannemer van den spoorweg tusschen Colombo en Kandy, is met zijn werk aangevangen, krijgende hij van uit Bombay de noodige arbeiders en trekbeesten.

De *Victoria*, het eerste vaartuig der nieuwe stoombootlijn, vertrok van Bombay naar Aden op den 17den Maart. Eerstgenoemde stad zal nu eene wekelijksche kommunikatie hebben met Engeland. Calcutta kan echter nog niet op eene wekelijksche gemeenschap rekenen, aangezien de schepen der Messagéries in plaats van twee malen, slechts eens per maand dienst doen.

Landbouwkundige tentoonstelling te Calcutta.

Aanstaande Januarij zal er te Calcutta eene landbouwkundige tentoonstelling plaats hebben. Er zullen drie hoofdafdeelingen zijn van ten toon te stellen voorwerpen, als:

A. *Vee en pluimgedierte.*
B. *Landbouw-werktuigen.*
C. *Produkten.*

Eerste afdeeling. Deze zal bestaan uit: 1o. stieren, ossen, koeijen, buffels. 2o. Paarden. 3o. Schapen en geiten. 4o. Varkens. 5o. Hoendersoorten. 6o. Kalkoenen. 7o. Ganzen en eenden. 8o. Duiven. 9o. Konijnen,

Tweede afdeeling. Deze zal bevatten: 1o. Ploegen, eggen, etc. 2o. Dorschmachines. 3o. Zaagmolens. 4o. Korenmolens. 5o. Suikermolens. 6o. Oliemolens. 7o. Boonen-Vermalers. 8o. Irrigatiepompen. 9o. Machines ter zuivering van katoen. 10o. Diverse werktuigen.

De derde afdeeling zal bestaan uit: 1o. Zaad-, peul- en knolvruchten. 3o. Vezelstoffen, katoen. 4o. Ruwe zijde. 5o. Droogerijen en verfstoffen. 6o. Oliezaden. 7o. Indigo. 8o. Tabak. 9o. Thee en koffij. 10o. Timmerhout. 11o. Diverse voortbrengselen.

De tentoonstelling zal gehouden worden te Calcutta op de Belvedere, nabij het paleis van den gouverneur, waar de schouwplaats eene uitgebreidheid zal hebben van 35 acres.

Zij zal op den 18den Januarij 1864 aanvangen en eindigen op Zaturdag den 23sten. Op den laatsten dag zal er eene tentoonstelling zijn van bloemen, vruchten en groenten, terwijl ook op dien dag de prijzen zullen worden uitgedeeld. De inzending van produkten en werktuigen is tot 31 December e.k. open, terwijl de levende have vóór of op den 16den Januarij moet worden ingezonden. De kommissie belast zich met de voeding van het vee en pluimgedierte.

(*The Friend of India.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

Holland op zijn Smalst.

In verband met de aankondiging van de openstelling der geldleening voor de doorgraving van Holland op zijn smalst, laten wij hier den hoofdinhoud van het prospektus der Amsterdamsche kanaal-maatschappij volgen. Hoewel onderscheiden punten, daarin voorkomende, reeds vroeger van tijd tot tijd aan onze lezers zijn medegedeeld, hebben wij gemeend een en ander, om het verband van het geheel niet te verbreken, te moeten herhalen.

Door den aanleg van het kanaal door Holland op zijn smalst zal aan de nederlandsche kust aan de Noordzee, tusschen de Hanzesteden en Engeland, eene haven worden geopend, in overeenstemming met de tegenwoordige eischen van de vaart, en de rol, die ons vaderland zal te vervullen hebben, zoodra de spoorwegen tot stand gekomen en de verschillende rigtingen verbonden zullen zijn met het europeesch spoorwegnet. Het geldt niet slechts een nationaal, maar ook een algemeen internationaal belang. De haven zal zijn nabij Wijk aan zee, met eene wijdte van 290 el en eene diepte van 8 tot 9 el onder gewoon laagwaterpeil. Het kanaal rigt zich langs het Wijkermeir, Zaandam en Amsterdam, door het diepste deel van het Y beoosten Amsterdam tot aan den afsluitdijk bij de Zuiderzee. Het kanaal is gemiddeld 80 el breed en op sommige plaatsen 100 el en breeder, ter tegemoetkoming van het bestaand binnenlandsch verkeer. Het kanaal van Suez, mede voor den grooten wereldhandel bestemd, heeft eene breedte van 80 el. De sluizen aan de Noordzee worden gebouwd achter eene binnenhavenkom, in overeenstemming met de afmetingen van het kanaal. De voorhaven voor de sluizen bij de Zuiderzee zal eene veilige ruimte aanbieden tot berging van 300 schepen, van de grootte als tegenwoordig aldaar varen. De onderneming zal aan de groote zeeschepen gelegenheid geven met onaangebroken lading binnen 3 uren tijds den afstand van de Noordzee tot voor Amsterdam af te leggen. Dit vordert thans door het Groot Noord-Hollandsch kanaal van het Nieuwediep in den regel vele dagen, terwijl bij strenge vorst vaak voor de groote scheepvaart alle gemeenschap met de zee en de hoofdstad wordt gestremd. Het Groot Noord-Hollandsch kanaal is 79 kilom. (N. M.) lengte. De nieuwe waterweg door Holland op zijn smalst heeft 23 kilom. (N. M.) De afstand tusschen Amsterdam en de Noordzee wordt dus met 56 kilometers (N. M.) verminderd. De door inpoldering te verkrijgen landerijen bedragen 6000 bunders. De bekende rijke kleibodem en bijzonder gunstige ligging verzekeren aan deze gronden eene hooge waarde.

Het groote belang dezer onderneming behoeft geene verdere toelichting. Reeds gedurende eene reeks van jaren is het projekt der doorgraving in de openbare meening doorloopend aan de orde van den dag geweest, en zijn de beraadslagingen over het ontwerp in de beide Kamers der Staten-Generaal gevoerd, door geheel Nederland met hooge belangstelling gevolgd en de uitslag in het buitenland met toejuiching begroet. Niet slechts voor Amsterdam is de verkrijging van een korter weg een hoofdvereischte, de van alle oorden des lands bij de regering ingekomen adressen van adhaesie strekken genoegzaam ten bewijs dat niet uitsluitend lokaal belang, maar de bloei van geheel het vaderland met het graven van het kanaal in naauw verband staat. Het groot Noord-Hollandsch Kanaal voldoet niet aan de eischen van den tegenwoordigen tijd. Verkorte en min kostbare middelen van gemeenschap zijn de groote voorwaarden van bloeijenden handel. Zijn deze door het Noordzee-kanaal verkregen, dan kan Amsterdam niet slechts zijn hoog standpunt in de handelswereld blijven handhaven, maar ook nieuw voedsel vinden voor zijn door groote kapitalen gesteunden ondernemingsgeest, en verbonden aan het groote spoorwegnet, in het bezit der belangrijkste koloniale markt van Europa, gesteund door de zich in Nederland en Duitschland ontwikkelende industrie, op het vasteland met Londen en Liverpool wedijveren. Aan de produkten van landbouw en veestapel wordt door de nabuurschap van Engeland een nieuwen weg ontsloten en de nationale rijkdom belangrijk vermeerderd door de aan de onderneming verbonden landaanwinning van 6000 bunders. Het cijfer, waarop de kosten van uitvoering van het werk door de deskundigen geraamd zijn, bedraagt ƒ 18,000,000, de duur wordt op zeven jaren geschat. De statuten, door de ministers van binenlandsche zaken en financiën goedgekeurd, laten echter de gelegenheid open, om ook de bijdragen van ƒ 3,000,000, door de gemeente Amsterdam aan de onderneming toegezegd, in het belang der zaak aan te wenden. Hierdoor is het tot stand brengen van het grootsche werk voldoende tegen misrekeningen en ongunstige eventualiteiten gewaarborgd. De inkomsten spruiten voort: 1o uit de kanaal- en haven-exploitatie, 2o uit de opbrengsten van de aan te winnen gronden. Ten aanzien der kanaal- en havenexploitatie kan met het oog op de bestaande scheepvaart, vertegenwoordigende cirka 700,000 ton, de uitbreiding der stoomvaart, zonder overdrijving op cirka een milloen ton beweging 's jaars gerekend. De onderneming mag geen hooger regten van scheepvaart heffen dan het tarief op het groot Noord-Hollandsch kanaal aangeeft, zoo als dat bestond op 5 December 1861. Een millioen ton beweging zou, volgens dat tarief, vertegenwoordigen een jaarlijksch inkomen van p. m. ƒ 200,000. Hierbij te voegen het batig saldo eener stoomsleepdienst en de havengelden voor die schepen, welke tot het heffen van zoodanig regt aanleiding zullen geven en toevallige baten. De overige inkomsten der onderneming worden getrokken uit de opbrengst der in te polderen gronden, die op eene oppervlakte van 6000 bunders geschat worden in het westelijk Y en in het Wijkermeir en het oostelijk Y aan deze zijde van den afsluitdijk bij Pampus. Aan de onderneming is bij de wet het uitzigt gegeven, wanneer dit haren bloei kan bevorderen, op eene aanzienlijke vermeerdering van grondbezit aan gene zijde van genoemden dijk. Omtrent de waarde der gronden is ook van Regeringswege een speciaal onderzoek ingesteld. Naar het oordeel van deskundigen, kan voor de taxering der met Yslib overdekte gronden als maatstaf genomen worden de waarde van den Buiksloterham en van de landerijen in de zoogenaamde Streek in Noord-Holland, tusschen Hoorn, Enkhuizen en Medemblik, en de thans buitendijks gelegen gronden aan den oever van het Y en het Wijkermeir.

Uit het regeringsonderzoek is gebleken, dat ƒ 2000 per bunder kan worden aangenomen als gemiddelde waarde der gronden onder Velzen, Beverwijk, Wijk aan Zee en Duin, dat de doorgaande waarde der gronden in den Purmer is ƒ 1800, en dat in den Beemster vele gronden van de beste soort voor ƒ 2500 per bunder verkocht worden. De onderneming stelt zich voor ongeveer slechts 200 bunders te bestemmen voor woningen, pakhuizen, [illegible] en fabrieken.

ENGELAND.

Thans, nu de feesten ter gelegenheid van den intogt van princes Alexandra van Denemarken en het huwelijk van den prins van Wallis reeds lang voorbij zijn, is men tot de ontdekking gekomen, dat het aantal ongelukken, daarbij voorgevallen, veel grooter is dan eerst werd opgegeven. Vele personen toch hebben ernstige wonden en kneuzingen ontvangen, waarvan men in den beginne nagenoeg niets had vernomen, terwijl voorts van personen, die ten gevolge hunner wonden in het hospitaal waren gebragt, sedert ettelijke zijn overleden. Even als de koningin heeft de prins bij den lord-mayor der hoofdstad de noodige informatien ingewonnen, betereffende deze ongelukkigen, ten einde de familien der slagtoffers, voor zoover het mogt blijken noodig te zijn, op voldoende wijze te kunnen ondersteunen.

— Het spreekwoord: „Lang borgen [illegible] kwijtschelden" heeft zich voor eenige dagen bij de regtbank voor de faillissementen te Londen bevestigd in de uitbetaling van twee sedert lang insolvent verklaarde boedels. De eerste [illegible] uitbetalingen geschiedde aan de schuldeischers of hunne [illegible] wegens gelden.

aan hen verschuldigd door de firma Bourrough, bankier te New-Scarum, failliet verklaard in 1810; dus reeds 53 jaren geleden. Het andere geval was de liquidatie der firma Spork en Brydges, handelaars in galanterie-waren, aan het Strand te Londen, gefailleerd in 1753; derhalve eene afdoening na verloop van 110 jaren.

— Volgens berigt uit Korfu van 3 dezer was daar het plan gevormd om, onder het voorzitterschap van den aartsbisschop, eene *meeting* te houden in het belang der inlijving bij Griekenland. De bevoegde magt is echter tusschen beide getreden en en heeft het houden dier bijeenkomst belet. Het komité der *meeting* is voornemens bij de Engelsche regering protest daartegen aan te teekenen.

— De Zuidkonfederatie haakt naar erkenning door Europa en begint thans, om daartoe te geraken, krachtige, bijna geweldige middelen te gebruiken. Zoo is in het kongres te Richmond het voorstel gedaan, dat president Jefferson Davis met 1 Mei a. s. al de diplomatieke agenten bij de vreemde regeringen, welke het Zuiden niet erkend hebben, zal terugroepen. Gaat het voorstel door, dan zullen waarschijnlijk al die agenten naar Amerika terugkeeren, want het laat zich niet voorzien dat vóór bovengenoemd tijdschip een der vreemde staten het Zuiden zal erkennen. Maar de aanneming van het voorstel is twijfelachtig; het Zuiden toch heeft er belang bij agenten in Europa te hebben, en ofschoon deze niet officiëel erkend zijn, hebben zij met de ministers van buitenlandsche zaken bijeenkomsten, waarin zij de belangen van het Zuiden bepleiten, terwijl zij voorts ook werkzaam zijn om de publieke opinie daarvoor te winnen. In genoemde lands-vergadering is tevens voorgesteld, dat te beginnen met 1 Mei a. s. de vreemde konsuls in de Zuider-staten niet langer eenig gezag kunnen uitoefenen, indien zij niet het exequatur van het gouvernement te Richmond gevraagd en gekregen hebben.

— De zaak van den advokaat Glover tegen den graaf de Persigny en den heer Billault werd andermaal voor de regtbank der hoofdstad behandeld. Het verzoek van den eischer om het proces onmiddelijk in Engeland voort te zetten en het bevel te herroepen, waarbij de in Frankrijk zitting houdende kommissie verlof heeft bekomen om het uitbrengen van haar rapport tot 30 April uit te stellen, werd door den president van de hand gewezen, op grond dat er geene voldoende gronden waren aangevoerd, om die herroeping te regtvaardigen. Glotver deelde op nieuw verschillende bijzonderheden mede omtrent zijne geruchtmakende overeenkomst met de Fransche ministers. Daaruit bleek ook nog, dat de heer Bonard, sekretaris van den heer Billault, de ridder Saint-André, chef der afdeeling voor drukperszaken, en ook de heer Collet Meygret meer in de transaktie met den *Morning Chronicle* betrokken waren, dan men gedacht had. Ook verklaarde Glover, dat graaf Persigny aan latere eigenaars van genoemd blad de aanzienlijke som van £ 26,000 had betaald, voor het schrijven van artikelen ten gunste van het Fransche gouvernement, alsook dat een der voornaamste getuigen in zijne zaak door den graaf was omgekocht en naar Amerika gezonden. Nu het verzoek van advokaat Glover is geweigerd, zal men waarschijnlijk niet voor het begin van Mei a. s. iets naders omtrent het proces vernemen.

MANILA.

Op de Philippijnen gaan de zaken haar gewonen gang. Bij een onlangs verschenen gouvernements besluit zijn aan de zich daar vestigende vreemdelingen alle voorregten toegezegd, welke de geboren onderdanen der Spaansche kroon genieten. De *Diario* bevatte onlangs onderscheidene artikelen, die het groot voordeel van vrij handelsverkeer aantoonden, en waarin dan ook werd aanbevolen, om de ondernemingen van vreemdelingen op gebied van handel en nijverheid zoo veel mogelijk aan te moedigen.

Brieven uit Antique, eene plaats op het eiland Panay, berigtten, dat er veertien schokken van aardbeving zijn gevoeld op den 5den Maart, waarvan enkele zoo hevig waren, dat de kerkklokken er van aansloegen. Den volgenden dag werden die schokken herhaald.

Op 31 Maart kwam per schip *Margarita* zijne Excellentie de Koninklijke kommissaris van Administratie, Don Patricion de la Escosura met een talrijk gevolg te Manila aan. Het hoofddoel van de komst van dien waardigheidsbekleeder is de hervorming der administratie in de geheele kolonie.

(*Overland China Mail.*)

CHINA.

Het oorlogsnieuws is niet overbelangrijk. De Engelsche Minister Sir Bruce schijnt bij voortduring eene zeer voorzigtige en stipte gedragslijn te volgen ten opzigte van het verkrijgen van grondgebied in China. Te Shanghae is men onder den handelstand tamelijk uit het veld geslagen door een schrijven van dien staatsman op de aanvrage van de zijde der aldaar gevestigde Engelschen om een gemeentebestuur op te rigten en de in het vreemdenkwartier wonende en handeldrijvende Chinezen van belastingen te ontheffen die de mandarijnen opleggen. Sir Bruce heeft namelijk in zijne depêche te kennen gegeven, dat de koncessie aan Engelsche onderdanen te Shanghae verleend, om zich daar daar te vestigen, geenszins een afstand van grondgebied is geweest aan de Britsche kroon maar bloot eene toestemming aan Engelsche onderdanen om dáár te wonen en te handelen, en dat de streek gronds op die wijze verkregen wel wezenlijk Chineesch grondgebied blijft en dus ook onderhevig blijft aan Chinesche belasting. Wel was vroeger tusschenkomst of bemoeijing van Chinesche overheden in dit vreemdenkwartier ter bescherming der Engelsche onderdanen ontzegd, doch door de handelingen der vreemdelingen zelven is deze koncessie geheel gewijzigd geworden, daar zij in hun midden Chinezen hebben toegelaten tegen betaling van hooge huur op dien door Europesche bajonetten beschermde plaats, zoodat het vreemden kwartier thans in eene volkrijke Chinesche stad is herschapen met ettelijke Europesche ingezetenen. Het noodwendig gevolg van dit alles zal moeten zijn, dat Shanghae eene vrijhaven worde met een gemengd municipaal en konsulair bestuur onder de vereenigde bescherming der mogendheden in traktaat met China.

De Engelsche konsul Gibson te Tient-Sin, die gedurende een uitval tegen de Nienfei rebellen eene belangrijke hoofdwonde had ontvangen, is aan de betere hand; de opstandelingen zijn verslagen en op eerbiedigen afstand terug gedreven.

Het „korps van Ward" verkeert in een zeer gedemoraliseerden toestand, hoofdzakelijk tengevolge van de kuiperijen en knevelarijen der Mandarijnen, die derhalve gehaat zijn bij de gedisciplineerde Chinezen, welke zeer veel achting voor hunne Europesche aanvoerders betoonen. Die demoralisatie is vooreerst oorzaak geweest van de dubbele faillure ter ontzetting van Foe-Shan dat door de Taipings belegerd werd, en thans spreekt die ten duidelijkste uit den militairen opstand, die onder de vroeger zoo ordelijke troepen is uitgebroken te Sunkiong, hun hoofdkwartier, waar zij 's nachts eenige mandarijnen hadden opgeligt om hen te dooden, uit weêrwraak wegens het ontHoofden van twee hunner makkers. Door tusschenkomst van de Europesche officieren is echter de orde weer hersteld en hebben de woelwaters de gevangen mandarijnen weer aan hunne chefs overgegeven. Majoor Gordon is thans door Prins Kung en den Engelschen Minister te Peking benoemd als kommandant van genoemd korps, en er is hoop dat de tegenwoordige expeditie die tegen Foe-Shan wordt georganizeerd, beter zal slagen.

De ongeregeldheden die in het Westelijk deel der provincie Kanton hebben geheerscht, beginnen een meer ernstig karakter aan te nemen. De oorlogvoerende partijen zijn de Poenti (Lands kinderen) ter eener zijde, en de Hakkas (vreemdelingen) zijn hunne tegenstanders. Deze laatsten zijn zoowel Chinezen als de eerstgenoemden. Zij kwamen voor eeuwen op het grondgebied van Kanton tengevolge van eene staatkundige verdeeldheid in hunne vroegere woonplaats, doch worden door de oude bewoners van Kanton nog immer als vreemdelingen aangemerkt. De tegenwoordige oneenigheid ving aan bij wijze van familietwisten, welke verdeeldheden in den beginne door de Mandarijnen niet geteld worden en thans een dreigend aanzien bekomen. Men zegt dat de Hakkas vijfhonderdduizend mannen op de been hebben en reeds in het bezit zijn van zeventig distrikten, en de wreedheden die van beide zijden worden bedreven moeten allerafgrijselijkst zijn. De overheden te Kanton hebben eindelijk begrepen, dat er troepen moesten worden afgezonden om dezen binnenlandschen oorlog te onderdrukken, en hebben een grabbelzoodje van 7000 Chinezen derwaarts gezonden, welke ongelukkige expeditie onmiddelijk uit het veld verslagen en verstrooid is geworden.

Thans is men bevreesd voor een aanval der Hakkas op Kanton zelve.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR.
Mei	2	Hamburg	Carl & August	P. C. Nielsen	Cardiff	27 Jan.	Singapore
"	4	Spaansch	Voladora	M. F. de Villabase	Manila	8 April	Falmouth
"	5	Engelsch	Humphrey Nelson	J. Chelleso	Cardiff		Shanghae.
"	6	Amerikaansch	Nor wester	J. Crocker	Melbourne	6 April	Singapore
"	—	Engelsch	Assyrian	A. Mearns	Londen	14 Febr.	Shanghae
"	7	"	Bristow	J. S. Justice	Liverpool	27 Dec.	Singapore

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
Mei	7	Ned. Indisch	brik	Sicilie	Leonhardt	Maroehoe	5 April	W. Cores de Vries.
"	—	Engelsch	bark	Knight	H. Watson	Liverpool	29 Nov.	Büsing Schröder & Co.
"	—	Ned. Indisch	schoen.	Srie Bintang	Tjan Tjaengten	Mentok	27 April	Gezagvoerder.
"	8	"	bark	Djoedoel Wadoel	Sech Ta-alip	Palembang	16 "	. . . .

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Mei	7	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Samarang
"	—	"	"	Ambon	F. A. Scholten	Sam., Soer. Mak. Tim. en Molukk.
"	—	"	bark	Ellen	F. A. P. Wentholt	Samarang
"	—	Amerikaansch	oorlogsk.	Jamestown	C. Price	Koersst. om de N. O.
"	8	Nederlandsch	bark	Cornelis Anthonie	R. J. Reynders	Soerabaija

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	d' Elmina	A. F. A. Horner	Soerabaija	J. Cézard & Co.
	"	Doggersbank	J. W. H. Nuss	"	Jacometti & Co.
"	bark	Watergeus*	H. R. Giezen		van Ommeren, Rueb & Co.
"		Kon. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack		"
"	"	Noordster*	J. Luteyn		Maclaine, Watson & Co.
"	"	Schoonderloo*	J. K. Otto		Metzendorff, Willmans, R. & Co.
"	"	Tollens*	van Hagen		Büsing, Schröder & Co.
"	"	Australie	R. D. Jochems	Inavarij	B. Kopersmit & Co.
"	brik	Wildeman	Driest	Tjilatjap	"
"	schip	Oceaan	C. J. Dockten	Nederland via Soerabaija	"
"	bark	Abel Tasman	J. B. Bijker	Nederland	"
"		Alexander*	A. Dekker	Soerabaija	"
"	"	Louise Kroonprinces van Zweden	J. van der Linden	Soerabaija	Haager & Schuurman.
Ned. Indisch	brik	Zwaluw*	P. Bloem		"
	bark	Jane*	de Jong		P. Landberg & Zoon.
"		Josephine*	Keypers		"
"	"	Soedenoer*	Said Hamid	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
"	schip	Maria Henriëtte*	J. Winter	"	B. Kopersmit & Co.
"	brik	Gapsoen*	Puré		Borneo Comp. Limited.
"	bark	Lachmadie*	J. Prins		Coulster.
Engelsche	schip	William Stevenson*	Hellenbrog		Maclaine, Watosn & Co.
	bark	Record*	Butcher	Soerabaija	"
"		Knight*	H. Watson		Büsing, Schröder & Co.
Zweedsche	brik	Mary*	Silfversparre		J. Cézard & Co.
Hanov.		Johann Heinrich*	Wulff		C. Bahre & G. Kinder.
Mecklenb.	bark	Vision*	Westendorff		"

De partikuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	VAN	DATUM.
April	23	Ned.	bark	Johannes Martinus.	Kooij	Batavia	22 April
"	24	N. I.	"	Pylades	de Gee	Padang	15
"	28	Ned.	"	Fortuna	de Ligny	Rotterdam	10 Jan.
"	29	"	"	Mathilde	Fekkes	Amst.	11 "

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAG.		NAM. DER SCHEP.	GEZAGV	BESTEMM.
Engelsch	bark	Christien Rankin	Derval	
Pruis	schip	Graaf Eulenburg	Meijer	
Nederlsch	bark	Johannes Martinus	Kooij	
"	brik	Machtilda	Fekkes	Soerabaija

Aangekomen schepen te Soerabaija.

DATUM.			VLAG.	NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April.	23	bark	Hamb.	Mathilde	Petersen	Batavia.
	26	"	Ned.	Susanna Cornelia	van de Vijver	Boeleleng.
"	27	"	"	Emergens	Smit	Nederlad.
"	—	"	"	St. Helena	Pille	Samarang.
"	38	"	"	Dageraad	Ulrich	Batavia.
"	30	"	Zweed	Sydpolen	Geirtz	"

Vertrokken schepen van Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
April.	24	Ameri.	bark	Mary Whitridge	Ceesijr	Japan.
"	27	Ned.	"	Minister van Hall	de Haas	A.v.P.en P.
"	—	"	"	Grootmeest. Nation.	Giesse	Ned.v.Pan.
"	—	Zweed.	"	Ludvig	Englund	Nederland
"	29	Ned.	"	Maria L. Antoinette.	Muijsson	China
"	30	N. I.	"	Bintang Begingsir	Hadji Moh. Kasim	Grissee

In lading liggende schepen te Soerabaija.

		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	bark	Piet. Schoenmakers.	v. Varelen	Nederland
Engelsche	"	Leading Star	Graham	
Nederlandsch	"	Vrede	van der Plas	
"	"	Vertrouwen	de Vos	"
"	"	Robertus Hendrikus	Muller	
"	"	Henriet G. Susanna	Munnich	
"	"	Mathilde	Petersen	Sydney
"	"	Emergens	Smit	
Engelsche	"	John Matthie	Williams	
Nederlandsch	"	Maria L. Antoinette	Muijsson	Nederland
"	"	Christian	Bencher	InReparatie
"	"	Soerabaya Packet	Olivier	Nederland
"	"	St. Helena	Pille	
"	"	Remigius Adolphus.	Forbes Browning.	
"	"	Neêrlands Indie	Detering	"
"	"	Generaal de Stuers	Kersma	"
"	"	Amazone	Kramer	"
"	"	Scheveningen	Annokkee	"
"	"	St. Jan	Lammerse	
"	"	Joanna Elizabeth	Worthington	"
"	"	Quintet	Wiegmink	"
"	"	Neêrlands Indie	van Essen	"
"	"	Johanna Elisabeth	Burchoven Junius	"
"	"	Estafette	Oepkes	InReparatie

Aangekomen.

BANJOEWANGI. 18 April Ned. schip *Diana*, Teengs, v. Soerabaija.— 20 do. do. *Twee Gezusters*, Bergman, v. Panaroekan.— 22 do. bark *Emergens*, Smit, v. Amsterdam; do. do. *Salatiga*, Kettler, v. Pasoeroean.

Vertrokken.

BANJOEWANGI. 21 April Ned. schip *Diana*, Teengs, n. Rotterdam.— 23 do. do. *Maria Elise*, Th. Schut, n. Amsterdam; do. bark *Emergens*, Smit, n. Soerabaija.— 24 do. do. *Salatiga*, Kettler, n. Tjilatjap.

Te Batavia, den 9 Mei 1863.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia .... Per legg.	70.—	....	afgedaan schaarsch.
Cassia Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben .... Per pic.	65.—	....	"
Foelie N°. 1 Benkoelsche	20.—	25.—	met weinig koopers.
Gom Elastiek .... Per pic.	93.—	....	verkocht.
" Benzoin	....	....	"
" Dammar .... Per pic.	19.50	20.—	
Gutta Percha	....	....	nt. ter markt. Zeer gezocht.
Huiden, Koe	2.75	3.50	} te plaatsen.
" Buffel .... Per stuk.	3.—	4.—	
Indigo	4.20	....	1ste kwal. zeer schaarsch.
Japan Boomwas	35.—	110.—	afgedaan.
Kamfer, Japan. per Balie	....	....	zonder aanvoeren.
Koffij, Java	42.—	....	zonder voorraad, nominaal.
Padang	....	....	niet ter markt.
Koper, Japansch	....	....	niets aan de markt.
Kruidnagelen .... Per pic.	42.—	....	afgedaan.
Notenmuscaat No. 1 Benkoelsche.	....	55.—	weinig vraag.
Peper, zwarte	13.50	15.50	afgedaan.
" witte	....	20.—	ontbreekt.
Rotting, Banjermassing	12.—	....	verkocht.
" Padang	....	9.—	" [pik. afged. prijs geh.
Rijst, Indramaijoe met zakken	....	......	Oogst Kadangh. 30 à 35/m.
" Witte Batavia 1e kwalit.	210.—	....	} weinig vraag, geringe
" " " 2e "	140.—	170.—	} voorraad.
" Carga	120.—	130.—	
" Padang	....	....	
Sapanhout Manila in Entrep.	3.—	....	lusteloos.
" Bima .... Per pic.	2.—	2.50	"
Suiker No. 16	14.50	....	beper. voorr.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Was	180.—	....	zeer begeerd.
Tin, Billiton	85.—	....	afgedaan.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 100½%.
99% bij het Gouvernement.
" Londen " Zigt *f* 11.57½ afgedaan.
" China *f* 2.85 per dollar nominaal.
" Singapore *f* 2.90 per dollar, verkoopen.
" Calcutta *f* 114 per 100 Cs. Rs. nominaal.

Spetiën.

Sovereins *f* 12.— à *f* 12.10 afgedaan.
Dukaten *f* 7.— oude.
f 5.75 nieuwe.
Mexikaansche Dollars *f* 2,85 nominaal.
Doubloenen roode *f* 39.— zonder voorraad
" geele *f* 42.— " "
Tien gulden stukken *f* 10.—
Chineesch goud in staven *f* 88.— per reaal.

PADANG 26 April 1863.

Aanvoer Artikelen.

De flaauwe stemming, welke bij het opmaken van ons vorig berigt aan onze lijnwaadmarkt heerschte, bleef steeds voortduren; eene verandering ten gunste, terstond na het maleische nieuwejaar, was trouwens niet te verwachten, te meer daar die oorzaken, welke eene verlevendiging in den weg staan en reeds zijn aangegeven in ons jongst berigt, steeds daar zijn, alleen ondergingen de rijstprijzen wederom eene aanmerkelijke vermindering, waardoor dit graan thans wederom in een meer normalen toestand is terug gebragt, wij mogen ons alzoo vleijen met de hoop, dat binnen een paar maanden transaktien belangrijk zullen toenemen, vooral fancy-artikelen, zoo als Chitsen, Batikken, geweven goederen, welke thans geheel verlaten zijn, de attentie onzer koopers zullen tot zich trekken.

HOLL. RUWE & WITTE KATOENEN. In deze stapel-artikelen ging tot ongeveer vorige noteeringen nog een en ander om, vooral in 5/4 en 6/4 Calicots en Maddap. de breedere dimentien genoten deze maand minder attentie, bij partij werdt 5/4 ruw afgedaan tot *f* 7,20, 5/4 wit tot *f* 7,25, 6/4 dito tot *f* 8,50, bij kleine quantums kon men betere prijzen bedingen en en is 6/4 Maddap. zelfs tot *f* 9 gedaan; het verschil in kwaliteit echter, van de thans aan de markt gebragt wordende partijen wordt steeds grooter, waardoor wij genoodzaakt zijn aan onze noteeringen meer latitude dan vroeger te geven. In gebl. en ongebl. Shirtings bleef de omzet uiterst beperkt, ter oorzake der hooge eischen van importeurs.

Wij noteeren:	5/4	6/4	7/4	8/4
Calicots	*f* 7,20 à *f* 7,40	*f* 8,50 à *f* 8,75	*f* 9¼ à *f* 9,75	
Maddapollams	*f* 7,25 à *f* 7,50	*f* 8,50 a *f* 9,—	*f* 9½ à *f* 10	*f* 10¼ à *f* 11

	5/4	5½/4	6/4	
Ongebl. Shirtings	*f* 10 à *f* 11	*f* 11 à *f* 12	*f* 12 à *f* 13½	} nominaal.
Gebl. Shirtings	*f* 11 à *f* 12½	*f* 12 à *f* 13¼	*f* 14 à *f* 15	

ENGELSCHE GEBL. KATOENEN. Was de omzet gering, de voornaamste koopers ongenegen blijvende bij partij de vraagprijzen in te willigen; 15 kt. 35, gebl. Shirtings Tjap koeda vonden nemers tot *f* 12¼, fijne S. O. dito gaan langzaam tot vorige prijzen van de hand, Maddap. en Eleph. genoten weinig attentie, ruw is niet voorhanden.

DRILLS. Ruwe, koninklijk wapen, steeds gevraagd, doch ontbreken, witte zonder vraag.

CAMBRICS trokken in de laatste dagen iets meer attentie, offertes waren echter te laag, waardoor goede afdoeningen te vermelden zijn, in goede kwaliteiten is voor No. 24 *f* 4,75. No. 36 *f* 7,50 te maken.

GEVERWD KATOEN is niet voorhanden, geel zoude te plaatsen zijn, groen en paarsch ongeschikt voor onze markt.

ROOD ADRIANOPEL KATOEN, verkeert in denzelfden gezonden toestand, eenige kisten 5/4 doek No. 2 werden verder afgedaan tot *f* 13, doek No. 1 *f* 14 waard, 6/4 taxeeren *f* 14½ en *f* 15½.

SALAMPORIS, goede kwaliteiten en kleuren zijn voortdurend te plaatsen, de geliefkoosde merken beginnen te ontbreken, 40 in. afgedaan tot *f* 13.

CHITZEN, in alle genres en kwaliteiten zonder de minste vraag, om te kunnen realiseeren zoude men lagere offertes moeten aannemen, over een paar maanden verwachten wij meer leven in dit artikel te zien geboren worden.

LEMENIAS CHITZEN genoten weinig attentie, 6/4 wardt afgedaan tot *f* 13,75, noteeren 5/4 *f* 8 à *f* 12 6/4 *f* 12 à *f* 14.

BATIKKEN EN WEEFGOEDEREN bleven zoo als gewoonlijk in dit saisoen zonder den minsten omzet, in de volgende verwachten wij wederom meerdere vraag klein [] blaauwe en witte Tjollaas werden eenige kisten tot hoogere prijzen van de hand gezet.

NAAIGAREN was meer gezocht, bleef echter voor als nog zonder transaktien, ter oorzake der hoogere eischen van importeurs.

ROOD ADRIANOPEL GAREN. Hiervoor verwachten wij weldra meer vraag. No. 40 ontbreekt, voor No. 28 zoude naar kwaliteit *f* 260 à *f* 260 te bedingen zijn, wordt echter hooger gehouden.

LAKENS bleven mede verlaten, noteeren 1⅝ rood 2,75 à *f* 3,— per el, blaauw en zwart, ordinaire kwaliteit, *f* 2,75 à *f* 3,—.

METALEN. Plat Zweedsch IJzer 500 pikols tot *f* 12,75 afgedaan, in eerste hand blijven nog onverkocht 500 pikols, welke op *f* 13,— gehouden worden. Engelsch steeds moeijelijk te plaatsen. Zweedsch Staal in tobben niet boven *f* 11,— te noteeren. Spijkers geassorteerd 2, 2½, 3 en 3½ dm. *f* 18,— à *f* 18½, een partij van cirka 400 vaatjes aaronder ook eenige 4 dm. werdt afgedaan tot *f* 18,—. Koperdraad *f* 100 à *f* 110. Bladkoper 115. Zinkbladen *f* 27,— à *f* 29,—. Zinkspijkers *f* 45,—. Blik in kistjes *f* 19,— à *f* 20,—.

PROVISIEN EN DRANKEN. Boter, de positie van dit artikel verbetert zich voortdurend, de voorraad wordt klein, voor goede kwaliteit wordt coulant *f* 14,— besteed. Kaas *f* 5,— à *f* 6,—. Hammen tot *f* 5,50 uitgeboden. Vleeschblikken onverkoopbaar. Groenteblikken van tijd tot tijd te plaatsen. Genever willig gestemd, de eerste hand heeft weinig voorraad. 200 kelders AVH. afgedaan tot *f* 12,75, L.F.D.B. zoude *f* 12,— bedingen. Bier bleef zonder transaktien, voor gewilde merken zoude men coulant nemers vinden. Broeksmits Haantjes à *f* 6,— opgeruimd. Roode Wijn op fust *f* 160 à *f* 220. Zware kwaliteit donker van kleur gevraagd. Kistwijn *f* 30,— à *f* 50,—. Rijnwijn *f* 20,— à *f* 50,—. Cognac met aanzienlijken voorraad moeijelijk te plaatsen, noteeren *f* 16,— à *f* 10, per dozijn.

BIJ ARTIKELEN. Manilla Sigaren *f* 60,—. Propatria Papier *f* 4,— à *f* 6,—. Touwwerk in ligte soorten opgeruimd tot *f* 43,— per pikol. Vensterglas *f* 20,—. Zweedsche Teer *f* 25,— à *f* 30,—. Koolteer *f* 9,— à *f* 10,—. Lijnolie ontbreekt, noteeren *f* 16,— à *f* 17,—. Aardewerk zoude te plaatsen zijn. Kramerijen zonder de minste vraag. Hollandsche Goeniezakken 60 à 80 Cts.

Uitvoer-Artikelen.

KOFFIJ. laatste veilings-prijs *f* 43,14 eerste soort, *f* 31,89 tweede soort.

PEPER. hiervan kwamen nieuwe aanvoeren aan de markt welke tot *f* 14,50 nemers vonden.

RIJST. wederom lager, carga is thans voor *f* 4,— te bekomen, witte *f* 5,50 à *f* 6,—.

GOM-ELASTIEK. hiervan kwamen eenige partijtjes ter markt welke van *f* 85,— tot *f* 90,— nemers vonden.

GUSTA PERCHA. ook hiervan waren aanvoeren iets belangrijker, voor goede kwaliteit werd *f* 90,— à *f* 100 besteed.

CASSIA VERA. blijft even willig gestemd, wat daarvan ter markt kwam vond nemers tot *f* 17,50 en *f* 18,—, terwijl thans *f* 18,50 gevraagd wordt.

FOELIE. *f* 15,— afgedaan.

NOTENMUSCAAT. in dop *f* 25,—, geschild *f* 50,—.

GOM DAMAR. zonder omzet, noteren *f* 18,— à *f* 19,—.

GOM BENZOEIN. van tweede kwaliteit tot *f* 145 afgedaan.

SAGO MEEL. zonder vraag.

HUIDEN. worden weinig aangevoerd, Koe grif tot *f* 3,25 te plaatsen, Buffel tot *f* 2,75 à *f* 3,—.

ROTTING. blijft voortdurend zeer vast gestemd, vooral korte, waarvan een partijtje tot *f* 6¼ tot is afgedaan, lange iets minder begeerd.

NATTE INDIGO. *f* 7.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

VAN 1 TOT 7 MEI 1863.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Doggersbank*, gez. Nuss, agt. Jacometti en co.

20 vs. zilv. munt, 25 kn. manufact., 27 vn. was, 24 kn. kantoorbeh., 35 do. opium, 106 vn. boter, *N. H. M.*
84 kn. glaswerk, 20 do. verfwaren, 2 do. papier, 2 do. lederwerk, 8 do. leder en blikwerk, 1 do. likeuren, 3 coll. schrijfbehoeften, 40 vn. bier, 4 kn. parfumerien, 7 do. modewaren, 6 do. kramerijen, 186 coll. en 4 kn. provisien, 150 vs. groen, 4 kn. speelkaarten, *Gumprich en Strauss.*
40 coll. ijzerwerk, 13 do. manufact., *Arnold en Zonen.*
62 kn. wijn, 500 do. zeep, 1 do. kramerijen, *Order.*
130 kn. aardewerk, 120 do. glas, *B. van Leeuwen en co.*
24 bn. zakken, 3 kn. provisien, 20 do. wijn, 2 do. diversen, 14 do. ijzerwerk, *Metzendorff, Willmans, Ruys en co.*
8 kn. provisien, 2 do. ijzeren kisten, 15 coll. verf, 1 kt. boeken, 1 microscoop, *Hagedorn, Plump en co.*
59 kn. manufact., *Büsing, Schröder en co.*
28 kn. manufact., *Bahlmann.*
18 kn. diversen, 4 do. manufact., *E. Moormann en co.*
5 kn. en 26 coll. manufact., 23 kn. en 10 oxh. wijn, *J. E. v. Leeuwen en co.*
een compl. zaagmachine, 1019 coll., 2 vn. cement, 5 do. doodekop, 3 do. puimsteen, *Azon en co.*
350 kn. krijt, 9 bn. doek, *Jacometti en co.*
30 kn. eau de cologne, 25 do. parfumerien, 2 do. parapluien, 70 do. likeuren en cognac, 64 oxh. wijn, *Maintz en co.*
8 kn. manufact., 11 do. kramerijen, 1 do. zijdenwaren, 3 do. kram. en lederwerk, 10 do. zeep, *H. en A. Straus.*
3 kn. pianos, *Cassalette en co.*
1 coll. diversen, *Bornand.*
1 vat en 1 kt. diversen, *Noordijk.*
80 coll. vertinde potten, 2 kn. suikerwerk, 2 do. pleetwerk, 3 do. diversen, 4 do. madera, zweepen en stokken, 6 do. wijn, *W. Loonen en co.*
17 kn. glas en aardewerk, 4 do. hoeden, 3 do. leder, 2 do. manufact., 13 coll. ijzerwaren, 4 pn. dekens, *Pandel en Stiehaus.*
47 coll. gouv. goederen, 4 kn. lantaarns, *Gouvernement.*
1 kistje sigaren, *Wollberg.*
4 kn. manufact., *Niederer en co.*
107 kn. klokken, 13 do. pleetw., blikw. en kramerijen, 50 do. wijn, 55 do. provisien, 1 do. vischhaken, 2 do. ijzerwerk, 8 do. spiegeltjes, 4 do. kantoorbeh., 7 do. kramerijen, 4 do. zeep, *Leon en Reiss.*
50 vs. spijkers, *Gasper en co.*
28 kn. glas en aardewerk, *Joachim.*
3 kn. fluweel, 6 do. papier, 300 vs. boter, 125 ks. kaas, 84 bn. zakken, 275 ks. zeep, *J. Cezard en co.*
3 kn. pak linnen, 1 do. kleeren, 1 do. speelgoed, *Tiedeman en v. Kerchem.*
3 kn. lederwerk, 1 do. ijzerwerk, 10 vs. boter, *B. Kopersmit en co.*
1 rijtuig, *Reynst en Vinju.*
100/4 vs. groenten, 11 keld. zuren, 11 kn. provisien, *v. Ommeren, Rueb en co.*
2 kn. beh. papier, *Gauthier.*
2 kn. orgels, *Agenten qq.*
120 ks. spijkers, *C. Bahre en G. Kinder.*
12 kn. en 14 md. wijn, 9 kn. gedestelijen, 12 do. manufact., *Agenten.*
3 kn. papier, 1 do. pennen, 1 do. inkt, *Rekenkamer.*
2 kn. boeken, *Lange en co.*
58 bund. en 42 ps. pijpen, 6 coll. kop. en ijzerwerk, 1 kt. gashouders, 6 coll. gasbuisen, 3 do. glaswerk, 4 do. ornamenten, *Enthoven en co.*
400 vs. boter, 145 ks. wijn, *Schimmelpenninck en co.*
2 kn. modew. en kramerijen, *Wehry, Wille en co.*
1 kt. conserves, 4 do. parfumerien, 100 do. brandy, *Picart.*
3 kn. bijbels, *H. M. v. Dorp.*
195 ks. ks kaas, *Engelhard en co.*
4 ks. wijn, *Spengler.*
100/m steenen, 6 kn. kogels, 2 do. lantaarns, 119 do. koopmanschappen, 1 pakje en 2 kn. monsters, 1 rijtuig, 23 do. en 5 oxh. azijn, 1 kt. klinknagels, 10 do. diversen, 3 do. manufact., 100 vs. boter, 275 ks. zeep, ...

Van Engeland per Deensch schip *China*, gez. Ohlsen, agt. C. Bahre en G. Kinder.

205 ton steenkolen, ...

Van Benkoelen per Ned. Ind. schoen. *Maria Catharina*, gez. ....

137 pik. rotting, 20 do. kassia, 3/m roll. roko bladeren, *Abdul Karim.*
820 pik. peper, *Morgan, Melbourn en co.*

Uitvoer.

Naar Amerika via Singapore per Amer. schip *Borneo*, gez. Hurd, agt. Dümmler en co.

697 pik. rotting, 904 do. rijst, 1988 do. suiker, *Dümmler, en co.*

Naar Muntok per Ned. Ind. brik *Marsoek*, gez. Cowan.

3791 pik. rijst, *Gouv. Comm. John Pryce en co.*

Naar Muntok per Ned. Ind. bark *Fathoor Rachman*, Sech Banzan.

6154 pik. rijst, *Gouv. Comm. John Pryce en co.*
28/4 vn. vleesch, 1/1 do. spek, 3 pn. stroolappen, *Gouvernement.*

Naar Singapore per Gouv. stooms. *Java*, gez. Bernoster.

55 kn. manufact., uit entrep., *Burt, Myrtle en co.*
1 kistje monsters, *E. Moormann en co.*
1 " " *J. Cezard en co.*
1 " " *Bornand.*
1 " " *C. Bahre en G. Kinder.*
1 pakje " *Arnold en Zonen.*
52 kn. opium, uit entrep., *Persian en co.*

AANVOER TE SAMARANG.

VAN DEN 15 TOT 21 APRIL 1863.

Van Nederland per Ned. bark *Fortuna*, gez. de Ligny.

1 kt. boeken en diversen, *P. Verhagen Meiman.*
50 kn. koopmanschappen, *Soesman en co.*
4 vs. hagel, 9 kn. papier, 100 vs. koopmanschappen, *Thooft en co.*
25 md. selterswater, 150 vs. boter, 12 kn. champagne, 28 vn. wijn, 11 kn. koopmanschappen, 1 do. zilverwerk, 1 do. boeken, *Dorrepaal en co.*
1 kt. tafel, *Miseyaes.*
1 kt. kleederen, *E. Jacobson.*
50 vs. spijkers, *P. Verschuur en co.*
1 kt. kramerijen, 1 do. manufact., *C. Dammits en co.*
428 coll. en 4/4 pijp. koopmanschappen, *Jacobson en co.*
50 vs. boter, 1 kt. diversen, 2 do. koopmanschappen, *Torley Duwel.*
4 bn. koopmanschappen, *van Maanen en co.*
1 kt. manufact., *G. C. T. van Dorp.*
1 kt. kinderspeelgoed, *O. W. Swaving.*
25 kn. dakpannen, *B. Kopersmit en co.*
5 kn. koopmanschappen, *van den Broek en Veeckens.*
3 kn. " *J. J. Volkert.*
778 coll. " *J. Hijmans.*
22 coll. " *Wermuth en co.*
50 coll. " *Mc. Neill en co.*
1 kt. tafel goed, *J. J. Ottenhoff.*
1 kt. boeken, *G. F. Franquemont.*
1 phot. toestel, 2 kn. boeken, *Nieuwveen en Schuijmer.*
61 coll. koopmanschappen, *J. A. Koblijn.*
8 coll. " *Rouveroij van Nieuwaal.*
2 kn. " *J. J. Schneither.*
2 kn. " *Geib en co.*
673 coll. " *Order.*
10 vs. zilv. munt, 165 coll. artill. goeden, *Gouvernement.*
En andere diverse lading, bestemd voor *Soerabaija.*

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA.

VAN DEN 20sten TOT EN MET DEN 23sten APRIL.

Aanvoer.

Van Nederland per schip *Emergens*, gez. J. R. Smit.

27 coll. marmeren platen, 2310 stuks marmeren (?) *C. H. de Bruijn en co.*
28 " " " *P. Kervel en co.*
100 " bier, 5 coll. koopmanschappen, *Mathieu Ebbs Ruys en co.*
100 " wijn, 1 rijtuig, 5 coll. koopmanschappen, 105 coll. diversen, 65 coll. dranken, *Gebr. van Delden.*
20 coll. geel koper, 8 vn. spijker, 2 coll. goud draad, *B. Kopersmit en co.*
12 coll. blikken, 1 coll. provisien, *Hill Broekman en co.*
105 vs. boter, 46 coll. koopmanschappen, 4 coll. vleesch, 1 kt. boeken, 14 coll. diversen, *D. Mauritz Martens.*
52 " glaswerk, 33 coll. koopmanschappen, *Bahlmann en co.*
60 " spiritus, 2 coll. kramerijen, 59 coll. kazen, 20/4 kn. wijn, 100 geëmb. hammen, 28 coll. provisien, *Schimmelpenninck en co.*
1 coll. kramerijen, 59 coll manufact., 100 vs. boter, 1 coll. platen, *E. Ten Brinck en co.*
80 coll. diversen, *R. Ficvez.*
35 " " *C. H. Grimm.*
2 " " *L. C. van der Vin.*
1 " koopmanschappen, 3 coll. blikwerk, *Karthaus en co.*
10 vs. boter, 1 coll. kaas, 9 coll. koopmanschappen, *B. J. van Eck en co.*
1 kt. jagt-geweer, *J. Monthoff.*
1 coll. koopmanschappen, *Blijenburgh en co.*
1 " ijzeren staaf, *J. F. van Leeuwen en co.*
121 coll. diversen, *Major Matsen en co.*
1 " kramerijen, 29 coll. koopmanschappen, 1 coll. porcelein, *Bohl.*
1 coll. diversen, *Slingerlandt.*
1 " sigaren, 10 do. manufacturen, 1 do. porcelein, 148 do, dranken, *B. van Leeuwen en co.*
42 coll. diversen, *Gebr. Gimberg en co.*
128 " " *Maarschalk.*
1 " rijtuig, 11 do. diversen, *Thorchiana en van der Elst.*
22 " koopmanschappen, *Arnold en Zonen.*
5 " wijn, *S. W. van der Elst.*
10 " likeur, *H. Kiel.*
8 ks. koopmanschappen, *C. W. Kroeze.*
2 coll. diversen, *P. H. Fuchter.*
16 " dranken, *van Vloten.*
10 " wijn, 3 ks. koopmanschappen, *Anemaet en co.*
1 kt boeken, *van der Poll.*
1 " bessensap, *Noltheniu*s.
en eenige goederen, *Order.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Tweelingen*, gez. Bakker.

69 pik rotting, *B. J. van Eck en co.*

Naar Nederland via Pasoeroean en Probolingo per Ned. schip *Minister van Hall*, gez. de Haas.

100 pik. rotting, 320 pik. rijst, 2000,08 pik. suiker, *Fraser Eaton en co.*
5 coll. biversen, *Scheepmaker.*
385 pik. koffij, *B. Kopersmit. en co.*

Naar Nederland per Zweed. schip *Ludvig*, gez. Englund.

952 stuks koe-huiden *Mathieu en co.*
633,55 pik. tabak, *Mc. Lennan en co.*
49 coll. kaijoe-poetie-olie, 1418 stuks koe-huiden, stuks buffel-huiden, 1093,03 pik. suiker, 2120,15 tabak, 470,77 koffij, *Fraser Eaton en co.*

Naar Nederland via Panaroekan per Ned. schip *Grootmeester Nationaal*, gez. Giesse.

100 pik. rotting, 950 pik. tabak, 548,40 pik. tabak, *Anemaet en co.*
249,44 pik. runder-huiden, 15,98 buffel-huiden, 600 pik. tin *N. H. M.*

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia.

VAN DEN 4 TOT 8 MEI 1863.

Van Amsterdam per *Oceaan.*

1 pakje gem. T N A H 201.
1 " " D & B Z T & C 25/30.
1 kistje Stoecher, Bandjermasin.

Van Nederland per *Doggersbank.*

1 " gem. M V D 9/20.
1 " " G S C
1 blik " D S

Van Nederland per *Louise Kroonprinces van Zweden.*

1 pakje W. Voute, adres Paine Stricker Batavia.
1 " gem. S & C / D T H No. 129/148.
1 " J. H. Schouten, adres Murman, Batavia.
1 kistje gem B & K No. 10.
1 " C. J. Alberda, te Macasser.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuws, tijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.